

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 9 қазандағы № 673 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 13 қарашада № 15986 болып тіркелді.

"Газ және газбен жабдықтау туралы" 2012 жылғы 9 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңының 7-бабы 2-тармағының 2) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптар бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитеті заңнамада белгіленген тәртіпте:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін қағаз және электронды түрде, қазақ және орыс тілдерінде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне ресми жариялау және енгізу үшін "Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркеуден өткен соң күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін ресми жариялауға мерзімді баспа басылымдарына жіберуді;

4) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

5) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде осы тармақтың 1), 2), 3) және 4) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Заң департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің орынбасары Ю.В. Ильинге жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Ішкі істер министрі
полиция генерал-полковнигі

Қ. Қасымов

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Инвестициялар және даму министрі

_____ Ж. Қасымбек

2017 жылғы 25 қазан

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Энергетика министрі

_____ Қ. Бозымбаев

2017 жылғы 23 қазан

Қазақстан Республикасы

Ішкі істер министрінің

2017 жылғы 9 қазандағы

№ 673 бұйрығымен

бекітілген

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптар

1 -тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптар (бұдан әрі - Талаптар):

1) газбен жабдықтау жүйелерін пайдалану кезінде;

2) ерекше табиғи және климаттық жағдайларда газбен жабдықтау жүйелерін пайдалану кезінде;

3) 35 т/с және одан да жоғары бу өндіретін қазандық қондырғылар мен 50 Гкал/с және одан да жоғары жылу өндіретін су қыздырғыш қазандық қондырғыларына қолданылатын газ тарату жүйелері мен газ тұтынатын жылу электр станциялары және қазандық объектілерін пайдалану кезінде жарылыс қауіпсіздігі;

4) газ қауіпті жұмыстары кезінде;

5) аварияларды оқшаулау және жою кезінде газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды белгілейді.

2. Талаптар мыналарға:

1) барлық мақсаттардағы ғимараттардың ішкі газ құбырлары мен газ жабдығына;

2) газ реттеу пункттері мен газ реттеу қондырғыларына;

3) газ толтыру станцияларына, газ толтыру пункттеріне, аралық баллон қоймаларына, шкафты газ реттеу пункттеріне, стационарлық автомобильге газ құю станцияларына, сұйытылған газдардың резервуарлық, топтық және жеке баллон қондырғыларына қолданылады.

3. Талаптарда мынадай терминдер пайдаланылады:

1) авария – қауіпті өндірістік объектіде қолданылатын ғимараттардың, құрылыстардың және (немесе) техникалық құрылғылардың қирауы, бақыланбайтын жарылыс және (немесе) қауіпті заттардың шығарылуы;

- 2) аварияға қарсы қорғау – газды авариялық ажырату құрылғысы;
- 3) алаңнан тыс газ құбыры – кәсіпорынның өндірістік аумағынан тыс өнеркәсіптік тұтынушыға газбен жабдықтау көзінен газ беруді қамтамасыз ететін таратып тұратын газ құбыры;
- 4) блокты газ реттеу пункті – газ қысымын төмендетуге және оны газ тарату желілерінде берілген деңгейде ұстап тұруға арналған, тасымалдауға жарамды блок түрінде жасалған (контейнерде) толық зауыттық әзірліктегі технологиялық құрылғы;
- 5) бұғаттау – персонал Талаптарын бұзған жағдайда газ жіберуге немесе агрегатты қосуға тыйым салу мүмкіндігін қамтамасыз ететін құрылғы;
- 6) газбен жабдықтау жүйесінің объектілері – ұйым аумағында орналастырылған газдандырылған өндірістік және әкімшілік–тұрмыстық ғимараттардың газ құбырлары, газ реттеу қондырғылары, сұйытылған мұнай газымен қондырғылары, газ құбырларындағы құрылыстар, электр химиялық коррозиядан қорғау құралдары, газ реттеу пункттері, шкафты газ реттеу пункттері, газ реттеу қондырғылары, газ жабдықтары;
- 7) газбен жабдықтау ұйымдары – тауарлық немесе сұйытылған мұнай газын бөлшек саудада өткізуді, сондай-ақ газбен жабдықтау жүйелерін пайдалануды жүзеге асыратын газ тарату не газ желісі ұйымдарына;
- 8) газбен жабдықтау жүйелерін пайдаланатын ұйымдар – елді мекендердегі, өнеркәсіптік, ауыл шаруашылық және басқа да кәсіпорындардың (бұдан әрі – ұйым) газбен жабдықтау, газ құбырлары жүйелері объектілерінің меншік иесі болып табылатын заңды және жеке тұлғалар;
- 9) газ-ауа жолы – газды пайдалану қондырғысының оттығы ішіндегі кеңістігін қоса алғанда, ауа құбырлары мен түтін (газ) құбырларының жүйесі;
- 10) газдануды бақылау сигнализатор – дыбыспен және жарықпен белгі беруді, сондай-ақ үй-жай ауасында газдың бақыланатын шоғырлануының белгіленген деңгейіне жеткен кезде газтұтыну желісінің ішкі газ құбырында газ беруді автоматты түрде ажыратуды қамтамасыз ететін құрылғы;
- 11) газдың қауіпті концентрациясы – газдың жарылысқа бейімділігінің ең төменгі шегінің 20 пайызына (бұдан әрі - %) тең концентрация (газдың көлемдік үлесі);
- 12) газ қазандықтары – тауарлық газдарды және сұйытылған мұнай газдарын жағуға арналған қазандықтар;
- 13) газ қауіпті жұмыстар – газдалған ортада немесе олардың кезінде газ шығуы мүмкін кездегі орындалатын жұмыстар;
- 14) газ пайдалану жабдығы (қондырғылар) – технологиялық процесінде газ отын ретінде пайдаланылатын жабдық;
- 15) газ реттеу пункті, газ реттеу қондырғылары – газ қысымын төмендетуге және оны газ тарату желілерінде берілген деңгейде ұстап тұруға арналған технологиялық құрылғы;

16) газ тарату желісі – кентаралықты қосқанда, елді мекендердің газ тарату станциясының шығыс өшіретін құрылғысынан немесе басқа газ көзінен газ тұтыну объектісіне енгізу газ құбырына дейінгі сыртқы газ құбырлардан тұратын газ тарату жүйесінің технологиялық кешені. Газ тарату желісіне газ құбырлардағы құрылыстар, электрхимиялық қорғау құралдары, газ реттеу пункттері, шкафты реттеу пункттері, газды таратудың технологиялық процесін автоматтандырылған басқару жүйесі;

17) газ тұтыну объектісі – ішкі газ құбырларының желісін, газ жабдықтары мен газ пайдаланатын қондырғыларды, қауіпсіздік автоматикасының, бұғаттаудың, сигнализациясының, газдың жану процесін реттеу және басқару жүйесін, бір өндірістік аумақта орналасқан ғимараттар мен құрылыстарды қамтитын өндірістік және технологиялық жүйе;

18) дәнекерлеуші бөлшектер (фитингтер) – газ құбырының бағытын өзгертуге, учаскелерді жалғастыруға, тармақтауға, қосуға арналған газ құбырының элементтері;

19) енгізу газ құбыры – таратушы газ құбырына қосылатын жерден енгізілетін газ құбырының алдында ажырату құрылғысына дейін немесе ғимаратқа енгізілетін футлярға дейінгі газ құбыры;

20) енгізілетін газ құбыры – ғимарат қабырғасы арқылы футлярда өткізілген газ құбырды қосқанда, ішкі газ құбырына дейін сыртта орнатқан кезінде ғимаратқа енгізудің сыртында орнатылған ажырату құрылғысынан шығатын газ құбырының учаскесі;

21) есептік қысым – есептік ресурс ішінде сенімді пайдалануды қамтамасыз ететін негізгі мөлшерлерді негіздеу кезінде беріктікке есептеу жүргізілетін газ құбырындағы барынша артық қысым;

22) есептік пайдалану ресурсы – объектіні пайдалану басталғаннан немесе жөндеуден соң қайта қалпына келтіргеннен кейін оның шекті жағдайға өтуіне дейінгі жиынтық жұмыс көлемі;

23) жоба – жеке және заңды тұлғалардың түпкі ойының мәнін және оны практикада іске асыру мүмкіндігін ашып көрсететін, сәулет, қала құрылысы және құрылыс құжаттамасы (сызбалар, графикалық және мәтіндік материалдар, инженерлік және сметалық есептер), оның ішінде құрылыстың техникалық-экономикалық негіздемесі және (немесе) жобалау-сметалық құжаттамасы нысанында ұсынылған, адамның тыныс-тіршілігіне қажетті жағдайларды қамтамасыз ету жөніндегі заңды және жеке тұлғалардың түпкі ойы;

24) жөндеу – орындалғаннан кейін одан әрі пайдалану мерзіміне газ құбырлары мен газ жабдықтарының жарамдылығына және авариясыз жұмыс істеуіне кепілдік берілетін бөлшектеумен, қалпына келтірумен немесе бөлшектерді немесе тораптарды ауыстырумен байланысты операциялар кешені;

25) кентаралық газ құбыры – газ тарату жүйелерінің қоныстардың аумағынан тыс салынған газ құбыры;

26) коммуналдық-тұрмыстық ұйымдар – газ жабдығы пайдаланылатын мектептер, ауруханалар, қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары, адамдардың жаппай болу орындары және басқалар;

27) консервациялау режимі, жөндеу режимі – газ құбыры қондырғылары газдан босатылатын, тығын орнатыла отырып ажыратылатын режим;

28) мамандандырылған ұйым – газ тұтыну жүйелеріне техникалық қызмет бойынша жұмыстарды жүргізу құқығына өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында аттестатталған ұйым.

29) нормативтік қызмет мерзімі – құрылғының паспортында (төлқұжатта) дайындаушы көрсеткен қызмет мерзімі;

30) өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы уәкілетті орган – өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді, мемлекеттік саясатты әзірлеуді және іске асыруды жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

31) резерв режимі – газ пайдалану қондырғысының газ жағылмайтын және газ құбырларындағы артық қысым болмайтын жай-күйі, (газ құбырының қондырғыға бұрылатын жеріндегі бекіту арматурасы "жабық" күйінде болуға тиіс);

32) ретке келтіру жұмыстары – сенімді және қауіпсіз пайдалану кезінде жабдықтарды, жүйелер мен коммуникацияларды берілген көлемдегі, техникалық-экономикалық көрсеткіштері оңтайлы талап етілетін сапасындағы өндірістік процесті қамтамасыз ететін технологиялық операцияларды орындауға дайындау жөніндегі ұйымдастырушылық және техникалық іс-шаралар кешені. Ретке келтіру жұмыстары іске қосу-реттеу (жабдықтарды жеке сынау және кешенді сынамалау) және режимдік-реттеу сынауларын қамтиды;

33) сигнализация – бақыланатын параметрдің ескерту берілетін мәніне қол жеткізген кезде дыбыстық және жарық сигналын беруді қамтамасыз ететін құрылғы;

34) сұйытылған мұнай газдарын пайдаланатын объект – сұйытылған мұнай газын сақтауды және (немесе) өткізуді, сондай-ақ қауіпті өндірістік объектілерде оны отын ретінде пайдалануды қамтамасыз ететін өндірістік және коммуналдық-тұрмыстық мақсаттағы объект;

35) сыртқы газ құбыры – ажырату құрылғысына дейін немесе ғимаратқа енгізілетін футлярға дейін ғимараттардан тыс салынған жерасты, жер және жерүсті газ құбыры;

36) таратушы газ құбыры – газ тұтынушыларға газбен жабдықтау көзінен бастапқы газ құбырларына дейін тауарлық газдың берілуін қамтамасыз ететін газ тарату жүйелерінің газ құбыры;

37) техникалық диагностика – одан әрі қауіпсіз пайдалану мүмкіндігін айқындау мақсатында, газ құбырларының, газ жабдықтарының (техникалық қондырғылар) техникалық жай-күйін айқындауға арналған ұйымдастырушылық және инженерлік-техникалық іс-шаралар кешені;

38) техникалық қызмет көрсету және жөндеу жүйесі – газбен жабдықтау жүйелерінде ақаулардың алдын алу үшін қажетті өзара байланысты құралдардың, материалдардың, құжаттамалар мен орындаушылардың жиынтығы;

39) техникалық қызмет көрсету – газ тарату жүйесінің және газ тұтынудың объектілерін пайдалану кезінде бұйымдардың (техникалық құрылғылардың) жұмысқа қабілеттілігін қолдау жөніндегі операциялар кешені немесе операция;

40) технологиялық регламент – операцияларды орындаудың жалпы талаптарын, қауіпсіздік шараларын, орындалған жұмыстардың сапасын тексеру әдістері мен көлемін қамтитын құжат;

41) ұйымның газ шаруашылығы – ұйымның аумағында орналасқан газдандырылған өндірістік және әкімшілік-тұрмыстық ғимараттардың газ құбырлары, сұйытылған мұнай газы қондырғылары, газ құбырларындағы құрылыстар, электр химиялық коррозиядан қорғау құралдары, газ реттеу пункттері, газ реттеу қондырғылары, газ жабдықтары;

42) ішкі алаңдағы газ құбыры – кәсіпорынның өндірістік аумағындағы өнеркәсіптік тұтынушыға газ беруді қамтамасыз ететін таратылатын газ құбырының учаскесі (енгізу);

43) шекті жағдай – конструкторлық (жобалау) құжаттамасында және (немесе) нормативтік техникалық құжаттарда белгіленген белгілер бойынша объектіні одан әрі пайдалануға болмайтын немесе пайдалану орынсыз не оның жұмысқа қабілетін қалпына келтіру мүмкін болмайтын немесе орынсыз жай-күй;

44) шкафты газ реттеу пункті – газ қысымын төмендетуге және газ тарату желілерінде оны берілген деңгейде ұстап тұруға арналған шкаф түрінде жасалған технологиялық құрылғы.

Ескерту. 3-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2 -тарау. Газбен жабдықтау жүйелерін пайдалану

1-бөлім. Жалпы талаптар

4. Газбен жабдықтау жүйесін пайдаланатын әрбір ұйымда техникалық қызмет көрсету және жөндеу жүйесін қоса алғанда, газ тарату жүйесі мен газ тұтыну объектілерін жарамды күйде ұстауды және Талаптардың нормаларын сақтауды қамтамасыз ететін іс-шаралар кешені орындалады.

5. Газбен жабдықтау жүйесіне техникалық қызмет көрсету және оны жөндеу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру мен жүргізуді Талаптар және Еуразиялық экономикалық комиссия кеңесінің 2013 жылғы 2 шілдедегі № 41 шешімімен қабылданған "Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтың қауіпсіздігі туралы" Кеден

одағының техникалық регламентінің 16-тармағына сәйкес (бұдан әрі – Техникалық регламент) жабдыққа қоса берілген техникалық құжаттаманың талаптары айқындалды.

6. Газбен жабдықтау жүйесінің объектілеріне техникалық қызмет көрсету және оларды жөндеу Талаптарда және жабдықтар мен агрегаттарды дайындаушының нормативтік-техникалық құжаттамасында белгіленген көлемде және мерзімдерде орындалады.

7. Газбен жабдықтау жүйесінің объектілеріне техникалық қызмет көрсету және оларды жөндеу графиктерін меншік иесі немесе пайдаланушы ұйымның басшысы бекітеді және шарт бойынша көрсетілген жұмыстарды орындайтын ұйымның басшысымен келісіледі.

8. Газбен жабдықтау жүйесін техникалық пайдаланумен айналысатын тұлғаларға, ұйым технологиялық регламенттерді, ал өрт қауіпті учаскелерде жұмыс істейтіндер үшін – өрт қауіпсіздігі шаралары туралы нұсқаулықтарды әзірлейді.

9. Газ реттеу пункттері жабдығын, газ реттеу қондырғысын, газ толтыру станцияларын, стационарлық автомобильді газ құю станциясы мен қазандықтарға техникалық қызмет көрсету және оларды жөндеу жөніндегі технологиялық регламентке бекіту арматурасы мен бақылау-өлшеу аспаптары орнатылған жерлер көрсетілген технологиялық схемалар қоса беріледі.

Реконструкцияланғаннан, техникалық қайта жабдықталғаннан және технологиялық процесс өзгертілгеннен кейін жабдық жұмысқа қосылғанға дейін технологиялық регламент пен технологиялық схема қайта қаралады және қайта бекітіледі.

10. Ұйым пайдаланудағы газ құбыры мен газдандырылған объектілердің жобалық және атқарушылық құжаттамасын сақтайды.

Басқа (пайдаланушы) ұйымдарға Талаптардың осы тармағының бірінші бөлігінде аталған құжаттарды сақтауға тапсыру олар шарт талаптары негізінде техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді орындаған жағдайда ғана жол беріледі.

11. Әрбір сыртқы газ құбырына, электр қорғаныш, резервуарлық және топтық баллон қондырғысына, газ реттеу қондырғыларға, газ толтыру станцияларына, газ толтыру пункттеріне, стационарлық автомобильді газ құю станциясына негізгі техникалық сипаттамадан, сондай-ақ жүргізілген жөндеулер туралы деректерден тұратын пайдалану паспорты (еркін түрде) жасалады.

12. Техникалық регламенттің 23-тармағына сәйкес мәліметтерді қамтитын дайындаушының паспорты болады.

Дайындаушының паспортсыз арматураны пайдалануға болмайды.

13. Бекітпе арматураның сермерінде арматураны ашып-жабу кезіндегі бұрау бағыты белгіленеді.

14. Қазандықтардың газ құбырларында, газ реттеу пункттерінде (газ реттеу қондырғыларында), газ толтыру станцияларында (газ толтыру пункттерінде),

стационарлық автомобильді газ құю станцияларында газ ағынының қозғалу бағыты көрсетіледі.

2-бөлім. Газбен жабдықтау жүйесінің объектілеріне техникалық қызмет көрсетуді және оларды жөндеуді ұйымдастыру

15. Газбен жабдықтау жүйесін пайдаланатын әрбір ұйымда оның атқарушы органының бұйрығымен (өкімімен) басшылардың немесе мамандардың қатарынан " Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 79-бабына сәйкес оқытудан өткен газбен жабдықтау жүйелері объектілерін қауіпсіз пайдалануға жауапты тұлға тағайындалады.

Коммуналдық-тұрмыстық тұтынушыларға жатқызылған ұйымдарда, сондай-ақ штатында бөлімше басшысы немесе техникалық білімі бар маман лауазымы көзделмеген ұйымдарда газбен жабдықтау жүйесін қауіпсіз пайдалануды бақылауды " Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 79-бабына сәйкес оқытудан өткен жұмыскер жүзеге асырады.

16. Ауыл шаруашылығы және әлеуметтік инфрақұрылымдық ұйымдарының газбен жабдықтау жүйелерін қауіпсіз пайдалану мамандандырылған ұйымдармен шарт жасасу арқылы қамтамасыз етіледі.

Ескерту. 16-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

17. Газбен жабдықтау жүйелерін пайдаланатын өнеркәсіптік тұтынушылар газ қызметін ұйымдастырады немесе мамандандырылған ұйымымен шартты жасайды.

18. Сұйытылған газдың болаттан жасалған жерасты газ құбырлары мен резервуарларындағы коррозиялық қауіпті аймақтарын анықтау мен оларды жою, электр химиялық қорғау құрылғыларына техникалық қызмет көрсету мен оларды жөндеу газбен жабдықтау ұйымдары немесе металдан жасалған жерасты құрылыстары мен коммуникацияларды коррозиядан қорғау жөніндегі жұмыстарды орындауға мамандандырылған ұйымдар жүзеге асырады. Газ құбырларының меншік иелеріне көрсетілген жұмыстарды орындауға даярланған персоналмен жасақталған, сондай-ақ қажетті аспаптармен, механизмдермен жарактандырылған коррозияға қарсы қорғау қызметтері болған кезде жол беріледі.

19. Пайдалану ұйымының меншік иесі немесе басшысы техникалық қызмет көрсету және оларды жөндеу жөніндегі жұмыстарды мамандандырылған ұйымдарға беру шартпен ресімделеді.

3-бөлім. Сыртқы газ құбырлары мен құрылыстары

20. Елді мекен желілеріндегі газ қысымын бақылау жылына кемінде екі рет (жазғы және қысқы кезеңдерде) газ барынша көп тұтынылатын сағаттарда әртүрлі нүктелерде өлшеу жолымен газбен жабдықтау ұйымы жүзеге асырады.

Алынған нәтижелер осы Талаптардың 1-қосымшасына сәйкес нысан бойынша газ желілеріндегі қысымды өлшеу журналына жазылады.

21. Газ құбырларында ылғал мен конденсаттың болуын тексеру, оларды жою бітеліп қалу мүмкіндігін болдырмайтын кезеңділікпен жүргізіледі.

Тексеру кезеңділігін газ шаруашылығын қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ететін ұйым анықтайды.

22. Газ құбырларына орнатылған бекіту арматурасы мен компенсаторларға жыл сайын техникалық қызмет көрсетіледі, ал қажет болғанда – жөнделуге тиіс. Ысырмаларды, крандарды, компенсаторларды ауыстыру, сондай-ақ күрделі жөндеу кезінде орындалған жұмыстар туралы мәліметтер газ құбырының паспортына енгізіледі, техникалық қызметін көрсету туралы мәліметтер журналға енгізіледі.

Газ құбырының паспорты осы Талаптарға 2-қосымшада көрсетілген нысан бойынша құрылыс монтаждау ұйымы жасайды.

Меншік иесі осы Талаптарға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сыртқы газ құбырларын пайдалануға қабылданғандарды тіркеу журналын жүргізеді.

23. Жүйелі бақылауда пайдаланудағы газ құбырлары техникалық жай-күйін тексеруге, ағымдағы және күрделі жөндеуге жатады.

24. Сыртқы газ құбырлары мен құрылыстарының техникалық жай-күйі аралап шығу арқылы бақыланады.

25. Жер және жерүсті газ құбырларын аралап шығу кезінде:

- 1) газдың шығуы;
- 2) газ құбырларының тіректер шегінен асып кетуі;
- 3) газ құбыр дірілінің, жапырылуының, рұқсат етілмейтін иілуінің, тіректердің отыруының, майысуы мен зақымдануының болуы;
- 4) сөндіру құрылғыларының және оқшаулағыш ернемекті қосылыстардың, электр сымдарының түсуінен, бекіткіштер мен газ құбырларын бояуын қорғайтын құралдардың ақауы;
- 5) автокөлік жүретін жерлердегі, өтпе жолдардағы электр химиялық қорғаныс және габаритті белгілер құрылғыларының ақауы анықталады және уақтылы жойылады.

Аралап шығу үш айда кемінде 1 рет жүргізіледі.

Аралап шығу нәтижелері осы Талаптарға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша газ құбырларының жай-күйін тексеру актісімен ресімделеді (бұдан әрі – акт) және осы Талаптарға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша газ құбырлары трассасын техникалық байқау жүргізу журналына жазылады (бұдан әрі – журнал).

26. Жерасты газ құбырларын аралап шығу кезінде:

1) газ құбырларының трассалары тексеріледі және сыртқы белгілері бойынша газдың шығуы анықталып, газ анализаторымен немесе газ индикаторымен барлық құдықтар мен бақылау түтіктері, сондай-ақ басқа да жерасты коммуникацияларының құдықтары мен камералары, ғимарат жертөлелері, шахталар, коллекторлар, газ құбырының екі жағында 15 м дейінгі арақашықтықта орналасқан жерасты өткелдері, қабырғадағы көрсеткіштер мен газ құрылыстары бағдарларының сақталуы, жай-күйі бақыланады;

2) газ құдықтары мен коверлердің қақпақтары қардан, мұздан және ластанудан тазартылады, топырақтың опырылуын, оның еріген немесе жаңбыр суларымен шайылуын анықтау мақсатында газ құбыры трассасы бойындағы жердің жай-күйі тексеріледі, газ құбырының екі жағынан 15 м арақашықтықты және оның зақымдалудан сақталуы көзделетін құрылыс жұмыстарын жүргізу жағдайлары бақыланады.

Жерасты газ құбырларының техникалық жай-күйін бағалау осы Талаптардың 6-қосымшасында жазылған критерийлерге сәйкес жүргізіледі.

27. Жерасты газ құбырларының трассаларын аралап шығу кезеңділігі олардың техникалық жағдайларына, электр қорғау қондырғылардың болуы мен тиімділігіне, газ құбырының топырақ қысымы, ұйықтығы, отыру және ісіну деңгейі бойынша санатына, ауданның сейсмикалығына, жердің сипаты мен ондағы құрылыс салу тығыздығына, жылдың мезгіліне және басқа да факторларға байланысты, осы Талаптарға 7-қосымшаға келтірілген мерзімнен сиретпей белгіленеді.

28. Жерасты газ құбырлары трассаларын аралап шығуды құрамында кемінде екі адам бар бригада жүргізеді. Қаланың (кенттің) құрылыс салынбаған бөлігіндегі, сондай-ақ жолдың көлік жүретін бөлігінен тыс жердегі газ құбырлары трассаларын тексеріп шығуды газ құбырынан 15 метр аймақта құдықтар, басқа да жерасты коммуникациялары болмағанда, бір жұмысшының жүргізуіне жол беріледі.

29. Газ құбыры трассасында құрылыстардың газдануы немесе газдың шығуы байқалған жағдайларда:

1) авариялық диспетчерлік қызметке және қызмет басшылығына жедел хабарланады;

2) газдану және ашық отты, электр құралдарын пайдалануға жол бермеу және үй-жайлардың ауасын желдету қажеттілігі туралы айналадағы адамдарға ескерту жөнінде шаралар дереу қабылданады;

3) аспаптармен тексеруді және газдалған жертөлелерді, іргелік және бірінші қабаттардағы ғимараттардың, 15 метрлік және 50 метрлік аймақтағы құдықтар мен жерасты құрылғылары (коммуникациялары) камераларының ауасын тазарту ұйымдастырылады, көру және тыныс алу органдарын жеке қорғауға арналған құралдарда.

30. Жерасты газ құбырларын аралап шығатын жұмысшыларға қолхатпен маршрут карталары (еркін түрде) беріледі, оларда газ құрылыстарының, газдануы тексерілуге тиіс ғимараттардың жертөлелері мен басқа да коммуникациялар құдықтарының орналасқан жері көрсетілген газ құбырлары трассаларының схемалары көрсетілуі тиіс.

Маршрут картасы екі данада ресімделеді. Бір данасы ұйымының газбен жабдықтау жүйені қауіпсіз пайдалану үшін жауапты тұлғасында, ал екінші дана ұйымның құрылым бөлімшесінің газ қызметінің басшысында сақталады.

31. Газ құбырларын аралап шығу нәтижелері журналда көрсетіледі. Анықталған ақаулар баянаттарда көрсетіледі (еркін түрде).

32. Жерасты газ құбыры трассасының бойында орналасқан ұйымның аумағында екі жағынан ені 2 метр жолақтар белгіленеді, олардың шегінде материалдар мен жабдықтарды қоймаға жинауға болмайды.

33. Аумағында газ құбыры транзитпен төселген ұйымның басшылары аралап шығу, газ құбырына техникалық қызмет көрсету және оларды жөндеу, авариялық жағдайларды оқшаулау мен жоюды жүргізу үшін газ таратушы ұйым персоналының жедел кіруін қамтамасыз етеді.

34. Пайдаланудағы жерасты газ құбырлары арнайы аспаптардың көмегімен техникалық тексеруге тартылады, соның ішінде "Өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес өлшем құралдарымен және әдістерімен (немесе әдістемесімен).

Ескерту. 34-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

35. Болаттан жасалған жерасты газ құбырларын пайдалану ұзақтығы 25 жылға дейін болғанда, оларды техникалық тексеру бес жылда кемінде бір рет, пайдалану ұзақтығы 25 жылдан астам болғанда - үш жылда кемінде бір рет жүргізіледі. Күрделі жөндеу немесе ауыстыру жоспарына енгізілген, электр химиялық қорғанышы жұмыс істемейтін газ құбырлары жылына кемінде бір рет тексеріледі.

36. Болаттан жасалған газ құбырлары аспаппен кезектен тыс кешенді тексеру герметикасыздану анықталған немесе дәнекерленген жіктер ажырап кеткен, аралық коррозиялық зақымдану байқалған, сондай-ақ жыл бойы электр қорғаныш қондырғылардың жұмысында үзілістер болған кезде:

1) 1 айдан астам – шашыраңқы тоқ көздерінің әсер ету аймағында;

2) 6 айдан астам – шашыраңқы тоқ көздері жоқ аймақтарда, газ құбырын қорғау басқа қондырғылармен қамтамасыз етілмегенде жүргізіледі.

Құбыр металының және оқшаулау жабындысының коррозиялық жай-күйі газ құбырын пайдалану процесінде ағытылатын барлық шурфтарда немесе олармен сабақтас құрылыстарда айқындалады.

37. Газбен жабдықтау жүйелерін қауіпсіз пайдалану мақсатында иелері, пайдалану ұйымының немесе коммуналдық қызметтер көрсететін ұйымның басшылары болаттан жасалған жерасты газ құбырларын техникалық тексеру кезінде мыналарды:

- 1) газ құбырларының герметикалы болуын;
- 2) дәнекерленген жіктердің сапасын;
- 3) коррозиялық қауіпке бейімділігін;
- 4) құбырлардың қорғаныш жабындыларының және металының жай-күйін тексереді.

38. Құбыр металының қорғаныш жабындысының жай-күйін анықтау мақсатында болаттан жасалған жерасты газ құбырларын қарап шығу (газ құбырларында ұзындығы кемінде 1,5 метр бақылау шурфтарын ашу арқылы) тек жабындылардың зақымдануы анықталған жерлерде ғана емес, сондай-ақ аспаптарды пайдалануға индустриялық кедергілер тудыратын учаскелерде орындалады.

Бақылау шурфтарын ашатын жерлерді, олардың индустриялық кедергілер аймақтарындағы санын газбен жабдықтау жүйесі ұйымының техникалық басшысы немесе газ қызметінің басшысы айқындайды. Шолып тексеру үшін барынша коррозия қаупіне неғұрлым бейім учаскелер, газ құбырының басқа жерасты коммуникацияларымен қиылысатын тұстары, конденсат жинақтағыштар, гидроқақпақтар таңдап алынады. Бұл ретте газ тарату құбырларының әрбір 500 метріне және енгізбе газ құбырларының әрбір 200 метрінде кемінде бір шурф ашылады.

39. Топырақ қатқан кезеңде, сондай-ақ жетілдірілген жол жабындарының астында орналасқан учаскелерде жерасты газ құбырларының герметикалылығын тексеру және газ шығып тұрған жерлерді анықтау кейіннен газ индикаторымен сынамалар алу арқылы ұңғымаларды бұрғылау жолымен жүргізіледі.

Таратушы газ құбырында ұңғымалар газ құбырының жапсарларында бұрғыланады. Жапсарлардың орналасу схемалары болмағанда, сондай-ақ енгізбе - газ құбырларында ұңғымалар әрбір 2 метр сайын бұрғыланады. Қыс мезгілінде ұңғыма тереңдігі топырақтың қату тереңдігінен кем болмауға, ал қалған уақытта – түтікті салу тереңдігіне сай келуге тиіс. Ұңғымалар газ құбыры қабырғасынан кемінде 0,5 арақашықтықта салынады.

Газды анықтау үшін сезгіштігі жоғары газ индикаторларын пайдаланғанда құбырдың бас жағы мен ұңғыма түбінің арасындағы арақашықтық кемінде 40 сантиметр болған жағдайда, ұңғымалардың тереңдігін азайтуға және оларды газ құбырының осі бойынша орындауға болады.

40. Ұңғымаларда газдың бар-жоғын анықтау үшін ашық отты пайдалануға болмайды.

41. Газ құбырларының герметикалылығын осы Талаптарға 8-қосымшаға сәйкес сынау нормалары бойынша ауаны сығымдаумен тексеруге болады.

42. Полиэтилен газ құбырларын техникалық тексеру кезінде пайдаланушы ұйым сезгіштігі жоғары газ индикаторының көмегімен газ құбырларының герметикалылығын

тексереді (құрылыс салынған бөлігінде – жылына кемінде 1 рет, көбінесе көктемгі-күзгі кезеңде, құрылыс салынбаған бөлігінде – 5 жылда кемінде 1 рет).

43. Техникалық тексерудің қорытындылары бойынша акт жасалады, онда анықталған ақауларды және техникалық жай-күйін ескере отырып, газ құбырын одан әрі пайдалану мүмкіндігі, оны жөндеу немесе ауыстыру қажеттігі және мерзімдері туралы қорытынды беріледі. Актісін осы жұмысты жүргізетін ұйым басшысы бекітеді.

44. Газ құбырларының су асты өтпелерін техникалық тексеруді жүзу құралдары, құбыр өткізгіштердің жағдайын, электрлік химиялық қорғау құралдары мен коррозияға қарсы жабынның жарамдылығын анықтау, құбыр өткізгіштің қалыңдығын өлшеу бойынша аспаптары бар мамандандырылған ұйым геодезикалық құрал-саймандармен, сондай-ақ жобалау материалдарымен (бейін, жоспар) және далалық зерттеу материалдарымен өтпелерді және даярланған мамандарды тексеру бойынша барлық жұмыстар кешенін орындау үшін қажетті құрамда және мөлшерде сүңгуір жабдықтарымен және құрал-жабдықпен 5 жылда кемінде 1 рет орындайды. Бұл ретте газ құбырының түбіне қатысты орналасқан жері және оқшауланатын жабындысының зақымдануы нақтыланады.

Су өтпелерінде және газ құбырларының қалқып шығу мүмкіндігіне қарсы шаралар қабылданатын жерлерде тұтастықты, жүктердің өзара орналасуын анықтау да жүргізіледі.

Тексеру қорытындылары актілермен ресімделеді.

45. Газ құбырларында газдың шығуы авариялық тәртіппен жойылады. Гимараттардың жертөлелерінде, үңгірлерінде коллекторларда, жерасты өткелдерде галереяларда газдың қауіпті шоғырлануы анықталғанда газ құбырлары дереу ажыратылады. Герметикалылығының бұзылуы жойылғанға дейін оларды пайдалануға жол берілмейді.

46. Газдың шығуын уақытша жою үшін қосылыстардың герметикалылығын қамтамасыз ететін қамыттар мен бандаждар пайдаланылады, олар күн сайын тексеріледі.

47. Газ құбырларының дәнекерленген ақауы бар жапсарлары, аралық коррозиялы және механикалық зақымданулары, тереңдігі құбыр металының қабырғасы қалыңдығының 30 %-ынан асатын каверналар ақаулы учаскелерді кесіп тастау және ұзындығы кемінде 200 миллиметр катушкаларды дәнекерлеу жолымен жойылады.

48. Газ құбырларын оларды жөндеуге байланысты ағыту, сондай-ақ газдың берілуін қайта қалпына келтіру уақыты туралы тұтынушыларға жұмысты бастамастан 24 сағат бұрын ескертіледі.

49. Болаттан жасалған жерасты газ құбырларын біріктіру және жөндеу кезінде дәнекерлеу және оқшаулау жұмыстары, олардың сапасын бақылау нормативтік техникалық құжаттардың талаптарына сәйкес жүргізіледі.

50. Газ құбырынан кемінде 15 метр арақашықтықта құрылыс, оның ішінде жерге байланысты жұмыстарды жүргізуге газбен жабдықтау жүйесінің пайдаланушы ұйымының оларды жүргізу шарттары көрсетілуге тиіс жазбаша рұқсаты бойынша ғана жол беріледі. Рұқсатқа байламдарымен газ құбырының орналасу схемасы қоса беріледі.

Жерге байланысты жұмыстарды жүргізетін ұйым келісу үшін оларды жүргізу жоспарының жобасын газбен жабдықтау жүйесінің меншік иесіне немесе пайдалану ұйымының басшысына ұсынады.

51. Жерасты газ құбыры трассасының жанында соққылау механизмдері мен жер қазу техникасы жұмыс істей бастағанға дейін шурфтарды қолмен ашу жолымен оның орналасқан жері анықталады. Топырақты қопсытуға арналған соққылау механизмдерін жерасты газ құбырынан кемінде 3 метр арақашықтықта, ал тік осінен едәуір ауытқуға бейім механизмдерді (шар, танап және т.с.с.) – кемінде 5 метр арақашықтықта пайдалануға болады.

52. Болаттан жасалған газ құбыры негізгі қалпына қатысты көлденеңінен, сол сияқты тігінен де ауытқи отырып, механикалық зақымдалған кезде газдың шығуын жою жөніндегі жұмыстарды жүргізумен қатар, зақымдалған жердің екі жағынан да жақын жердегі жігі бір-бірден физикалық әдіспен ашылып тексеріледі. Оларда газ құбырының зақымдалуынан пайда болған қираулар мен жарықтар анықталғанда газ құбырының келесі жігі физикалық бақылау әдісімен қосымша ашылып тексеріледі. Зақымдалған жіктер кесіп алынып, басқа катушкаларды дәнекерлеу жолымен ауыстырылады.

53. Теміржолдар мен автомобиль жолдарының қиылысатын жерлеріндегі газ құбырлары алдыңғы тексеру мен жөндеу мерзімдеріне қарамастан тексеріледі, жөнделеді немесе теміржол мен автомобиль жолдарының негізін кеңейту және күрделі жөндеу бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде ауыстырылады.

Жолдарды алдағы жөндеу немесе кеңейту туралы меншік иелері немесе газ тарату жүйелерін пайдаланушы ұйымдар жұмысты бастамастан 24 сағат бұрын хабарланады.

4-бөлім. Газ реттеуіш пункттер мен газ реттеу қондырғылар

54. Өнеркәсіптік, ауыл шаруашылығы және әлеуметтік инфрақұрылым объектілердің газ реттеу пункттері мен газ реттеу қондырғылары, сондай-ақ бас (аралық) газ реттеу пункттерінің жұмыс режимі жобаға сәйкес белгіленеді.

Ескерту. 54-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

55. Қалалық газ реттеу пункттер жабдығын ретке келтіру параметрлерін газбен жабдықтау жүйелерін қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ететін ұйымының техникалық басшысымен белгілейді. Бұл ретте тұрмыстық тұтынушыларға арналған газдың реттегіштен кейінгі ең жоғары қысымы су бағананын 0,003 МегаПаскалдан аспайды.

Сақтандырғыш шығару клапандары, оның ішінде қысымды реттегіштерге орнатылған клапандар реттегіштен кейін ең жоғарғы жұмыс қысымы 15 %-дан астам болғанда газдың шығуын қамтамасыз етеді, сақтандырғыш бекіту клапандардың ең жоғарғы іске қосылу шегі реттегіштен кейін газдың ең жоғарғы қысымының 25%-ынан аспайды.

Өнеркәсіптік, ауыл шаруашылығы ұйымдардың және әлеуметтік инфрақұрылым объектілердің газ реттеу пункттер, шкафты газ реттеу пункттер, газ реттеу қондырғылар жабдықтарын, газ пайдалану қондырғыларын, сондай-ақ аралық газ реттеу пункттер ретке келтіру параметрлері жобада белгіленеді және іске қосу-ретке келтіру жұмыстары кезінде нақтыланады.

Ескерту. 55-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

56. Газ реттеу пункттерінен немесе газ реттеу қондырғылардан шығу кезінде газ қысымының жұмыс қысымының 10 %-нан астам ауытқуына жол берілмейді. Жұмыс қысымының жоғарылауын немесе төмендеуін туындататын реттегіштердің жарамсыздығы, сақтандыру клапандарының жұмысындағы ақаулар, сондай-ақ газдың шығуы авариялық тәртіппен жойылады.

57. Газ беру тоқтатылған жағдайда, қысымды реттегішті жұмысқа қосу сақтандырғыш бекіту клапанының іске қосылу себептерін айқындағаннан және оларды жою жөнінде шаралар қабылдағаннан кейін жүргізіледі. Осы кезде сақтандырғыш-айыру клапандары және сақтандыру-бекіту клапаны қайтадан жөнге келтіреді.

58. Айналма желіде және сақтандырғыш бекіту клапандарының алдында бекіту қондырғылары пломбланады.

Айналма желі бойынша газды жабдық пен арматураны жөндеуге қажетті уақыт ішінде ғана, сондай-ақ газ реттеу пункттер немесе газ реттеу қондырғылардың алдында газ қысымын қысым реттегіштің қалыпты жұмысы қамтамасыз етілмейтін шамаға дейін төмендету кезеңінде беруге болады.

59. Жабдық пен өлшеу құралдары орнатылған үй-жайдағы ауа температурасы дайындаушы зауыттың паспорттың көрсетілгеннен төмен емес колданады.

60. Газ реттеу пункттері ғимаратының сыртында немесе газ реттеу қондырғы қоршауының өлшем бойынша көрінетін жерде "ОТ ҚАУШПІ – ГАЗ" деген ескерту жазуы қойылады.

Ескерту. 60-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

61. Газ реттеу пункттер мен газ реттеу қондырғыларды пайдалану кезінде мынадай іс-қимылдар орындалады:

1) пайдалану қауіпсіздігі мен сенімділігін қамтамасыз ететін технологиялық регламентпен белгіленген мерзімдерде техникалық жағдайын тексеру нәтижелері осы Талаптарға 9-қосымшаға сәйкес нысын бойынша газ реттеу пункттеріне, шкафты газ реттеу пункттеріне техникалық байқау жүргізу журналына жазылады;

2) 3 айда кемінде 1 рет, сондай-ақ жабдықты жөндеу аяқталған сақтандырғыш бекіту және айыру клапандарын іске қосу параметрлерін тексеру;

3) егер қысым реттегіштерді, сақтандырғыш клапандарды, телемеханикалық қондырғыларды дайындаушы зауыт одан да қысқа мерзімде жөндеу жүргізуді талап етпесе, техникалық қызмет көрсету 6 айда кемінде 1 рет, ағымдағы жөндеу – жылына кемінде 1 рет;

4) жабдықты, өлшеу, жылу, жарық беру құралдарын ауыстыру мен тексерудің қорытындысы бойынша жасалған ақаулар ведомостерінің негізінде ғимараттың құрылыс конструкцияларын қайта қалпына келтіру кезінде – күрделі жөндеу.

62. Газ реттеу пункттерінің және газ реттеу қондырғыларының техникалық жай-күйін тексеру кезінде:

1) аспаптар бойынша реттегішке дейін және одан кейін газ қысымын, сүзгідегі, қысымның, үй-жайдағы ауа температурасының ауытқуын тексеру;

2) сақтандырғыш-бекіту клапанының балғашасының дұрыс тұруын және тетіктер ілінісуінің мықтылығын бақылау;

3) тіркейтін аспаптардың картограммаларын ауыстыру;

4) электр жарығының, желдеткіштің, жылу жүйесінің жай-күйі мен жұмысын тексеру, негізгі және қосалқы үй-жайларды бөліп тұратын қабырғалардың жарықтары мен тығыздығының бұзылуын көзбен анықтау;

5) ғимаратты сыртынан және ішінен тексеру жүргізіледі. Үй-жай мен жабдық ластанудан тазартылады.

6) манометрлердің түзулігін тексеру.

Ескерту. 62-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

63. Жеке тұрған ғимараттарда, ғимараттардың ішінде және оларға жапсарлас орнатылған газ реттеу пункттер, сондай-ақ жеке тұрған үй-жайларда орнатылған газ реттеу қондырғыларды техникалық тексеруді екі жұмысшы жүргізуге тиіс. Шкафтарда немесе ашық алаңдарда орналасқан телемеханика жүйелерімен жабдықталған газ реттеу пункттер, сондай-ақ газ пайдаланылатын үй-жайларда тікелей орналасқан газ реттеу қондырғыларды тексеруді бір жұмысшы жүргізе алады.

64. Сүзгінің ластануы дифференциалды манометрмен анықталады. Газ реттеу пункттерінде көрсететін манометрлерді қолдануға болады. Газ қысымының барынша

ауытқуы дайындаушы-ұйымның белгілегенінен аспайды. Сүзгі кассетасын бөлшектеу мен тазалау газ реттеу пункттер (газ реттеу қондырғылар) үй-жайынан тыс тез жанатын заттар мен материалдардан кемінде 5 метр алшақ тұрған жерлерде жүргізіледі.

65. Сақтандырғыш клапандардың іске қосылуы параметрлерін ретке келтіру және тексеру олардың жұмысының жоғарғы шегі белгіленген деңгейден аспайтын жағдайда қысым реттегішінің көмегімен жүзеге асырылады.

Ескерту. 65-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

66. Техникалық қызмет көрсету кезінде:

1) ысырмалар мен сақтандырғыш клапандардың жабылу барысы мен тығыздығын тексеру;

2) барлық қосылыстар мен арматураның тығыздығын тексеру және газдың шығуын жою, сүзгіні тексеру және тазалау;

3) қажалатын бөлшектерді майлау және сальниктерді қайта толтыру;

4) қысым және басқару реттегіштері мембраналарының тығыздығы мен сезгіштігін анықтау;

5) бақылау-өлшеу аспаптарына, сақтандыру-бекіту клапаны және қысым реттегішіне (бекіту клапаны) импульстық түтікшелерді үрлеу;

6) бекіту және айыру клапандарының ретке келтіру параметрлерін тексеру жүргізіледі.

67. Жыл сайынғы ағымдағы жөндеу кезінде:

1) қысым реттегіштерді, сақтандырғыш клапандарды коррозия мен ластанудан тазартып, клапандардың орнына кіру тығыздығын, мембраналардың күйін тексеруді, қажалатын бөлшектерін майлап, тозығы жеткен тетіктерін жөндеуді немесе ауыстыруды, бөлшектеуге жатпайтын конструкциялық тораптардың мықтылығын тексере отырып, оларды бөлшектеуді;

2) жабылу тығыздығын қамтамасыз етпейтін бекіту арматурасын бөлшектеуді;

3) Талаптардың 64-тармағында аталған жұмыстарды орындайды.

68. Жабдықты бөлшектеу кезінде реттеу желісіндегі ажыратқыш қондырғылар жабық күйде болуы тиіс. Ажыратқыш қондырғылардан кейін ажыратылған бөліктің шекарасында газдың ең жоғарғы қысымына сай келетін бұқтырмалар орнатылады.

69. Газ реттеу пункттері электр жабдықтарын жөндеу және жанып кеткен электр шамдарын ауыстыру кернеу басылғанда жүргізілуі қажет. Табиғи жарық жеткіліксіз болғанда тасымалы шамшырақтарды жарылыстан қорғалған күйде қолдануға жол беріледі.

70. Газ реттеу пункттер, газ реттеу қондырғылар үй-жайлары осы Талаптарға 10-қосымшаға сәйкес газ реттеу қондырғылар негізгі үй-жайлары бастапқы өрт сөндіру құралдарының тізбесіне сәйкес өрт сөндіру құралдарымен жасақталады.

Жеке тұрған газ реттеу пункттерінен жарықта көлденеңінен қашықтық (тірегіште орнатылған шкафтықтарды қоса алғанда) осы Талаптарға 11-қосымшаға сәйкес ғимараттары мен құрылыстарына дейін қабылдау керек.

Бісқылау материалдары мен жанар-жағармай материалдарын оларда сақтауға жол берілмейді.

5-бөлім. Газ толтыру станциялары, газ толтыру пункттері, сұйытылған мұнай газдарының автомобильге газ құю станциялары

71. Газ толтыру станциялары, газ толтыру пункттері және стационарлық автомобильді газ құю станцияларында өндірістік процестерін жүргізу, технологиялық және электр жабдықтарының, газ құбырларының, санитариялық-техникалық құрылыстардың техникалық жай-күйі Талаптарға сәйкес авариясыз жұмысты және персоналдың қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

72. Өндірістік процестер бекітілген технологиялық регламентке сәйкес жүргізіледі, онда олардың физикалық-химиялық қасиеттері мен жарылыс қауіпті сипаттамаларын ескере отырып, сұйытылған мұнай газдар қысымы мен температураларының шекті рұқсат етілген мәндері анықталуы керек.

73. Технологиялық жабдықтарды қосымша орнату, станциялар мен пункттерді кеңейту немесе реконструкциялау сәулет, қала құрылысы мен құрылыс саласындағы заңнама талаптарына сәйкес келісілген жобалар бойынша жүргізіледі. Жұмыс істеушілердің қауіпсіз еңбек ету жағдайларын нашарлату есебінен цехтардың өнімділігін ұлғайтуға жол берілмейді.

74. Газ құбырлары мен технологиялық жабдықтарға техникалық қызмет көрсету, жөндеу күндізгі уақытта жүргізіледі.

75. Стационарлық автомобильді газ құю станциясында қызмет көрсетуші персоналдың тәулік бойы кезекшілігі қамтамасыз етіледі. Бір ауысымда жұмыс істегенде жұмыстан тыс уақытта стационарлық автомобильді газ құю станциясы күзет қызметінің жауапкершілігіне беріледі. Стационарлық автомобильді газ құю станциясын жұмыстағы үзілістен кейін іске қосу технологиялық жабдықтарды, резервуарлар мен газ құбырлары тексеруден өткізілгеннен кейін жүзеге асырылады.

76. Аварияларды жою кезінде және төгу немесе құю жұмыстары кезінде ауысымды қабылдауға және тапсыруға жол берілмейді.

77. Газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер және стационарлық автомобильді газ құю станциялар технологиялық жабдықтары, газ құбырлары, арматурасы, электр жабдықтары, желдеткіш жүйелері, өлшеу, аварияға қарсы қорғаныш құралдары, жарылыс-өрт қауіпті өндірістерінің бұғаттау және сигнал беру құралдары олардың жарамсыздығын анықтау және уақтылы жою мақсатында ауысым сайын тексеріледі.

78. Пайдалану кезінде газдың шығуы анықталғанда ол дереу жойылады.

79. Жарамсыз агрегаттар, резервуарлар, газ құбырлары сөндіріледі.

80. Пайдаланудағы бекіту арматурасы, айналма және жылдамдық клапандары жылдам әрі сенімді өшіруді қамтамасыз етеді. Арматураға қызмет көрсету және оларды жөндеу техникалық паспортында немесе арматураның сапасын растайтын басқа құжатта көрсетілген технологиялық регламенттер мен нұсқаулықтарға сәйкес жүргізіледі. Бұл ретте ағымдағы жөндеу жылына кемінде бір рет жүргізіледі.

81. Жөндеу мақсатында газ құбырларындағы бұрандалы және фланецті қосылыстардың арматурасын бөлшектеуді оларды ажыратқаннан кейін және инертті газбен немесе бумен үрлегеннен кейін орындау керек. Қысыммен тұрған қосылыстарды қысып тартуға тыйым салынады. Артық қысымды басқаннан кейін ғана фланецті қосылыстардан болттарды алып тастауға жол беріледі.

82. Сақтандырғыш бекіту клапандарын ретке келтіру қысымы резервуарлар мен газ құбырларындағы жұмыс қысымының 15 %-ынан аспайды.

83. Сақтандырғыш бекіту клапандары жарамсыз болғанда және реттелмегенде техникалық жабдықтарды, резервуарлар мен газ құбырларын пайдалануға жол берілмейді.

84. Сақтандырғыш бекіту клапандарының жарамдылығы жолымен тексеріледі:

сақтандырғыш клапандарының пайдалану нұсқаулығында бекітілген аралықта жабдықты пайдалану кезінде оларды қысқа ашу арқылы тексеріледі, бірақ айына кемінде бір рет;

стендте реттеу және клапандардың қысқа ашуы көзделмеген клапандарға әзірлеушімен көрсетілген мерзімде жолымен тексеріледі.

Мәжбүрлеп ашу үшін құрылғысы жоқ сақтандыру клапандары үшін Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 358 бұйрығымен бекітілген "Қысыммен жұмыс істейтін жабдықтарды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидаларының" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10303 тіркелді) 201-тармағын қолдану.

Клапандарды ретке келтіру параметрлерін тексеру, оларды реттеу арнайы стендінде немесе жерде арнайы құрылғының көмегімен жүргізіледі. Тексеру кезеңділігі резервуарлардың сақтандырғыш бекіту клапандары үшін – алты айда кемінде бір рет, қалғандары үшін – ағымдағы жөндеуді жүргізу кезінде, алайда жылына кемінде бір рет. Клапандар сынаудан кейін пломбаланады, тексеру қорытындылары журналда көрсетіледі.

Жөндеу немесе тексеру үшін алынатын клапанның орнына жарамды сақтандырғыш бекіту клапаны орнатылады.

Ескерту. 84-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

85. Газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер және стационарлық автомобильді газ құю станциялар қолданатын сұйытылған мұнай газының төгу мен құюға арналған қондырғылары техникалық шарттар мен стандарттарға сәйкес келуі тиіс. Олар белгіленген қысым мен температурада тасымалданатын газға тұрақтылықты қамтамасыз етуі және статикалық электрден қорғалуы қажет.

Жарамсыз құрылғылар, сондай-ақ зақымданған құрылғылар төгу-құю операцияларына жіберілмейді.

86. Жеңқұбырлардың бұралмалы тартқыштарын тартуға, қысыммен тұрған жеңқұбырларын ажыратуға, сондай-ақ тартқыштарды бұрап алғанда және салғанда соққылау құрал-сайманын қолдануға жол берілмейді.

87. Жұмыс істеп тұрған сорғыларды, компрессорларды бақылаусыз қалдыруға жол берілмейді.

88. Сорғының сору желісіндегі газ қысымы берілген температурадағы сұйық фазаның қанық буының созылғыштығынан 0,1-0,2 мегаПаскаль (1-2 килограмм күш шаршы сантиметрге) жоғары болуы тиіс.

89. Компрессордың нығыздау газ құбырындағы газ қысымы нығыздау температурасында сұйытылған мұнай газымен бу конденсациясының қысымынан аспайды және 1,6 мегаПаскаль (16 килограмм күш шаршы сантиметрге) жоғары болмайды.

90. Компрессорлар мен сорғылардың жетектеріне арналған сына тәрізді беру белдіктері оларға майдың, судың және олардың мықтылығы мен күштерінің берілуіне теріс әсер ететін басқа да заттардың түсуінен қорғалады.

91. Компрессорлар мен сорғылар үшін пайдалану жөніндегі дайындаушы-зауыттың нұсқаулығында көзделмеген майлайтын майды пайдалануға жол берілмейді.

92. Сорғы-компрессорлық бөлімшедегі жағар май материалдарының мөлшері жабық ыдыста сақтау шартымен олардың тәуліктік қажеттілігі көлемінде болуы тиіс.

93. Станциялардың (пункттердің) сорғы-компрессорлық бөлімшелерінде, темір жол төгу эстакадасында, резервуарлық парк пен май құю бағандарының аумақтарында жөндеу, регламенттеу жұмыстары кезінде, оның ішінде отпен жұмыс істеген кезде, сондай-ақ отпен жұмыс істеген уақытта сорғылар мен компрессорлар тоқтатылады.

94. Компрессорлар мен сорғылар:

- 1) газ шыққанда және бекіту арматурасы жарамсыз болғанда;
- 2) діріл, бөтен шуыл мен тарсылдар пайда болғанда;
- 3) нығыздау мойынтіректері мен сальниктер істен шыққанда;
- 4) май мен судың шекті параметрлері өзгергенде;
- 5) муфталы қосылыстар, сына тәрізді белдіктер мен олардың қоршаулары жарамсыз болғанда;
- 6) сорғыш және қысымды газ құбырларында белгіленген газ қысымы жоғары немесе төмен болғанда;

7) компрессор сорғысында конденсат жинағындағы сұйықтық деңгейі рұқсат етілген шектен жоғары болғанда және компрессордан шығарда газ температурасы рұқсат етілген шектен асып кеткенде авариялық тоқтатылуға тиіс.

95. Жұмыс істеп тұрған технологиялық жабдықта газдың шығуын жоюға жол берілмейді.

96. Ажыратылған немесе істен шыққан автоматикасы, авариялық желдеткіші бар, сондай-ақ тарту жүйелерінің желдеткіштері бар бұғаттау сорғылармен және компрессорлармен жұмыс істеуге жол берілмейді.

97. Компрессорлар мен сорғылардың пайдалану режимі туралы, жұмыс істеген уақыты мен анықталған ақаулары ретіндегі мәліметтер пайдалану журналында белгіленеді.

98. Технологиялық жабдыққа техникалық қызмет көрсету, ағымдағы және күрделі жөндеу технологиялық регламенттердің және дайындаушы ұйымның жабдықты монтаждау мен пайдалану жөніндегі нұсқаулығының нормаларына сәйкес жүргізіледі.

99. Әрбір желдеткіш жүйесіне шартты белгі мен реттік нөмір беріледі, олар желдеткіш қаптамасына және ауа шығару желісі желдеткішінің тұсына ашық, өшірілмейтін бояумен жазылады.

100. Әрбір желдеткіш жүйесіне паспорт жасалады, осы Талаптарға 12-қосымшада көрсетілген нысан бойынша жасалады.

101. Жарылыс-өрт қауіпті үй-жайларда желдеткіш жүйелерді іске қосу технологиялық жабдықтың жұмысы басталар алдында 15 минут бұрын жүргізілуі тиіс, бұл ретте алдымен тарту жүйелері іске қосылады.

Жарылыстан қорғалған желдеткіш жарылыс- және өрт қауіпті бойынша үй-жай санаты мен сыныпқа сәйкес болу керек.

102. Ауа тарту жерлерінде сұйытылған мұнай газымен буларының және басқа да зиянды заттардың пайда болуын туындататын жұмыстарды орындауға тыйым салынады.

103. Ауа құбырларындағы ауа ағыны жүйелері тоқтағанда кері клапандар жабық күйде болуы қажет.

104. Желдеткішті күтіп ұстау және оны жөндеу өнеркәсіптік желдеткішті пайдалану жөніндегі нұсқаулықпен айқындалады. Желдеткішті немесе электр қозғалтқышты жөндегеннен кейін желдеткіш қондырғысын іске қосу ретке келтіру жұмыстары орындалады. Желдеткіш жүйелерінің паспортында жөндеу және ретке келтіру туралы мәліметтер тіркеледі.

105. Желдеткіш жүйелерінің пайдалану техникалық сипаттамаларын тексеру мақсатында оларды сынаудан өткізу жылына кемінде 1 рет, сондай-ақ қондырғылардың ауа ортасын талдаудың, қайта орнатудың, ретке келтіру мен арналық жөндеудің қорытындылары қанағаттанарлықсыз болған жағдайда жүргізіледі.

Желдеткіш жүйелерін ретке келтіруді және сынаудан өткізуді мамандандырылған ұйымдар жүргізеді. Сынаулардың қорытындысы бойынша техникалық есеп жасалады, ол жұмыс аймағында қалыпты санитариялық-гигиеналық жағдайды қамтамасыз ету бойынша желдеткіш жүйелерінің тиімді жұмыс істеуін бағалаудан және желдеткіш жүйелерін пайдалану режимі жөніндегі нұсқаулардан тұрады.

106. Желдеткіш жүйелерінің конструкциясына өзгерістердің бәрі бекітілген жобалардың негізінде енгізіледі.

107. Көлік құралы газ толтыру станциясының, газ толтыру пунктінің аумағына кірер алдында оның түтін шығаратын құбырына ұшқын сөндіргіштер орнатылады, ал стационарлық автомобильді газ құю станциясының резервуарлық паркінің қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарға сұйытылған мұнай газды төгу-құю бойынша операцияларды жүзеге асыру үшін арналған арнайы көлік құралдың (автоцистернаның) түтін шығаратын құбырына ұшқын сөндіргіштер орнатылады.

Ескерту. 107-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

108. Газ толтыру станциясы аумағында бір уақытта болатын теміржол цистерналарының саны жобада көзделген төгу бекеттерінің санын асырмайды.

Ескерту. 108-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

109. Темір жол цистерналарының сұйытылған газдарын төгуге дайындау операциялары маневрлік жұмыстар аяқталғаннан, цистерналар рельс жолдарына бекітілгеннен және локомотив газ толтыру станциясы аумағынан кеткеннен кейін жүргізіледі.

110. Төгу-құю операцияларын орындау және газ баллонды автомобильдерге отын құяр алдында сұйытылған мұнай газының айдауға арналған сорғыларымен жабдықталған автоцистерналардан басқа, автомобильдердің қозғалтқыштары тоқтатылады. Резеңке-мата негізді құбыршектерін ажыратқаннан және ажырату құрылғыларына бұқтырмалар орнатқаннан кейін ғана қозғалтқышты іске қосуға жол беріледі.

111. Теміржол және автомобиль цистерналары, құю немесе төгу кезінде пайдаланылатын резеңке-мата негізді құбыршектер жерге тұйықталуға тиіс. Толық құйып-төгіп болғаннан және цистерналар вентильдерінің штуцерлеріне бұқтырмаларды аяқтаудың кейін ғана цистерналарды жерге тұйықтау қондырғысынан ажыратуға жол беріледі.

112. Газ толтыру станциясы, газ толтыру пункті өндірістік аймағында және стационарлық автомобильді газ құю станциясы аумағында найзағай разрядтары

уақытында, сондай-ақ отпен жұмыс істегенде сұйытылған мұнай газдарын төгу мен құюға жол берілмейді.

113. Теміржол эстакадасы, резервуарлық парк жеткілікті жарықтандырумен қамтамасыз етілген жағдайда және құрамында кемінде 3 адам бар бригада тағайындалғанда, сұйытылған мұнай газды теміржол цистерналарынан түнгі уақытта төгуге жол беріледі.

114. Теміржол және автомобиль цистерналарында төгу-қю операциялары газ толтыру станциясы бастығының, ал мереке және демалыс күндері – газ толтыру станция бойынша жауапты кезекшінің жазбаша түрдегі рұқсатымен орындалады.

Ескерту. 114-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

115. Сынамаларды іріктеу кезеңділігі мен оларды, сондай-ақ газ иісінің қарқындылығын (жітілігін) бақылауды газ толтыру станциялары, газ толтыру пункттері, стационарлық автомобильді газ құю станциясы пайдаланатын ұйымдар техникалық актілерге, технологиялық регламенттерге сәйкес айқындайды. Газ қысымының шамасы жобаға сәйкес келеді.

116. Газ құбырларындағы бекіту қондырғыларын гидравликалық соққы туындатпай, ақырын ашқан жөн.

117. Резервуарларды, автоцистерналар мен баллондарды бу фазасын атмосфераға айыру есебінен олардағы қысымды төмендету жолымен толтыруға жол берілмейді.

118. Теміржол цистерналарынан сұйытылған мұнай газ төгу кезінде цистернадағы сұйытылған мұнай газ қысымы мен деңгейін және резервуардың қабылдауын үздіксіз қадағалау қамтамасыз етіледі. Төгу немесе құю операцияларын орындайтын персонал мен сорғы-компрессорлық бөлімше машинистерінің арасында техникалық байланыс жүзеге асырылады.

119. Сұйытылған мұнай газының толтыру, төгу және құю бағандарын, газ баллонды автомобильдерді төгу және құю уақытында бақылаусыз қалдыруға жол берілмейді.

120. Баллондарды толтыруға сұйытылған мұнай газ беретін газ құбырларындағы сұйық фазаның қысымы олар есептелген жұмыс қысымынан аспайды.

121. Ыдыстар конструкциясы қызметінің есептік мерзімі ішінде пайдалану сенімділігі мен қауіпсіздігін қамтамасыз етеді және металды, қосылыстарды техникалық куәландыруды, тазартуды, жууды, толық босатуды, үрлеуді, жөндеуді, пайдаланылуын бақылауды жүргізу мүмкіндігін көздейді.

122. Әр ыдысты дайындаушы паспортымен және пайдалану жөніндегі нұсқаулықпен бірге тапсырыс берушіге жеткізеді.

Есептерді басып шығаруды паспортқа қоса беруге жол беріледі.

Реконструкциялауға немесе жөндеуге арналған ыдыстардың элементтерін (корпусстар, тоғындар, түптер, қақпақтар, құбыр торлар, корпус фланецтері,

ірілендірілген жинақтау бірліктері) паспорттың тиісті бөлімдерінің талаптарына сәйкес көлемдегі мәліметтерден тұратын шығару сапасы туралы куәлікпен бірге дайындаушы жеткізеді.

123. Әр ыдыс үшін паспортта пайдалану шарттары ескеріле отырып қызметінің есептік мерзімі көрсетіледі.

124. Әр ыдысқа көрсеткіш белгі белгіленеді. Сыртқы диаметрі 325 миллиметр кем ыдыстар үшін көрсеткішті белгілеуге жол беріледі. Бұл ретте барлық қажетті деректер ыдыс корпусына электрграфикалық әдіспен түсіріледі.

125. Белгіге:

- 1) тауарлық белгі немесе дайындаушының атауы;
- 2) ыдыстың атауы немесе белгісі;
- 3) дайындаушының нөмірлеу жүйесі бойынша ыдыстың реттік нөмірі;
- 4) дайындалған жылы;
- 5) жұмыс қысымы, мегаПаскаль;
- 6) есептік қысымы, мегаПаскаль;
- 7) байқау қысымы, мегаПаскаль;

8) қабырғаның рұқсат етілетін ең жоғарғы және (немесе) ең төменгі жұмыс температурасы, Цельсий бойынша градуспен (бұдан әрі - °C);

9) ыдыс салмағы, кг жазылады.

Есептік және байқау қысымдары, қабырға температурасы әртүрлі жеке қуысты ыдыстар үшін осы деректер әр қуыс үшін көрсетеді.

126. Ыдыстарды сыртқы және ішкі тексеруге кедергі келтіретін құрылғылар (араластырғыштар, ирек құбыр, қаптамалар, тәрелкелер, қалқалар және басқа да құралдар) алмалы-салмалы болып көзделеді.

Балқытып біріктіру қондырғыларын қолданғанда сыртқы және ішкі тексерулерді жүргізу үшін оларды орындарынан алу және кейіннен қайтадан орнату көзделеді. Осы қондырғыларды алып-салу және орнату тәртібі ыдысты пайдалану жөніндегі нұсқаулықта көрсетіледі.

127. Автомобиль баллондарының толтыруға жарамдылығы жүргізушінің жолдама (бағыттық) парағында баллондардың түзу жай-күйін және олардың пайдалану үшін жауапты тұлғаның қол қоюмен куәландырылған "Баллондар тексерілді" деген мөртабанмен расталады.

128. Автоцистерналарды толтыру және автомобильдерге май құю кезінде сұйытылған мұнай газының атмосфераға шығарылуына жол бермеу керек.

129. Стационарлық автомобильді газ құю станциясында автокөлікте пайдалануға арналмаған баллондарды толтыруға жол берілмейді.

130. Резервуарлардың ең жоғарғы толтыру деңгейі резервуардың геометриялық сыйымдылығының 85 %-на сәйкес келеді.

131. Сұйытылған мұнай газ толтырылғаннан кейін баллондардың толтырылу дәрежесі соңғы тексеруден өтеді.

132. Өлшеу әдісімен толтыру дәрежесін соңғы тексеру үшін баллондарды өлшеу дәлдігінің сыйымдылығы 1 литрде – 10 грамнан аспайтын, 5 және 12 литрде – 20 грамнан аспайтын, 27 және 50 литрде – 100 грамнан аспайтын ауытқуды қамтамасыз ететін таразы қолданылады. Жұмыс ауысымы басталар алдында шебер бақылау таразысын эталон-гірдің көмегімен тексереді.

Цистерналар мен бөшкелерді сұйытылған газдармен толтыру ос Талаптардың 13-қосымшасына сәйкес айқындалады.

133. Сұйытылған мұнай газдың артығы төгіледі. Сұйытылған мұнай газдың атмосферада шығарылуына жол берілмейді.

134. Толтырылған баллондардың вентильдері (клапандары) бекітпенің герметикалылығы тұрғысынан бұрандалы қосылыстар мен штокты нығыздау арқылы тексеріледі.

Баллон толтырылғаннан кейін вентиль штуцері бітеледі.

135. Автомобильдің газ жабдығында тығыз емес тұстар анықталса, сұйытылған мұнай газ автомобиль баллондарынан резервуарларға төгіледі.

136. Газ толтыру станциясы мен газ толтыру пунктінің толтыру цехында бір уақытта болған баллондардың саны толтыру қондырғыларының жиынтық сағаттық өнімділігінің жартысынан аспайды, бұл ретте баллондарды өтпелерге қоюға жол берілмейді.

137. Баллондардың орнын ауыстырғанда және тиеу-түсіру жұмыстарында олардың құлауының алдын алу шаралары қабылданады.

138. Тиеу-түсіру алаңдарында орналастырылған толтырылған және бос баллондардың саны толтыру бөлімшесінің тәуліктік өнімділігінен аспайды.

139. Ішкі тексеру, гидравликалық сынау, жөндеу алдында резервуарлар мен баллондар газдан, ұшып кетпеген қалдықтардан босатылып, мұқият өңделеді.

140. Сұйытылған мұнай газының резервуарлары мен баллондарын өңдеу оларды булау немесе инертті газбен үрлеу және кейіннен жуу жолымен жүргізілуі тиіс. Ыдыстарды өңдеу уақыты жылу таратқыш температурасына байланысты дайындаушының нұсқаулығында белгіленеді.

Резервуарларды өңдеу оларды газ құбырларынан және сұйық фазасынан ажыратқаннан кейін тығындармен бітеу арқылы жүргізіледі.

141. Жергілікті сорғылармен қамтамасыз етілетін, арнайы жабдықталған бекеттерде Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығымен бекітілген "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 24045 болып тіркелген) 16-қосымшасы 1-кестесіне сәйкес "А" санатты үй-жайларда жұмыс жүргізу жағдайында өңдеуден өтпеген баллондардағы бекіту

қондырғыларын ауыстыруға жол беріледі. Ауыстыру операциясы 5 минут ішінде аяқталады.

Ескерту. 141-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

142. Резервуарлар мен баллондарды, олардағы қысымды алдын ала атмосфералыққа дейін төмендетпей, сондай-ақ ауаны газдан тазартпай, герметикалылығын бұзу үшін қолдануға жол берілмейді.

143. Газдан тазартудың сапасы ыдыстың төменгі бөлігінен іріктеп алынған ауа сынамаларын талдау арқылы тексеріледі. Газдан тазартқаннан кейін сынамада сұйытылған газдың шоғырлануы сұйытылған мұнай газдың тұтанғыштық шегінің 20 % -нан асырылмайды.

Баллондарды газдан тазартудың қорытындысы арнайы журналда көрсетіледі.

144. Резервуарлар куәландырылғаннан немесе жөнделгеннен кейін газ толтыру станциясы, газ толтыру пункті, стационарлық автомобильді газ құю станциясы басшысының жазбаша түрдегі рұқсатының негізінде жұмыста пайдаланылады.

145. Резервуарлардан алынған шөгінділер ылғалды күйде сақталып, дереу кәдеге жаратылады.

Газ құбырларының пирофорлық шөгінділері бар бөліктері олар ашылған күні жөнделеді және ұйым басшысының, газ толтыру станциясы, газ толтыру пункті, стационарлық автомобильді газ құю станциясының меншік иесінің бұйрығымен белгіленген қауіпсіз аймақта қоймаға жиналады.

146. Резервуарлар мен баллондарды жуылғаннан және сыналғаннан кейін ғана сұйытылған мұнай газдың су кәрізге түсуін болдырмайтын тұндырғыштар арқылы ғана кәрізге жіберіледі. Тұндырғыш кезең-кезеңімен тазартылады және таза сумен жуылады.

Тұндырғыштардан алынған лас заттар санитариялық-эпидемиологиялық қызмет арнайы белгіленген жерлерге шығарылады.

147. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2022 жылғы 21 ақпандағы № 55 бұйрығымен бекітілген "Өрт қауіпсіздігі қағидаларының" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 26867 болып тіркелген) талаптарын сақтау шартымен айрықша жағдайларда ғана ашық отты, ұшқын шығаруды қолдана отырып, жөндеу жұмыстарын (от жұмыстары) жүргізуге жол беріледі.

Ескерту. 147-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

148. Отпен жүргізілетін жұмыстар ұйым басшысы бекіткен арнайы жоспар мен газ қауіпті жұмыстарды жүргізуге рұқсат наряд бойынша жүргізіледі, оның нысаны осы Талаптардың 14-қосымшасында келтірілген (бұдан әрі - рұқсат наряд).

Рұқсат наряд осы Талаптарға 15-қосымшаға сәйкес нысан бойынша газ қауіпті жұмыстарды орындауға рұқсат нарядтарды тіркеудің арнайы журналында тіркеледі (бұдан әрі - рұқсат нарядтарды тіркеу журналы).

149. Автомобильдердің стационарлық автомобильді газ құю станцияға, газ толтыру станциялар мен газ толтыру пункттер өндірістік аймағына кіруіне, сондай-ақ отпен жүргізілетін жұмыстарды орындау кезінде сұйытылған мұнай газды төгу мен құюға жол берілмейді.

150. Үй-жайда отпен жұмыстар жүргізілген уақыт бойы механикалық желдеткіш жұмыс істейді.

151. Үй-жайда отпен жүргізілетін жұмыстар басталар алдында және жүргізіліп жатқанда, сондай-ақ аумақтағы жұмыс орнынан 20 метр аймақта ауа ортасында сұйытылған мұнай газымен буларының болуына талдау жүргізіледі.

Ауада сұйытылған мұнай газымен булары болғанда, шоғырлануына қарамастан, отпен жүргізілетін жұмыстарды тоқтату керек.

152. Станциялар мен пункттердің аумақтары, өндірістік үй-жайлары өртке қарсы қызмет бөлімшелері келгенге дейін қызмет көрсетуші персоналдың өртті жою қажеттілігіне сүйене отырып, бастапқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі.

Әр телефон аппаратының жанына өрт сөндіру командасының нөмірі көрсетілген белгі ілінеді.

153. Газ толтыру станциясы, газ толтыру пункті және стационарлық автомобильді газ құю станциясы аумағында "От қауіпті", "Жарылыс қауіпті", "Темекі шегуге тыйым салынады", "Өрт болған жағдайда 101 немесе 112 телефон нөміріне қоңырау соғыңыз" деген ескерту жазуы ілінеді.

154. Таза және пайдаланылған ысқылау материалы тығыз жабылатын қақпақтары бар металл жәшіктерде сақталады. Ысқылау материалын жабдықтарда, баспалдақтар мен алаңдарда қалдыруға жол берілмейді.

155. Аумақтан бөгде заттар, жанғыш материалдары және әртүрлі қоқыстар шығарылып тасталады. Жүретін және өтетін жолдардың бос болуы қамтамасыз етіледі.

Аумақта өндірістік процеске арналмаған материалдарды қоймаға жинауға және сақтауға жол берілмейді.

156. Резервуарлық парк аумағында және жарылыс-өрт қауіпті үй-жайларда өндіріске қатысы жоқ адамдардың болуына жол берілмейді.

Жолаушылар бар автомобильдердің аумаққа кіруіне және оларға отын құюға жол берілмейді.

157. Газ толтыру станциясы, газ толтыру пункті және стационарлық автомобильді газ құю станциясы аумақтарында негізгі қызметке байланысты емес жұмыстарды орындауға жол берілмейді.

Сұйытылған мұнай газын тұтынушыларға беру Талаптардың нормаларын есепке ала отырып, әзірленген технологиялық регламентте белгіленеді.

158. Сұйытылған мұнай газды автомобильдермен тасымалдау кезінде Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау қағидаларын және Қазақстан Республикасының аумағында автокөлік құралдарымен тасымалдауға жол берілетін қауіпті жүктердің тізбесінің талаптары Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 17 сәуірдегі № 460 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11779 болып тіркелген) бекітілген орындалады.

159. Баллондар тиелген машиналар мен сұйытылған мұнай газымен автоцистерналарының ашық от бар жерлері мен жұртшылық көп жиналатын жерлерде тоқтауына жол берілмейді.

160. "Торша" үлгі машинасы мен баллондары бар бортты машиналардың, қажет болған жағдайда, 1 сағаттан аспайтын уақытқа тұрғын үйлерден кемінде 10 метр және қоғамдық ғимараттардан 25 метр арақашықтықта тоқтауына жол беріледі.

Автоцистерналарды, қажет болған жағдайда, бір сағаттан аспайтын уақытқа тұрғын үйлерден кемінде 20 метр және қоғамдық ғимараттардан 40 метр радиуста қоюға жол беріледі.

Сұйытылған мұнай газдарға арналған машиналар тұрған жерлерден қазылған орларға дейін, жерқоймалар мен жерасты коммуникациялары құдықтарының қақпақтарына дейінгі арақашықтық 5 метр және одан да артық болады.

6-бөлім. Резервуарлық, буланатын және топтық баллонды қондырғылар

161. Резервуарлық және топтық баллонды қондырғылардың реттегішінен кейінгі сұйытылған мұнай газының жоғарғы жұмыс қысымы 0,004 МегаПаскальдан аспайды.

Қондырғылардың сақтандырғыш бекіту және айыру клапандары тиісінше 1,15 және 1,25 ең жоғарғы жұмыс қысымына реттеледі.

Ескерту. 161-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

162. Резервуар қондырғысының құрамында сақтандырғыш бекіту және сақтандырғыш-айыру клапандарының газ қысымын реттегіштер, зауыттық жағдайда дайындалған резервуардағы сұйытылған мұнай газымен қысымы мен деңгейін, резервуардағы бекітпе арматурасын, резервуарларды бақылау үшін бақылау-өлшеу аспаптары, сондай-ақ сұйық және бу фазалардың құбыржолдары көзделеді.

Техникалық қажеттілік болған жағдайда, резервуар қондырғысы құрамында зауыттық жағдайларда дайындалған сұйытылған мұнай газының буландыру қондырғылары көзделеді.

163. Қондырғыдағы резервуарлардың саны екіге тең. Егер газды тұтыну режимдері технологиясы мен ерекшелігінің шарттары бойынша газды тұтынуда үзілістерге рұқсат етілсе, бір резервуар орнатуға жол беріледі.

Резервуарлардың саны екіден астам болса, қондырғы топтарға бөлінуі тиіс, бұл ретте әр топтың резервуарларын сұйық және бу фазалары бойынша өзара құбыржолдарымен қосқан жөн, оларда ажырату құрылғыларын орнатуды көздеу қажет.

Резервуарлардың жекелеген топтарын қосып жұмыс істету үшін оларды өзара бу фазасының құбыржолдарымен қосу қажет, оларда ажырату құрылғыларын орнатуды көздеу қажет.

164. Резервуарлық қондырғының жалпы сыйымдылығын және бір резервуардың сыйымдылығы осы Талаптарға 16-қосымшада көрсетілгеннен асырмай қабылданады.

165. Жерасты резервуарларды топырағы маусымдық қататын аудандарда жер үстінен резервуардың жоғары беткі жағына дейін кемінде 0,6 метр және топырағы қатпайтын аудандарда – 0,2 метр тереңдікте орнатылады.

Резервуарды орнату кезінде олардың орнықтылығын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар көзделеді.

166. Жерасты резервуарларының арасындағы арақашықтық жарықта кемінде 1 метр, ал жерүсті резервуарлар – аралас резервуарлардың диаметріне тең, бірақ 1 метрден кем емес.

Жалпы сыйымдылығы 50 текше метрге дейінгі резервуарлық қондырғылардан, ең шеткі резервуардан әртүрлі мақсаттағы ғимараттарға, құрылыстарға және коммуникацияларға дейінгі арақашықтықтар осы Талаптарға 17-қосымшада көрсетілгеннен кемітпей қабылданады.

Жалпы сыйымдылығы 50 текше метр астам резервуарлық қондырғылардан арақашықтықтар осы Талаптарға 18-қосымшаға сәйкес қабылданады.

Қолданыстағы объектілерді реконструкциялау кезінде, сондай-ақ тығыз орналасқан жағдайларда (жаңадан жобалау кезінде) тиісті негіздеме болғанда және пайдалану кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету іс-шаралары жүзеге асырылғанда арақашықтықты 50 %-ға дейін (су құбырынан және басқа да арнасыз коммуникациялардан, сондай-ақ жалпы желідегі темір жолдардан арақашықтықтарды қоспағанда) азайтуға жол беріледі.

Сұйытылған мұнай газымен резервуарлық қондырғысының қоршауынан 3 метрден жақын жерде автомобиль тұрағының, парктерінің болуына жол берілмейді.

167. Резервуарлық қондырғылар биіктігі кемінде 1,6 метр, жанбайтын материалдардан жасалған, желдетілетін қоршаумен жабдықталады. Резервуарлардан қоршауға дейінгі арақашықтық кемінде 1 метр деп қабылдау керек, бұл ретте қоршаудан тұтас үйменің сыртқы жиегіне немесе жанбайтын материалдардан жасалған қоршау қабырғаларына (резервуарлар жер бетінде орнатылғанда) дейінгі арақашықтық кемінде 0,7 метр қабылданады.

168. Буланатын қондырғыларды ашық алаңдарға немесе еден деңгейі жердегі жоспарлы белгісінен жоғары, резервуарлық қондырғы қоршауынан кемінде 10 метр

арақашықтықта орналасқан жеке тұрған ғимараттарға, үй-жайларға (өндірістік ғимаратқа жапсарлас немесе оның ішіне салынған) орнатылады.

Өнімділігі 100 текше метр сағатына (200 килограмм сағатына) дейін буланатын қондырғыларды тікелей резервуар қылталарының шатырына немесе жерасты не жерүсті резервуарларынан кемінде 1 метр арақашықтықта, сондай-ақ газ тұтынатын агрегаттардың, егер олар жеке тұрған үй-жайларда немесе ашық аландарда орналасса, олардың тікелей жанына орнатуға жол беріледі.

Буландырғыштар топтық орнатылғанда олардың арасында арақашықтық кемінде 1 метр қабылданады.

169. Топтық баллонды қондырғылардың құрамында сұйытылған мұнай газы үшін баллондарды, бекіту арматурасын, газ қысымын реттегішті, шекті жол берілген қысым 15%-дан артық болғанда іске қосылатын, баллон жарылысын болдырмайтын сақтандырғыш-айыру клапандары көрсететін манометр мен жоғарғы және төменгі қысымды құбыржолдары көзделуі тиіс. Топтық қондырғыдағы баллондардың санын есеппен айқындалады.

170. Топтық қондырғының жалпы барынша сыйымдылығын осы Талаптарға 19-қосымша бойынша қабылданады.

171. Баллонды пайдаланудың нормативтік мерзімін дайындаушы зауыт белгілейді, алайда 30 жылдан астам болмауы тиіс.

172. Баллондардың сыртқы бөлігі осы Талаптарға 20-қосымшаға сәйкес боялады және жазу жазылады.

173. Баллондарға жазу оны айналдыра жазылады, ұзындығы шеңбердің кемінде $\frac{1}{3}$ -іне, ал жолақтар – шеңбердің өн бойына түсіріледі, бұл ретте сыйымдылығы 12 литрден астам баллондардағы әріптердің ұзындығы 60 миллиметрге, ал жолақтар ені 25 миллиметрге тең. Сыйымдылығы 12 литрлік баллондардағы жазулар мен жолақтардың көлемі баллондардың бүйір жағы шетінің шамасына байланысты белгіленеді.

174. Топтық баллонды қондырғыларды орналастыруды ғимараттар мен құрылыстардан немесе газдандырылған ғимараттардың қабырғаларынан кемінде осы Талаптарға 17-қосымшада көрсетілген терезе және есік ойықтарынан С0 сыныпты отқа төзімділіктің III дәрежесінен төмен емес қашықтықта көзделеді.

Қоғамдық немесе өндірістік ғимараттың төңірегінде бір ғана топтық қондырғыларды көздеуге жол беріледі. Тұрғын үй жанында бір-бірінен кемінде 15 метр арақашықтықта, үштен артық емес баллонды орнатуды көздеуге жол беріледі.

175. Жеке баллонды қондырғыларды ғимараттың ішінде, сол сияқты сыртында да орнатуды көздейді. Қабаты екіден аспайтын тұрғын үй ғимаратының пәтерлерінде баллондар (бір пәтерге бір ғана баллон) орнатуға жол беріледі. Бұл ретте баллондар міндетті түрде өз мақсатына (қолданылуы саласына) сәйкес болады, шекті жол берілген қысым 15%-дан артық болғанда іске қосылатын, баллон жарылысын болдырмайтын сақтандырғыш-айыру клапандарымен жабдықталуы тиіс.

Қауіпсіздігі жоғары бекіту-реттеу арматурасы бар газ баллонды қондырғыларды қабаттарының биіктігі 5-тен аспайтын тұрғын үй ғимараттарында орнатуға жол беріледі.

Жеке баллонды қондырғыларды бірінші қабаттың жарық түсетін терезе ойығынан кемінде 0,5 метр және есік ойығынан 1,0 метр, іргелік және жертөле қабаттардың есік және терезе ойықтарынан, сондай-ақ кәріздік құдықтардан кемінде 3,0 метр арақашықтықта орнатқан дұрыс.

176. Газды баллондар үй-жайларда, сол сияқты ашық ауада сақталады, соңғы жағдайда, олар атмосфералық жауын-шашыннан және күн сәулесінен қорғалады.

Оттегі бар және жанғыш газды баллондарды бір үй-жайда қоймада сақтауға рұқсат етілмейді.

177. Әр баллонның үстіңгі салалық бөлігінде жеңіл оқылатын мына деректер көрсетіледі:

- 1) дайындаушының тауар белгісі;
- 2) баллонның нөмірі;
- 3) бос баллонның нақты салмағы (кг): сыйымдылығы қоса алғанда 12 литрге дейінгі баллондар үшін – 0,1 килограммға дейінгі дәлдікпен, 12 литрден астам және қоса алғанда 55 литрге дейінгі – 0,2 литрге дейінгі дәлдікпен, сыйымдылығы 55 литрден астам баллондардың салмағы МемСТ немесе оларды дайындаудың ТШ сәйкес көрсетіледі;
- 4) дайындалған күні (айы, жылы) және келесі куәландыру жылы;
- 5) жұмыс қысымы P , мегаПаскаль (килограмм күш шаршы сантиметрге);
- 6) гидравликалық байқау қысымы $P_{пр}$, мегаПаскаль (килограмм күш шаршы сантиметрге);
- 7) баллондардың сыйымдылығы, литр: сыйымдылығы қоса алғанда 12 литрге дейінгі баллондар үшін – номиналды, 12 литрден астам және қоса алғанда 55 литрге дейінгі баллондар үшін – 0,3 литрге дейін дәл алғандағы нақтылықпен, сыйымдылығы 55 литрден астам баллондар үшін – оларды дайындаудың НҚ сәйкес;
- 8) дайындаушының диаметрі 10 миллиметр ОТК деген таңбасы (сыйымдылығы 55 литрден астам стандартты баллондардан басқа);
- 9) сыйымдылығы 55 литрден астам баллондар үшін стандарт нөмірі.

Баллондардағы белгілердің үлкендігі кемінде 6 миллиметр, ал сыйымдылығы 55 литрден астам баллондарда – кемінде 8 миллиметр болып жазылады. Ацетиленге арналған баллондардан басқа баллондардың салмағы жағылған бояуының, егер конструкциясында көзделсе, қалпағы мен табандығына арналған сақинасының салмағы, бірақ вентиль мен қалпағының салмағынсыз көрсетіледі. Сыйымдылығы 5 литрге

дейінгі немесе қабырғасының қалыңдығы кемінде 5 миллиметр баллондарда паспорт деректері баллонға дәнекерленген пластинаға таңбаланып басылуы немесе эмальді не майлы бояумен түсірілуі мүмкін.

178. Баллондардағы белгілер оны айналдыра ұзындығы шеңбердің кемінде $\frac{1}{3}$ -іне, ал жолақтар – шеңбердің өн бойына түсіріледі, бұл ретте сыйымдылығы 12 литрден астам баллондардағы әріптердің ұзындығы 60 миллиметрге, ал жолақтар ені 25 миллиметрге тең. Сыйымдылығы 12 литрлік баллондардағы жазулар мен жолақтардың көлемі баллондардың бүйір жағы шетінің шамасына байланысты белгіленеді.

179. Үй-жайларға орнатылатын газды баллондар жылу радиаторларынан және басқа да жылу аспаптары мен пештерден кемінде 1 метр және ашық отты жылу көздерінен кемінде 5 метр арақашықтықта болады. Газды плиталардан (іш жағынан салынғаннан басқа) сұйытылған мұнай газымен баллонын жылу аспаптарынан кемінде 0,5 метр және 1 метр арақашықтықта орнату керек. Экранды баллон мен жылу аспабының арасына орнатқанда арақашықтықты 0,5 метрге дейін азайтуға жол беріледі. Экран жанбайтын материалдардан жасалуы және баллонның жылу аспабының жылу әсерінен қорғалуын қамтамасыз етуі тиіс. Сұйытылған мұнай газымен баллонын үй-жайдан тысқары жерге орнатқанда оны көлікпен зақымдалудан және 45°C -тан жоғары қызудан қорғайды.

Сұйытылған мұнай газымен баллондарын өндірістік үй-жайларда орнатуды цехішілік көлікпен және металл шашырандыларынан зақымдалудан, коррозиялық-агрессивті сұйықтық пен газдардың әсерінен, сондай-ақ 45°C -дан жоғары қызудан қорғалған орындарда көздейді.

180. Сұйытылған мұнай газымен баллондарын:

- 1) тұрғын үй бөлмелері мен дәліздерде;
- 2) іргелік және жертөле үй-жайлар мен шатырларда;
- 3) қоғамдық тамақтану кәсіпорындарының асханалық және сауда залдарының, аудиториялар мен оқу сыныптарының, ғимараттардың көрермен (акт) залдарының, аурухана палаталарының, басқа да осыған ұқсас үй-жайлардың астында және үстінде орналасқан үй-жайларда;
- 4) табиғи жарықсыз үй-жайларда;
- 5) авариялық шығатын жерлерде;
- 6) ғимараттың басты қасбеттері жағынан орнатуға жол берілмейді.

181. Арнайы құрылыстарда немесе ғимаратқа арнайы жапсарлас не қосымша салынған құрылыстарда орналастырылған баллон қондырғыларын пайдалануды, олардағы баллондарды ауыстыруды кемінде екі жұмысшы жүргізеді.

182. Баллондарды сығылған, сұйытылған және ерітілетін газдармен толтыруды жүргізетін толтыру станциялары осы Талаптарға 21-қосымшаға сәйкес нысан бойынша баллондарды толтыру журналын жүргізеді.

Егер станциялардың бірінде баллондарды әртүрлі газдармен толтыру жүргізілсе, онда әрбір газ бойынша жеке-жеке толтыру журналы жүргізіледі.

183. Баллондарды газдармен толтыру газдың қасиетін, жергілікті жағдайларды ескере отырып, меншік иесі әзірлеген технологиялық регламенттер бойынша жүргізіледі.

Баллондарды сұйытылған газдармен толтыру осы Талаптарға 22-қосымшаға сәйкес көрсетілген нормаларға сәйкес келеді.

Осы кестеде көрсетілмеген газдар үшін толтыру нормасы толтыру станцияларының технологиялық регламенттерінде белгіленеді.

184. Мына:

- 1) белгіленген куәландыру мерзімі өтіп кеткен;
- 2) кеуекті салмағын тексеру мерзімі өтіп кеткен;
- 3) баллон корпусы зақымдалған;
- 4) вентильдері жарамсыз;
- 5) тиесілі бояуы немесе жазуы жоқ;
- 6) атмосфераның кемінде 0,5 газ қалдық қысымы жоқ;
- 7) белгіленген таңбасы болмағанда баллондарға газ толтыруға жол берілмейді.

Артық газ қысымы жоқ баллондарды толтыру оларды толтыруды жүзеге асыратын ұйымның (толтыру станциясының) технологиялық регламентіне сәйкес алдын ала тексеруден кейін жүргізіледі.

185. Қалпақтарға арналған табандықтар мен сақиналарды қайта кіргізу, вентильдерді ауыстыру баллондарды куәландыру пункттерінде жүргізіледі.

Вентиль оны бөлшектеуге байланысты жөндеуден кейін жұмыс қысымымен тығыз орнығуы тұрғысынан тексеріледі.

186. Табандықтарды баллондарға кіргізуді газды шығарғаннан, вентильдерді желдеткеннен және баллондарды тиісінше газдан тазартқаннан кейін жүргізуге жол беріледі.

Газбен толтырылған баллондарды тазартуға және бояуға, олардың қылталарында сақиналарды нығайтуға жол берілмейді.

187. Пайдаланудағы баллондар кемінде әр 5 жыл сайын кезеңділікпен куәландырылуы тиіс. Коррозияны туындататын газдармен (хлор, хлорлы металл, фосген, күкірт сутегі, күкірт ангидридi, хлорлы сутегі және басқалар) толтыруға, автомобильдер мен басқа да көлік құралдарының отыны ретінде қолданылатын сығылған және сұйытылған газдарға арналған баллондар кемінде 2 жыл сайын кезеңділікпен куәландыруға жатады.

Стационарлық орнатылған, сондай-ақ 150 килограмм күш шаршы сантиметрге және одан жоғары қысым болған кезде өлшенген, шық нүктесінің температурасы 35°C және одан төмен, жылжымалы құралдарға тұрақты орнатылған баллондар мен сығылған ауа, оттегі, аргон, азот пен гелий сақталатын баллон-ыдыстар, сондай-ақ сусыздандырылған

көмір қышқылы бар баллондар кемінде 10 жыл сайын техникалық куәландыруға жатады. Коррозиялы емес ортасы бар, үнемі қысыммен тұратын, алайда қысымы 0,7 килограмм күш шаршы сантиметрге болғанда кезеңділікпен босатылатын баллондар мен баллон-ыдыстар 10 жылда кемінде бір рет техникалық куәландыруға жатады. Баллондарды кезеңділікпен куәландыруды толтырушы ұйымдарында немесе толтыру станцияларында (сынау пункттерінде) осы ұйымдардың (толтыру станцияларының) ұйымы бойынша бұйрықпен (өкіммен) тағайындалған қызметкерлері жүргізеді.

188. Толтырушы ұйымдарды, толтыру станциялары мен сынау пункттерін " Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасы Занының 79-бабына сәйкес өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы уәкілетті орган баллондарға техникалық қызмет көрстеу және техникалық куәландыру жүргізу құқығына аттестаттайды.

Уәкілетті органның аумақтық бөлімшесі тиісті шифрге таңбаны тіркейді, ол бойынша баллонға техникалық куәландыру жүргізген ұйым сәйкестендіреді. Көрсетілген таңба бедері жоқ баллондарды қолдануға жол берілмейді.

189. Сыртқы және ішкі бетін тексергенде жарықтар, майысулар, дөңестер, қабырғаның номиналды қалыңдығынан 10 % артық ойықтар, айырылып кеткен жерлер мен жарықшалар, қылта бұрандасының тозуы анықталған, сондай-ақ кейбір паспорт мәліметтері болмаған баллондар ақауға шығарылады. Баллонның қылтасындағы сақинаның босауы соңғысын ақауға шығаруға себеп болмайды. Бұл жағдайда баллон сақинаны бекіткеннен немесе оны жаңасына ауыстырғаннан кейін одан әрі куәландыруға жіберілуі мүмкін. Табандығының қисық немесе әлсіз орнатылуы анықталған баллонды табандығын қайта орнатқанға дейін одан әрі куәландыруға жол берілмейді.

190. Ацетиленге арналған баллондардан басқа, барлық баллондар кезеңдік куәландыру кезінде жартылай жұмыс қысымына тең байқау қысымымен гидравликалық сынаудан өткізілуге жатады.

191. Куәландырудың қанағаттанарлық қорытындысынан кейін әр баллонға мынадай таңба басылады:

1) баллонды (диаметрі 12 миллиметр дөңгелек нысанда) куәландыруды жүргізілген толтырушы ұйымдарының таңбасы;

2) жүргізілген және келесі куәландыру күндері (толтырушы ұйым таңбасымен бір жолда).

192. Ацетиленге арналған баллондардан басқа, баллондарды куәландырудың қорытындыларын баллондарды куәландыратын адам осы Талаптарға 23-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сынаудан өткізу журналына жазады.

193. Ацетиленге арналған баллондарды куәландыру ацетиленді толтырушы ұйымында кемінде 5 жыл сайын жүргізіледі, ол мыналарды қамтиды:

1) сыртқы бөлігін тексеру;

- 2) кеуекті массасын тексеру;
- 3) пневматикалық сынаудан өткізу.

194. Ацетиленге арналған баллондардағы кеуекті массаның жай-күйі толтырушы зауытта кемінде 12 ай сайын тексеріледі. Кеуекті массаны тексергеннен кейін мынадай таңба басылуы тиіс:

- 1) кеуекті массаның тексерілген күні мен айы;
- 2) толтырушы зауыттың таңбасы;
- 3) кеуекті массаның тексерілуін куәландыратын таңба (диаметрі 12 миллиметр "ПМ" әріптерімен).

195. Кеуекті массамен толтырылған ацетиленге арналған баллондарды куәландыру кезінде 35 килограмм күш шаршы сантиметрге қысыммен азот қосып сынаудан өткізеді, бұл ретте баллондар суға кемінде 1 метр тереңдікке батырылады. Баллондарды сынаудан өткізу үшін көлемі бойынша 97 % таза азот қолданылады.

Ацетиленге арналған баллондарды куәландырудың қорытындылары сынаудан өткізу журналына енгізіледі.

196. Жарамаған баллондар қолданылу мақсатына қарамастан, олардың одан әрі пайдалану мүмкіндігін болдырмайтын қылтасының бұрандасына белгі қою немесе корпусын бұрғылап тесу арқылы жарамсыз күйге келтіріледі.

197. Баллондарды куәландыру жекелеген арнайы жабдықталған үй-жайларда жүргізіледі. Бұл үй-жайларда ең төмен ауа температурасының 12°C болуына жол беріледі.

198. Ұзақ уақыт қоймада сақтауда тұрған, газ толтырылған баллондарды кезекті кезендік куәландыру мерзімдері басталғанда 100 баллонға дейінгі партиядан кемінде 5 дана, 500 баллонға дейінгі партиядан 10 дана және 500-ден астам баллонға дейінгі партиядан 20 дана мөлшерде іріктеу тәртібімен куәландыру ұйымының өкілі куәландыруға тиіс.

Куәландыру қорытындылары қанағаттанарлық болғанда баллондарды сақтау мерзімін куәландыруды жүргізген тұлға белгілейді, алайда ол 2 жылдан астам болмауы тиіс. Іріктей отырып куәландырудың қорытындылары тиісті актімен ресімделеді. Куәландыру қорытындылары қанағаттанарлықсыз болғанда сондай мөлшерде баллондарды қайта куәландыру жүргізіледі.

Қайта куәландыру кезіндегі қорытындылар қанағаттанарлықсыз болғанда баллондардың барлық партиясын одан әрі сақтауға рұқсат етілмейді; куәландыруды жүргізген тұлға (ұйымының өкілі) көрсеткен мерзімде баллондардан газ шығарылуы тиіс, одан кейін баллондар әрқайсысы жеке-жеке техникалық куәландырылады.

199. Орнатылған табандықтары бар толтырылған баллондар тік қалпында сақталады. Баллондарды құлаудан сақтандыру үшін олар жабдықталған ұяларға, торшаларға қойылады немесе бөгетпен қоршалады.

200. Табандықтары жоқ баллондар көлденеңінен ағаш жиектемелерде немесе сөрелерде көлденең қалпында сақталады. Ашық алаңдарда сақтағанда табандықтары бар баллондарды көлденең қатарлар арасына арқаннан, қырлы бөренелерден немесе резеңкеден жасалған төсеммен қатар-қатар қоюға жол беріледі.

Баллондарды қатар-қатар қойған кезде соңғыларының биіктігі 1,5 метрден астам болмауы тиіс. Баллондардың вентильтері бір бағытқа қаралуы тиіс.

201. Газ толтырылған баллондарды сақтауға арналған қоймалар жеңіл үлгідегі жабындары бар бір қабатты болып табылады және олардың шатыр үй-жайлары болмайды. Газдарды сақтауға арналған қоймалардың қабырғалары, аралықтары, жабындары отқа төзімділіктің II дәрежесінен төмен емес, жанбайтын материалдардан жасалады, терезелері мен есіктері сыртқа қарай ашылады. Терезе және есік шынылары күңгірт немесе ақ түсті сырмен боялады. Баллондарға арналған қойма үй-жайларының биіктігі еденнен төбе жабындыларының астыңғы көрінетін бөліктеріне дейін кемінде 3,25 метрге тең болады.

Қоймалардың едендері беткі бөлігі сырғанамайтындай тегіс, ал жанғыш газдары бар баллондарға арналған қоймалардың едендері оларға қандай да бір заттар соғылғанда ұшқынның шығуын болдырмайтын материалдардан жасалады.

202. Жанғыш газдары бар баллондарға арналған қоймалар жарылыстарға қатысты қауіпті үй-жайларға арналған нормаларға сәйкес жарақталады.

203. Қоймаларда олардағы баллондарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар, ережелер мен плакаттар ілінеді.

204. Газ толтырылған баллондарға арналған қоймалардың Қазақстан Республикасы Денсаулық министрінің 2022 жылғы 11 ақпандағы № ҚР ДСМ-13 бұйрығымен бекітілген "Өнеркәсіп объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 26806 тіркелген) сәйкес табиғи немесе жасанды желдеткіші болады.

Ескерту. 204-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

205. Жарылыс және өрт қауіпті газдары бар баллондарға арналған қоймалар найзағайдан қорғау жүйесімен жарақталады.

206. Баллондарды сақтауға арналған қойма үй-жайы жанбайтын қабырғалары бар бөліктерге бөлінеді, олардың әрбіреуінде жанғыш немесе улы газдары бар 500-ден аспайтын баллондар (40 литр) және жанбайтын немесе улы емес газдары бар 1000-нан аспайтын баллондар (40 литр) сақталады.

Жанбайтын немесе улы емес газдары бар баллондарды сақтауға арналған бөліктер адамдар өтетін ашық жерлері және механикаландыру құралдарына арналған жерлері

бар, биіктігі кемінде 2,5 метр, жанбайтын қалқалармен бөлінеді. Әрбір бөліктің жеке сыртқа шығатын жерлері болады.

207. Пропан мөлшері төмен сұйылтылған газдар резервуар қондырғыларында тек сұйықтықтың булануы және ауа мен топырақ температурасы төмен болған жағдайда сыртқы газ құбырларына сұйытылған мұнай газымен буларының мүмкін болатын конденсациясы тоқтатылуы қамтамасыз етілгенде ғана пайдаланылады.

208. Ыдыстық буландырғыштарға жылу тасымалдағыш оларға сұйытылған газдар толтырылғаннан кейін ғана беріледі.

209. Сұйытылған мұнай газды және/немесе сұйытылған табиғи газды резервуарларға төгер алдында қондырғылардың, автоцистерналардың жабдығы және резеңке маталы түтіктері тексеріледі. Ақаулар анықталғанда, резервуарларды куәландырудың кезекті мерзімі өтіп кеткенде, оларда қалдық қысым 0,05 мегаПаскальдан төмен болғанда және қондырғыларда бастапқы өрт сөндіру құралдары болмағанда сұйытылған мұнай газыны төгуге тыйым салынады.

Ескерту. 209-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

210. Сұйытылған мұнай газымен және/немесе сұйытылған табиғи газымен автоцистерналары мен резервуарлар төгу-қю кезеңінде сұйық және бу фазасы бойынша резеңке маталы түтіктермен біріктіріледі. Автоцистерналар мен түтіктер төгер алдында жерге тұйықталады. Автоцистерналарды жерге тұйықтау қондырғыларынан ағытуға тек вентильдер жабылып, штуцерлер ағытылғанда ғана жол беріледі.

Ескерту. 210-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

211. Төгу немесе қю операциялары жүргізілетін жерлерде бөтен адамдардың болуына және ашық отты пайдалануға жол берілмейді.

212. Сұйытылған мұнай газымен артығын, буланған қалған қалдықтар мен суды резервуардан төгу сұйытылған газдар автоцистерналарына жүргізіледі.

213. Резервуарлар толтырылғаннан кейін немесе баллондар алмастырылғаннан кейін қосылыстардың герметикалылығы және қысым реттегіштердің ретке келтірілуі тексеріледі. Анықталған сұйытылған мұнай газының шығуы авариялық тәртіппен қалпына келтіріледі.

214. Сұйытылған газ қондырғылары мынадай алғашқы өрт сөндіру құралдарымен қамтамасыз етіледі резервуарлық және буландыру қондырғылары алаңы – сыйымдылығы 0,5 текше метр (1 дана) құм салынған жәшік.

215. Шкафтар және топтық баллон қондырғыларының үй-жайлары, резервуар және буландыру қондырғыларының қоршаулары "ОТ ҚАУІПТІ. ГАЗ" деген ескерту жазбалармен қамтамасыз етіледі.

216. Баллондар арнайы жабдықталған автокөліктерде немесе ағаш ложементтермен жабдықталған немесе жеткілікті мөлшерде резеңке (арқан) сақиналары мен баллондарды бекітуге арналған құрылғысы бар газ шығару құбырында ұшқынды сөндіргіш орнатылған жүк автомобильдермен тасымалданады. Тасымалдау кезінде барлық баллондардың вентильдері бір жаққа қаратып қойылады.

Әр машинада әрбіреуінің сыйымдылығы кемінде 5 литр 2 от сөндіргіш және жүктің қауіптілігі туралы айыру белгілері болады.

Тұтынушыға жеке көлікпен баллонды соққыдан және орнын ауыстырудан сақтандыратын қондырғыларды пайдалана отырып, тек бір ғана баллонды өз бетімен тасымалдауға жол беріледі жол берілмейді.

Сыйымдылығы 50 литр баллондарда тасымалдау кезінде вентиль штуцерінің металл тығыны мен қылтасына бұралатын металл қалпағы болуы тиіс.

217. Тиеу-түсіру жұмыстары және баллондарды орнату кезінде олардың құлауын, зақымдалуын, ластануын болдырмайтын шаралар қабылданады.

Баллондарды автомобильден қалпақтарын төмен қаратып алуға жол берілмейді.

218. Егер баллондарды тасымалдау немесе орнату кезінде газдың шығуы байқалса немесе баллонның жарамсыздығы анықталса, тұтынушыларда мұндай баллонды орнатуға тыйым салынады.

219. Сұйытылған газдың топтық баллондық қондырғыларын пайдалану баллондарды ауыстыруды, техникалық қызмет көрсету мен жөндеуді қамтиды.

220. Топтық баллонды қондырғыларға техникалық қызмет көрсету кезінде мынадай жұмыстар орындалады:

1) жалғанған жерлер мен арматурада газдың шығуын анықтау және жою;

2) қысымды реттегіштер мен сақтандыру клапандарының жарамдығылын және реттеу параметрлерін тексеру;

3) газ құбырларының, қаптамалардың, шкафтар мен қоршаулардың жай-күйін және бояуын қадағалау; баллондар салынған шкафтардың мықтылығын тексеру және оларды бекіту, қаптамалардың, шкафтар мен қоршаулар есіктеріндегі бекітулердің жарамдылығын, ескертпе жазулардың болуын тексеру; ғимараттар мен шкафтардың қабырғалары арқылы өтетін газ құбырларының бекітілуін тексеру;

4) манометрлердің жай-күйі мен жұмысқа қабілетін тексеру.

Топтық баллондық қондырғыларға техникалық қызмет көрсету және жөндеу кестелер бойынша мынадай мерзімдерде жүргізіледі егер дайындаушы зауыттың паспортына сәйкес жабдыққа осы жұмыстарды неғұрлым қысқа мерзімдерде жүргізу талап етілмесе:

1) техникалық қызмет көрсету – үш айда кемінде бір рет;

2) реттейтін, сақтандыру және бекіту арматурасын бөлшектеуге байланысты ағымдағы жөндеу – жылына кемінде бір рет.

221. Қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарының, топтық баллондық қондырғыларының жүргізілген жөндеу жұмыстары және техникалық куәландырулары туралы мәліметтер топтық баллондық қондырғының пайдалану журналына жазып енгізіледі.

222. Редукторда немесе вентильде тығыздықтың болмауы сабын көпіршігімен тексеріледі. Осы мақсат үшін отты қолдануға қатаң тыйым салынады. Редуктор кез келген түрде жарамсыз болған жағдайда дереу баллон вентилін жауып, редуктордан газды шығару және жарамсыздықты жою керек. Егер редукторда газ болса, тетіктерін тартуға немесе қандай да бір жөндеу жүргізуге жол берілмейді.

223. Сұйытылған газ құйылған баллондар күннен немесе өзге де жылудың әсерінен қорғалады.

224. Сұйытылған газ құйылған баллондарды ашық алаңдарда және тұрғын үйлердің, ауылдық жерлердің елді мекендерінде, азаматтардың бақ, бақша мен саяжайлар коммерциялық емес бірлестіктерде, өндірістік емес мақсаттағы қоғамдық ғимараттардың аумақтарындағы аулаларда қалдыруға рұқсат етілмейді.

225. Сұйытылған газ құйылған баллондарды жертөле үй-жайларында сақтауға тыйым салынады. Ғимараттардан тыс арнайы шкафтарда немесе қосалқы үй-жайларда артық, толтырылған және босаған баллондарды сақтауға жол беріледі.

226. Жеке баллонды қондырғыларға техникалық қызмет көрсету ды тұтынушылардың өтінімдері бойынша пайдаланушы ұйым персоналының жүзеге асыруына болады.

7-бөлім. Тұрғын үй ғимараттары

227. Газ құбырларын ғимаратқа енгізуді тікелей газ пайдалану жабдығы орнатылатын үй-жайда немесе онымен ашық ойықтармен біріктірілген жанама үй-жайда көзделеді.

Бір пәтерлі және қоршалған үйлерге табиғи газдың газ құбырларын енгізуден басқа, ғимараттардың жертөлелері мен жертөле қабаттарына газ құбырын енгізуге жол берілмейді.

228. Газ құбырындағы ажырату құрылғыларының мынадай жерлерде:

- 1) бөлек тұрған немесе қоршалған ғимараттардың алдында;
- 2) бес қабаттан жоғары тұрғын ғимараттардың тіреуіштерін ажырату үшін;
- 3) сыртқы газ қолдану жабдықтарының алдында;
- 4) газ реттеу пункттерден 100 метрден аз қашықтықта ажырату құрылғысы бар газ құбырының тармақталуындағы ұйымдардың газ реттеу пункттер қоспағанда, газ реттеу пункттерінің алдында;
- 5) газ құбырымен түйістірілген, газ реттеу пункттерінен шығу орындарында;

6) газ құбырларынан бастап, қоныстар, жеке шағын аудандар, кварталдар, тұрғын үй топтарына, ал пәтерлер саны 400-ден астам болған кезде және жеке тұрғын үйге дейінгі тармақталуларда, сондай-ақ өндірістік тұтынушылар мен қазандықтарға тармақталуларда;

7) су бөгеттерінің екі және одан көп желімен қиылысуы кезінде, сондай-ақ межеленген жиек 75 метр және одан көп кезде су бөгетінің ені кезінде бір желімен қиылысуы кезінде;

8) өтпе учаскесіндегі газ берілуінің тоқтауын қамтамасыз ететін ажырату қондырғысы жолдан 1000 метр астам қашықтықта орналасқанда жалпы желідегі темір жолдардың және I-II санаттағы автомобиль жолдарының қиылысуы кезінде болуын көздейді.

Ғимараттардың қабырғалары мен тіреулері бойынша жүргізілген жер үстіндегі газ құбырларындағы ажырату құрылғыларын есік ойығымен ашылатын терезе ойығынан бастап, төмендегідей қашықтықта (радиуста) орналастырады:

төмен қысымды газ құбырлары үшін – 0,5 метр; орташа қысымды газ құбырлары үшін – 1 метр;

II санатты жоғары қысымды газ құбырлары үшін – 3 метр;

I санатты жоғары қысымды газ құбырлары үшін – 5 метр.

Газ құбырлары транзитпен өткізілетін учаскелерде ғимарат қабырғалары бойынша ажырату құрылғыларын орнатуға жол берілмейді.

229. Газ құбырларын ашық немесе жабық төсеуді көздейді. Газ құбырлары жабық төселген кезде коррозиядан қорғау бойынша қосымша шараларды қарастыру, оларды тексеру мен қорғаныш жабынын жөндеу мүмкіндігінің болуын қамтамасыз ету қажет.

Жерге кіретін және жерден шығатын жерлерде газ құбырлары, сондай-ақ ғимаратқа енгізілетін жерлерде газ құбырлары футлярға салынады. Қабырға мен футляр арасындағы кеңістікті кесіп өтетін құрылымның бүкіл қалыңдығына бітеп тастайды. Футлярдың шеткі жақтарын иілгіш материалмен тығыздайды.

Сұйытылған мұнай газының газ құбырларын жабық төсеуге жол берілмейді.

230. Газдың тік бағанын тұрғын және ванна бөлмелері, санитариялық тораптар арқылы өткізуге жол берілмейді.

Ішкі газ құбырлары мен тік бағандарында тығындарды орнатуға рұқсат етілмейді. Газ құбырлары іргемемен енгізгенде тығындарды ғимараттың сыртына орнатуға жол беріледі.

231. Тұрғын бөлмелер арқылы қысымы төмен газ құбырлары транзиттік төсеуге басқа төсеу мүмкін болмағанда ғана жол беріледі. Бұл ретте тұрғын үй-жайлар шегіндегі газ құбырын бұрандалы қосылыстар мен арматураларсыз төселеді.

232. Тұрғын үй ғимараттарында төселген газ құбырларын, жабдықтарды ағыту үшін ғимараттарға енгізілетін тұстарда (бір енгізуден екі және одан астам тұрақтар орнатылғанда бұдан басқа 4 қабаттан астам тұрғын үй секциясына қызмет көрсететін

сөндіру құрылғыны орнатады) және әрбір газ аспабының немесе пештің алдында сөндіргіш құрылғылар орнатылады.

233. Пайдалануға жаңадан енгізілетін орталық газбен жабдықталатын тұрғын үй ғимараттардың үй-жайлары, қуаты 60 кВт-қа дейін газды пайдаланатын жабдықтарды орналастыратын кезінде (соның ішінде газ плиталар), пайдаланатын газдың және тұншықтырғыш газдың (көміртегі тотығы) шоғырландырудың шекті деңгейі жоғарланған кезінде газ берудің автоматтық өшіргішпен газданғандықты бақылау жүйелерімен жарақталады (газданғандық тетігі және электрмагниттік қақпағы).

234. Тұрғын үй ғимараттарында плитаны биіктігі кемінде 2,2 метр, желкөзі (фрамугасы) бар терезесі немесе ашылатын жақтауы мен желдеткіш арнасы және сыртқа ашылатын есігі бар ас бөлмелерде орнатылады. 30 % шынылауылған ішке ашылатын есікке жол беріледі. Ас бөлме көлемі 4 конфорлы плита үшін – кемінде 15 текше метр, 3 конфорлы плита үшін – кемінде 12 текше метр, 2 конфорлы плита үшін – кемінде 8 текше метр орнатылады.

Пайдаланудағы тұрғын үй-жайларда ас бөлменің биіктігі 2,2 метр және нормаларға сәйкес көлемде болғанда плиталарды бұдан басқа мынадай жағдайларда орнатуға жол беріледі:

1) желдеткіш арналары жоқ ас бөлмелерде: мұндай жағдайларда желкөздер немесе фрамугалар терезенің жоғары бөлігінде;

2) ас бөлмелерінен шығатын есіктері бар жапсарлас үй-жайларда терезелері жоқ ас бөлмелерде оларда желдеткіш арналары және желкөздері мен фрамугалары бар терезелер болғанда;

3) жеке пайдаланылатын дәліздерде олардың жоғары бөлігінде желкөздері мен фрамугалары бар терезелер болған жағдайда; плита мен қарсы қабырғаның арасында ені кемінде бір метр өтпе болады; қабырғалар мен төбелері сылануы, ал тұрғын үй-жайлар дәлізден тығыз аралықтармен және есіктермен бөлінеді.

235. Ауылдық үлгідегі (ауылдық елді мекендегі) пайдаланудағы үйлерде плиталар ас бөлме биіктігі кемінде 2,2 метр, алайда 2 метр төмен емес үй-жайда, оларда желкөздері мен фрамугалары бар терезелер болғанда орнатылуы мүмкін, егер мұндай үйлерде ас бөлмеге бөлінген үй-жай болмағанда, газ плитасы орнатылатын үй-жайдың желкөзі мен фрамугасы бар терезесі болады, оның көлемі жоғарыда көрсетілген нормалардан екі есе артық болады.

236. Газ аспаптарын мынадай жерлерде:

1) жуынатын бөлмелерде, санитариялық тораптарда немесе табиғи жарықтандырусыз ас бөлме ретінде жасалған ас үйлерде;

2) жалпы пайдалану дәліздерінде орнатуға жол берілмейді.

237. Тұрмыстық газ плиталарын тұрғын үй-жайлардан тыс жазғы ас бөлмелерде немесе қалқа астында орналастыруға жол беріледі. Жазғы ас бөлменің биіктігі мен көлемі, желкөзі бар терезесінің болуы Талаптардың 234 және 235-тармақтарының

талаптарына сәйкес болады. Плитаны қалқаның астына орнатқанда қыздырғыш желдің соғуынан сақтандырылады.

Ескерту. 237-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

238. Плиталар орнатылатын жерлердегі сыланбаған, ағаштан жасалған қабырғалар асбофанерамен немесе жабынды болатпен оқшаулануы тиіс.

Стационарлық плитаны орнатқанда қабырғаларды оқшаулау еденнен бастап, ал жылжымалы плитаны орнатқанда – іргесінен бастап әр қабырғаның тұсынан плита габаритінен 10 сантиметр және үстіңгі жағынан кемінде 80 сантиметр шығарылып жүргізілуі тиіс.

Жылжымалы плиталар орнатылатын ағаш негіздер асбест табағының немесе балшық ерітінді сіңірілген талшықтың үстіне жабын болатпен не тұтануы қиын басқа материалдармен оқшауландырылады.

239. Газды су жылытқыштарды ас бөлме үй-жайларында орнатылады. Су жылытқыш орнатылатын үй-жайда, сондай-ақ су жылытқыш бұрын орнатылған ванна бөлмелерінде желдеткіш арна мен торлар немесе бөлмеге ауа кіру үшін есік пен еденнің арасында саңылау қимыл қимасымен кемінде 0,02 м² болады. Жуынатын бөлмелердің есіктері сыртқа қарай ашылады.

240. Жуынатын бөлмеге ағынды су жылытқыштар орнатылған кезде оның көлемі 7,5 текше метр және ыдыстағы су жылытқыштар орнатылған кезде 6 текше метр кем болмауы керек.

241. Газды ағынды су жылытқыштарды үй-жайдың жанбайтын қабырғасынан кемінде 2 сантиметр арақашықтықта орнатылады.

Қиын жанатын қабырғалардың тұсына газды су жылытқыштарды орнатқанда олардың арасындағы арақашықтық кемінде 8 сантиметр болуы тиіс. Қабырғалардың беткі бөлігін қалыңдығы 3 миллиметр асбест табағы бойынша жабынды болатпен немесе балшықты қоспамен қосылған қалыңдығы 15 миллиметр кем емес талшықпен немесе өзге де жанбайтын материалдармен оқшаулайды. Су қыздырғыш корпусының габаритінен 10 сантиметр шығарылады. Жылтыратылған плиталармен қапталған қабырғалар оқшауланбайды.

242. Жылытуға арналған газды шағын көлемді қазандықтарды немесе ыдыстарды, газды су жылытқыштарды табиғи және жасанды жарықтандырылған және бөлмеге ауа кіргізу үшін 0,02 шаршы метр кем емес нақты аралығымен есік пен еденнің арасында саңылауы бар биіктігі 2 метр кем емес тұрғын емес үй-жайларда орнатуға жол беріледі, бұл ретте есік желдеткіш арнасы мен торы бар тұрғын емес үй-жайларда сыртқа қарай ашылады.

243. Бір үй-жайда 2-ден артық емес ыдысты су жылытқыш немесе екі шағын көлемді жылу қазандықтарын орнатуға жол беріледі.

Бір аспапты орнатқанда үй-жайдың көлемі кемінде 7 текше метр, екі аспапты орнатқанда – кемінде 12 текше метр құрауы тиіс.

2-ден астам қазандық немесе су жылытқыш орнатылған үй-жайға қазандыққа қойылатындай талаптар қолданылады.

244. Ағынды және ыдысты су жылытқыштар, кез келген жүйелі шағын көлемді жылыту қазандықтары, сондай-ақ жылыту және жылыту-пісіру пештері газдың берілуін тоқтату, жалынды сөндіру және түтін шығарылатын құбырда тиісті кесінділер болмаған кезде қыздырғыштардың сөндірілуін қамтамасыз ететін автоматты қондырғылармен жарақталады.

245. Газды ыдысты су жылытқыштар мен шағын көлемді жылу қазандықтары жанбайтын қабырғалардың тұсында кемінде 15 сантиметр арақашықтықта орналастырылады.

Егер қазандық немесе су жылытқыш қиын жанатын қабырға тұсында орнатылса, оның беткі бөлігін қалыңдығы 3 миллиметр асбест табағының немесе балшық ерітіндімен сіңірілген талшықпен үстіне жабынды болатпен не тұтануы қиын басқа материалдармен оқшауландырады. Оқшаулау корпус габаритінен 10 сантиметр шығып тұрады. Жылумен оқшауландыру болғанда қазандық қабырғасы оқшауландырылмайды.

Шағын көлемді қазандықты немесе ыдысты су жылытқышты жағатын жердің алдында ені кемінде 1 метр өтпе болады.

Қазандықты немесе ыдысты су жылытқышты орнатқан кезде ағаш еден қалыңдығы 3 миллиметр асбест табағының үстінен жабынды болатпен немесе жобада көзделген басқа материалмен оқшаулануы тиіс. Еденді оқшаулау қазандық не су жылытқыш корпусының габаритінен 10 сантиметр шығып тұрады.

246. Мынадай жағдайларда жылыту және жылыту-пісіру пештерін газ отынына ауыстыруға болады:

1) пештің іргесі ғимараттың кірпіштен жасалған қабырғасына мықтап жасалған жеке іргетаста немесе консольдарда (рельстер, металл швеллерлер, екі таврлы арқалықтар) орналастырылғанда;

2) пештер қалануында және үймесінде жарықтары жоқ, жарамды болғанда;

3) жылыту пештерінде тамақ дайындауға арналған пісіру шкафтары және ашық конфоркалар болмағанда (пісіру шкафтары және ашық конфоркалары бар жылыту пештері кірпішпен қаланады);

4) жылыту-пісіру пешінің жылыту қалқанындағы түтін айналымының мөлшері үштен аспайды;

5) шиберлері болмағанда;

б) пештің герметикаланған отын жағу және үрлеу есігі, жеткілікті тазалайтын люк саны болғанда.

Көлденең орналасқан арналары бар пештер, сондай-ақ стационарлық емес үлгідегі пештер (уақытша) газбен жағуға ауыстыруға жатпайды.

247. Газдандырылған пештердің жағатын жерлері, дәліздің немесе басқа да тұрғын емес үй-жай жағынан орналастырылады. Қазіргі тұрғын үйлерде тұрғын үй-жайлар жағынан от жағатын есік шығарылуы мүмкін. Мұндай жағдайда газдың пешке берілуі жеке тарамдары бойынша жүзеге асырылады. Жоғарыда көрсетілген үй-жайлардан тыс газ құбырына біріктірілетін жерде оларға бекіту кран орнатылады, пеш жағуды аяқтағаннан кейін оны жабу керек.

248. Газдандырылған пештерді жағатын жерлер шығарылатын үй-жайлардың желдеткіш арнасы немесе желкөзі бар терезесі мен сыртқа, ас бөлмеге не тамбурға шығатын есігі болады. Пештерді жағатын жерлердің алдында ені кемінде 1 метр өтпе болады.

249. Газ баллонды тоңазытқыштар, ас бөлмелерде немесе Талаптардың нормаларына жауап беретін ас бөлме ретінде жасалған үй-жайларда орнатылады.

Тұрмыстық газ тоңазытқыштарын тұрғын үй-жайлардан есіктермен немесе қозғалмалы қалқалармен оқшауландырылған желдетілетін дәліздерде орнатуға жол беріледі.

Тоңазытқыштың артқы қабырғасы мен үй-жайдың қабырғасы арасындағы арақашықтық кемінде 5 сантиметр болуы тиіс.

250. Үй-жайларды жылытуға арналған газды каминдер мен калориферлер мына талаптарға сәйкес орнатылады:

- 1) желдеткіші бар немесе сорғы желдеткіш каналы бар үй-жайда;
- 2) каминдер мен калориферлер зауытта жасалады;
- 3) газ қыздырғыш құрылғылар қауіпсіздік автоматикасымен жабдықталады.

Газды каминдерді қабырғаларда және еденде орнатқанда Талаптардың 245-тармағының талаптарын сақтау қажет.

Газды каминнен үй жабдығы мен жиһазына дейін арақашықтық кемінде 0,75 метр болады.

251. Салынып жатқан ғимараттарда әрбір аспаптан, агрегаттан немесе пештен газдың жану өнімдерінің оқшауланған мұржа арқылы шығуы көзделуге тиіс. Қолданыстағы ғимараттарда бір-бірінен кемінде 75 сантиметр қашықтықта, әртүрлі деңгейлердегі түтін шығаратын құбырын жанған өнімдер енген жағдайда бір немесе әртүрлі қабаттарда орналасқан екіден астам су жылытқыштардың немесе жылыту пештерінің бір түтін шығаратын құбырына немесе түтін шығаратын құбырындағы құрылғыны сондай биіктіктегі қашықтықта қосуға жол беріледі.

Жекелеген жағдайларда, қолданыстағы ғимараттарда түтін шығаратын құбырлары болмағанда қосымша түтіндік құбырларды орнатуға жол беріледі, оларды жылуды оқшаулауға жобалау сатысында жол беріледі.

252. Түтін шығаратын құбырының қима алаңы түтін шығаратын құбырын қосылатын газ аспабының, пештің және т.с.с. келте құбыры алаңынан кем болмайды.

253. Түтін шығаратын құбырлары кертпелерсіз тігінен болады, жылытылады. Қажет болған жағдайда тігінен 30 градус бұрышпен, бір жаққа 1 метр аспайтын ауытқумен түтін арналарын қарастыруға жол беріледі. Бұл ретте түтін арналарының көлбеу учаскелерінің қиылысу алаңы олардың тігінен келетін учаскелерінің қиылысу алаңынан кем болмайды.

254. Газ аспаптарын түтін шығаратын құбырларын қосу металл құбырлармен жүргізіледі. Біріктіретін құбырдың тігінен келетін бөлігінің ұзындығы газ аспабының түтін шығаратын келтеқұбырының төменінен бастап құбырдың көлденең бөлігінің осіне дейін есептеліп, кемінде 0,5 метр болады. Тарту тұрақтандырғышы бар аспаптарға арналған биіктігі 2,7 метр дейінгі үй-жайларда тігінен келетін бөлігінің ұзындығын 0,25 метр дейін, тарту тұрақтандырғышы болмағанда – 0,15 метр төмендетуге жол беріледі. Салынып жатқан ғимараттардағы біріктіретін құбырдың көлденең бөліктерінің жиынтық ұзындығы 3 метр аспайды, қолданыстағыларының ұзындығы – 6 метр аспайды.

Газ аспабының бір жаққа иілуі кемінде 0,01 болған жөн.

Біріктіру құбырларын ілістіру және бекіту олардың бүгілуін болдырмауы тиіс.

Біріктіру құбырларының буындары тығыз, саңылаусыз, құбыр диаметрінен кемінде 0,5 газдың өтуі бойынша бірінен екіншісіне өтуі тиіс.

Біріктіру құбыры түтін арнасына тығыздалып қосылады. Оның соңы арнаның қабырғасынан шығып тұрады, ол үшін шектемейтін құрылғылар (шайбалар немесе гофралар) пайдаланылады.

Мейрамхана плиталары мен тамақ пісіретін қазандықтарының біріктіру құбырлары жылу оқшаулағышпен жабылады. Қара табақты болаттан жасалған біріктіру құбырлары отқа төзімді лакпен боялады.

255. Газ аспабынан біріктіру құбырын түтін шығаратын құбырына қосу түтін шығаратын құбырында құбырды енгізуден төмен қарай тазарту люгі бар кемінде 25 сантиметр тереңдікпен "қалта" қалатындай түрде жүзеге асырылады.

256. Түтін шығаратын құбырлары:

1) олар шатыр биіктігінен 1,5 метр аспайтын арақашықтықта орналасқанда (көлденеңінен есептегенде) шатыр биіктігінен 0,5 метр жоғары;

2) егер олар шатыр биіктігінен 1,5-3 метр арақашықтықта тұрса, шатыр биіктігімен бір деңгейде;

3) шатыр биіктігінен 3 метр аспайтын арақашықтықта орналасқанда шатыр биіктігінен төмен, алайда шатыр биіктігінен төмен көлденеңіне 10 градус бұрышпен өткізілген сызықтықтан төмендетпей шығарылады.

Барлық жағдайларда шатырдың жапсарлас бөлігінің үстіндегі құбырдың биіктігі кемінде 0,5 метр болады.

Егер түтін шығаратын құбырының жанында ғимараттың, құрылыстың одан да биік бөліктері немесе ағаштар тұрса, газ аспаптарынан және агрегаттардан түтін шығаратын құбырлары жел өтетін аймақ шекарасынан жоғары шығарылады.

Түтін шығаратын құбырларының бастары атмосфералық жауын-шашынның әсерінен қорғалған болады.

257. Түтін шығаратын құбырлары газ аспаптарының оларға қосылу мүмкіндігін анықтау үшін немесе пештерді газ отынына ауыстыру кезінде олардың орнатылуы және қолданылған материалдардың Талаптарға сәйкестігі; түтіннің қалыпты тартылуы және бітелмеуі; тығыздығы мен оқшаулануы (егер одан шыққан түтін үй-жайға немесе желдеткіш арналарына кірмесе, түтін шығаратын құбыры тығыз деп есептеледі); құрылымының жануынан сақтандыратын бөліктерінің болуы және жарамдылығы; түтін шығаратын құбырларының жел соғу аймағынан тыс орналасуын анықтау үшін жақын жерде орналасқан құрылыстардың шатыры мен ағаштарға қатысты түтін шығаратын құбыры басының дұрыс орнатылуы және жарамдығы тексеріледі.

Пайдаланудағы ғимараттарда түтін шығаратын құбырларын тексеруді осы ғимаратты пайдаланатын ұйымның инженерлік-техникалық қызметкерінің қатысуымен мамандандырылған ұйымдар жүргізеді.

Құрылысы аяқталған жаңа ғимараттарда түтін шығаратын құбырларын тексеруді жұмыстарды жүргізушілер, өнімді дайындаушының өкілдері (өндірістік қадағалауды жүзеге асыратын адамдар) және мамандандырылған ұйымдардың өкілдері жүргізеді.

Тексеру нәтижелері актімен ресімделеді (еркін түрде).

258. Пайдаланудағы ғимараттарда бір пәтердегі жылыту пешінің түтін шығаратын құбырына ол үшін түтіндік құбыр қиылысының алаңы жеткілікті болған жағдайда бір автоматты газды су жылытқышты немесе өзге де газ аспабын қосуға жол беріледі. Бұл жағдайда пеш пен газ аспабын әртүрлі уақытта пайдаланады.

259. Тұрғын бөлмелер арқылы біріктіру құбырлары мен пештерді түтін шығаратын құбырларын қосуға жол берілмейді. Жылытылмайтын үй-жайлар арқылы өткізілетін біріктіру құбырлары жылытылады.

Біріктіру құбырларының бұрылысы үштен аспайды, оларды дөңгелектеу радиусы құбыр диаметрінен кем болмайды.

8-бөлім. Өнеркәсіптік, ауыл шаруашылығы және коммуналдық-тұрмыстық кәсіпорындардың ішкі газ құбырлары және газ пайдалану қондырғылары

260. Газ құбырлары өткізілген және газ пайдалану агрегаттары мен арматура орнатылған үй-жайлар қызмет көрсететін персонал үшін қолжетімді болуын қамтамасыз етеді, оларды пайдалануға жол берілмейді.

261. Газ құбырларын жүктеуге және оларды тірек пен жерге тұйықтау конструкциялары ретінде пайдалануға жол берілмейді.

262. Бақылау және қорғау аспаптарын қоспай, газ тұтыну қондырғыларын іске қосуға жол берілмейді.

263. Егер қыздырғышты жандырғанда немесе реттеу процесінде жалын үзілгенде, шарпығанда немесе сөнгенде газдың қыздырғышқа және күйдіру құрылғысына берілуі дереу тоқтатылады.

Қайта жандыруға от жағатын жерді және газ құбырларын желдеткеннен кейін, технологиялық регламентте көрсетілген уақыт ішінде, сондай-ақ ақаулардың себебі жойылғаннан кейін кірісуге жол беріледі.

264. Жұмыс істеп тұрған газ пайдалану қондырғысын қызмет көрсететін персоналдың тарапынан үнемі қадағалаусыз қалдыруға жол берілмейді.

265. Қондырғыларды газ жабдығының авариясыз жұмыс істеуін және ақаулар мен жарамсыздықтар пайда болғанда апатқа қарсы қорғанысты қамтамасыз ететін автоматтандыру жүйесімен жабдықтағанда қондырғыларды олардың жұмысын үнемі қадағалаусыз пайдалануға жол беріледі. Үй-жайдың газдалуы және жабдықтың жарамсыздығы туралы белгі диспетчерлік пунктке немесе жұмыс істейтін персонал үнемі болатын үй-жайға беріледі.

266. Қондырғылардың ішкі газ құбырлары мен газ жабдығына айында кемінде 1 рет техникалық күтім жасалады, ал оларды жөндеу – тұтынушылардың өтінімдері бойынша жүргізіледі. Газ жабдығының апатсыз жұмыс істеуін және апатқа қарсы қорғанысын қамтамасыз ететін автоматтандыру жүйесімен жабдықталған қондырғыларға 3 айда кемінде 1 рет техникалық қызмет көрсетіледі, ал оларды ағымдағы жөндеу – жылына 1 рет жүргізіледі.

Тұрмыстық тұтынушылар үшін газ тұтынушы жүйелері (газ құбырлары) газ жабдықтарына техникалық қызмет көрсету жылына 1 реттен жиі емес, ал коммуналдық-тұрмыстық тұтынушыларға 3 айда 1 реттен жиі емес.

Егер дайындаушы ұйымның пайдалану құжаттарында ұзақ мерзімді сенімді жұмыс істеуіне тиісті кепілдіктер болса және кепілдік мерзімі өтіп кеткеннен кейін қызмет көрсету режимі туралы түсініктеме берілсе, газ жабдығын ағымдағы жөндеу жыл сайын жүргізілмеуі мүмкін.

Газ құбырларын тексеру және тазалау пештерді, қазандықтар мен басқа да жабдықтарды жөндеуді орындағанда, сондай-ақ тартуы бұзылғанда жүргізіледі.

267. Газдың қондырғыға берілуі мынадай жағдайларда:

- 1) қыздырғыштың бақылаудағы жалыны сөніп қалғанда;
- 2) газ қысымының рұқсат етілмейтін жоғарылауында немесе төмендеуінде;

3) үрлеу желдеткіштері сөнгенде немесе ауаны мәжбүрлеп бере отырып, қыздырғыштарға газды жағу үшін беруде рұқсат етілмеген ауытқулар болғанда;

4) түтін тартқыштар ажырап кеткенде немесе от жағатын жердегі кеңістікте қысымның рұқсат етілмеген төмендеуінде;

5) қаптамасында, газ құбырлары мен сақтандыру-жарылыс клапандарында тығыздық болмағанда;

6) қашықтықтан, автоматты басқару құрылғыларында және өлшеу құралдарында электр энергиясының берілуі тоқтатылғанда немесе кернеу болмағанда;

7) бақылау-өлшеу аспаптары, автоматтандыру және сигнал беру құралдарының жарамсыздығында;

8) сақтандыру блоктау қондырғылары істен шыққанда және бекітпе арматурасы ысырмасының герметикалылығы жойылғанда;

9) қыздырғыштардың, оның ішінде оттан сақтандырғыштардың жарамсыздығында;

10) газдалу пайда болғанда, газ жабдығы мен ішкі газ құбырларында газдың шығуы байқалғанда;

11) персоналға немесе жабдыққа, сондай-ақ дистанциялық арматураны қашықтықтан басқару тізбектеріне қауіп төнетін өрт болғанда қорғаныштың және қызмет көрсететін персоналдың іс-әрекетімен дереу тоқтатылады.

268. Үрлеу газ құбырындағы бекіту арматурасы қондырғыны сөндіргеннен кейін үнемі ашық күйде болады.

269. Цехта немесе қазандықта жарылыс пен өрт болғанда газ құбырын енгізудегі сөндіру құрылғылары дереу жабылады.

270. Газ пайдалану қондырғысын іске қосу тәртібі (тоқтатылғаннан кейін) технологиялық регламентте айқындалады, бұл ретте газ жіберу тек жарамсыздықтарды жойғаннан кейін ғана жүзеге асырылады.

271. Газ жабдығын жөндеудің, тексерудің және от жағатын жерлерді немесе газ жолдарын жөндеудің алдында, сондай-ақ маусымдық қолданылатын қондырғылар істен шыққанда газ жабдығы мен қыздыру құбыржолдары бекіту арматурасынан кейін тығындарды бекіту арқылы газ құбырларынан ажыратылады.

272. Меншік иесі немесе пайдалану ұйымы маусымдық мақсаттағы қондырғыларды, оның ішінде жылыту қазандарын іске қосқанға дейін мыналарды:

1) қызмет көрсететін персоналдың еңбекті қорғау мәселесі бойынша нұсқаулықтарды және осы Талаптарды білуін сәйкес тексеруді;

2) газ жабдығы мен автоматтандыру жүйесін ағымдағы жөндеуді;

3) газ құбырларын тазартуды, олардың жарамдылығын, сондай-ақ желдеткіш жүйелерін тексеруді қамтамасыз етеді;

4) түтін шығарылатын құбырларды және желдеткіш арналарды тексеруді актілердің ресімделумен өткізеді.

Тек көрсетілген жұмыстардың орындалуын растайтын құжаттар болғанда ғана тығындарды алып тастауға және газды жіберуге жол беріледі.

273. Түтін шығаратын құрылғыларды бастапқы тексеруді мамандандырылған ұйым жүргізеді. Пайдалану барысында кейіннен тексерулерді дайындықтан өткен персоналы бар меншік иесілердің күшімен жүргізуге жол беріледі. Тексерулердің нәтижелері актімен ресімделеді.

274. Жөндеуге шығарылған қазандықтардың, пештер мен басқа да агрегаттардың газ құбыржолдары бітеу шиберлердің немесе бөліктердің көмегімен ортақ жабдықтан ажыратылады.

275. От жағатын жерлер мен газ құбыржолдары қазандықтарды, пештер мен басқа да агрегаттарды іске қосардың алдында желдетіледі. Желдету уақыты технологиялық регламентте белгіленеді, аяқталуы газ индикаторлардың көмегімен анықталады.

276. Газ құбырындағы бекіту арматурасын қыздырғыш алдында тек қана күйдіру құрылғысын қосқаннан кейін немесе оған жанып тұрған оттықты жақындатып әкелгенде ғана ашуға жол беріледі.

277. Алып тасталды - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

278. Әр газды пайдаланатын қондырғысына мамандандырылған ұйымының техникалық есебі негізінде қондырғысының жұмыс істейтін режим картасы құрастырылады.

Режим картасы меншік иесі немесе пайдалану ұйымының басшысымен бекітіледі және газды пайдаланатын қондырғысы жанында ілінеді.

9-бөлім. Қоғамдық және тұрғын үй ғимараттарының газ құбырлары мен газ жабдығы

279. Газбен жабдықтау ұйымдары белгіленген тұрмыстық газ аспаптары мен аппараттарын қауіпсіз пайдалану қағидалары бойынша тұрғын үй және (немесе) тұрғын емес үй-жайлардың меншік иелері мен жалдап тұрушыларға, жеке тұрғын үйлердің меншік иелеріне нұсқама жүргізуді қамтамасыз етеді және осы Талаптарға 24-қосымшаға сәйкес нысан бойынша газ баллондарын пайдаланушылардың нұсқамадан өтуін тіркеу журналына жазбаны ресімдейді.

280. Газ жабдығы орнатылған үй-жайларда газды қауіпсіз пайдалану және сөндіру құрылғылары көрсетілген газ құбырларының схемасы бойынша нұсқаулық ілініп тұрады.

281. Тұрғын үй ғимараттарында газ жабдығына, аспаптар мен аппараттарға техникалық қызмет көрсету газды пайдаланылатын жабдықтың зауыт-әзірлеуші нұсқамасына сәйкес басшылыққа алынатын белгіленеді.

282. Маусымдық жұмыс істейтін газ пайдалану қондырғылары жылу беру кезеңі аяқталғаннан кейін меншік иелерінің немесе оған уәкілетті адамдардың сенімхат бойынша өтінімдерімен газбен жабдықтау ұйымдарының тығындарын немесе пломбасын қойып ажыратылады.

283. Жеке баллон қондырғыларындағы баллондарды ауыстыруды тұтынушылар немесе тұтынушының өтінімі бойынша пайдаланушы ұйымның персоналы жүргізеді.

284. Газ баллонды қондырғылардың герметикалылығын газ индикаторын немесе сабын эмульсиясын қолдану арқылы газдың жұмыс қысымымен тексеруге жол беріледі.

285. Ағынды және ыдыстық газды су жылытқыштарына, шағын метражды жылыту қазандықтарында, сондай-ақ жылыту және жылыту-пісіру пештерінде орнатылған автоматика газ беру тоқтатылғанда және жалын сөнгенде, мұржада қажетті сейілту болмағанда қыздырғыштардың сөнуін қамтамасыз етеді.

286. Газ шығып тұрғанда пайдаланылатын қауіпсіздік автоматикасының, мұржаларының, желдету арналарының ақауы бар, түтін шығаратын құбырларының бастары қираған, сондай-ақ өз еркімен қосып алынған газ пайдалану қондырғылары қолданыстағы газ құбырынан тығын қоя отырып ажыратылуға тиіс.

287. Газ құбырынан қоғамдық ғимараттағы ақаулы және маусымдық жұмыс істейтін жабдықты газ құбырынан ажырату осы Талаптарға 25-қосымшаға сәйкес нысан бойынша газ аспаптарын ажыратуға арналған наряд актімен ресімделеді (бұдан әрі – наряд акт).

288. Жылыту пештері мен жүйелердің түтін және желдету арналары мен басқа да элементтері тікелей пайдалану алдында (жылыту маусымына дейін), сондай-ақ жану өнімдерін шығаруды қиындата түсетін тартпа азайған кезде күйеден тазартылады.

Ескерту. 288-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

289. Түтін және желдету арналарын алғаш рет тексергенде және тазартқанда мыналар қолданылған материалдардың орнатылуы және сәйкестігі, бітелмеуі, олардың тығыздығы мен оқшаулануы, конструкциялардың жануынан сақтандыратын бөліктерінің болуы және жарамдылығы, шатырға және жақын жерде орналасқан құрылыстарға қатысты түтін шығаратын құбыры басының дұрыс орнатылуы және жарамдылығы; қалыпты тартылудың болуы тексеріледі.

Мыналар: мұржа және желдеткіш арналардың бітелмеуі, олардың тығыздығы мен оқшаулануы, мұржа басының жарамдылығы және қалыпты тартылудың болуы қайтадан тексеріледі.

290. Мұржа және желдеткіш арналарын алғаш рет, сондай-ақ жөндеуден кейін тексеруді тұрғын үй-пайдалану ұйымы (кондоминиумды басқару органдары) өкілінің және дайындықтан өткен персоналы бар басқа ұйымдардың қатысуымен

мамандандырылған ұйым жүргізеді. Бастапқы және қайта тексеру туралы мәліметтер актімен ресімделеді және арнайы журналға енгізіледі.

291. Мұржа және желдеткіш арналарының бұдан әрі пайдалануға жарамсыздығы анықталған жағдайда, оларды тексеруші ұйымның өкілі абонентке газ аспаптары мен аппараттарын пайдалану қауіптілігі туралы қолын қойғызып ескертеді.

Тексеру актілері газ аспаптарын сөндіру жөніндегі шараларды қабылдау үшін газ шаруашылығы ұйымына және тұрғын үй-пайдалану ұйымына (кондоминиумды басқару органдары) дереу ұсынылады.

Тұтынушылардың газ аспаптарын ажыратқан кезде наряд-актімен ресімделеді.

292. Жұмысқа газ пайдаланушы, оның ішінде маусымдық қолданыстағы қондырғыларды қосқанға дейін, сондай-ақ мұржа және желдету арналарын жөндегеннен кейін пайдаланушы ұйымдар желдеткіш және түтін шығаратын жүйелердің дұрыстығына тексеру жүргізуді ұйымдастырады.

293. Газ пайдалану қондырғыларын бөлшектеумен байланысты жөндеу кезінде, сондай-ақ үй-жайлар мен ғимараттарды күрделі жөндеу кезінде газ құбырлары мен газ жабдығы тығын орнатыла отырып және/немесе аспап алдындағы түсіргішке кранды пломбалау арқылы ажыратылады. Тұрақты түрде газ пайдалануды тоқтатумен байланысты тұрғын ғимаратты реконструкциялау, қайта жоспарлау кезінде газ құбырлары және газ жабдықтары дәнекерлеуді қолдана отырып ажыратылады. Газ пайдалану жабдығын газбен жабдықтауға қоса отырып пайдалануға қайта енгізу газбен жабдықтау және/немесе мамандандырылған ұйымдарын тарта отырып жүргізіледі.

10-бөлім. Металдарды газ-жалынмен өңдеуге арналған жабдық

294. От жұмыстары Талаптардың 150-тармағында белгіленген талаптарды сақтауы кезінде жүргізіледі.

Газбен кесу, дәнекерлеу және металдарды газ-жалынмен өңдеудің басқа да түрлері бойынша жұмыстарға мына қашықтықта (көлденеңінен) жол беріледі:

- 1) топтық газ баллонды қондырғылардан – 10 метр;
- 2) оттегі мен жанғыш газдары бар жеке баллондардан – 5 метр;
- 3) газ құбырларынан және резеңке маталы түтіктерден, сондай-ақ газ тарату бекеттерінен қол жұмыстары кезінде – 3 метр және механикалық жұмыстар кезінде – 1,5 метр.

295. Жылжымалы газ тарату бекеттерінің жұмысы кезінде жанғыш газды баллондардың арнайы конструкциясы мен оттегі бар баллонды бір арбаға орнатуға жол беріледі, бұл ретте баллондар бір-біріне соқтығыспайтын немесе құламайтын жағдайларды болдырмау үшін бекітіледі.

Жұмыс кезінде сұйытылған газды баллондар тік қалпында тұрады.

296. Тасымалданатын қыздырғыштар мен жылжымалы агрегаттарды резеңке маталы түтіктердің көмегімен газ құбырларына (оның ішінде сұйытылған газға) қосуға жол беріледі.

Түтік ұзындығы 30 метр аспайды. Ол өзара екі жақты арнайы ниппельдермен қосылған жеке-жеке үш кесектен кем болмауға тиіс. Түтіктердің ұшы газ құбырында және қыздырғышта қамыттармен берік бекітіледі. Қыздырғышта немесе жылжымалы агрегатта бар краннан басқа, ажыратқыш кран түтікке дейін орналастырылады.

Жарылған, қажалған, жыртылған, үрленген резеңке маталы түтіктерді қолдануға жол берілмейді.

Пайдаланылатын резеңке маталы түтіктер берілген қысым және температура кезінде тасымалданатын газға тұрақтылықты қамтамасыз етеді.

297. Барлық газ бөлшектеу бекеттерінің кіре берістер бос болады.

298. Газбен дәнекерлеу, газбен кесу және металдарды газ-жалынмен өңдеудің басқа да түрлері бойынша жұмыстар жүргізілетін жерлерде қыздырғышқа, кескіштерге және басқа да аппаратураға жөндеу жүргізуге жол берілмейді.

299. Қыздырғышпен (кескішпен) жұмыс істеген кезде жалын газбен қамтамасыз ету көздеріне қарама-қарсы жаққа бағытталады. Аталған талапты орындау мүмкін болмаған жағдайда, газбен жабдықтау көзі металл қалқандармен немесе жанбайтын материалдардан жасалған перделермен қоршалады.

300. Жанғыш газдарға арналған түтіктерді оттегімен және оттегі түтігін газбен үрлеуге, сондай-ақ жұмыс кезінде түтіктерді өзара ауыстыруға жол берілмейді.

301. Металдарды жанғыш газбен өңдеу процестерін автоматтандыру кезінде арақашықтық басқарусы көзделеді.

11-бөлім. Жер асты газ құбырларын коррозиядан және құрылыстарды коррозиядан электр химиялық қорғау қондырғылары

302. Электр химиялық қорғау қондырғыларын пайдаланатын ұйым қорғау қондырғыларына, тірек (бақылау-өлшеу пункттері) және газ құбырының әлеуетін басқа да өлшеу нүктелеріне техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді жүргізеді, олардың орналасқан жерлерінің схемалары, коррозиялық агрессивті топырақтар мен шашыраңқы ток көздері туралы деректері болады.

303. Газ құбырларындағы электр әлеуетін өзгерту мынадай мерзімдерде жүргізіледі:

1) қорғану құралдарын пайдалану аймағында және шашыраңқы ток көздерінің әсер ету аймағында – 6 айда кемінде 1 рет, сондай-ақ электрлендірілген көлікті электрмен жабдықтау жүйесінің жұмыс режимінің өзгеруіне, жылыстау ток көздері желісінің, газ құбырлары мен басқа жер асты металл қосындылардың дамуына байланысты коррозиялық жай-күйінің әрбір өзгеруінен кейін;

2) қалған жағдайларда – жылына кемінде 1 рет.

304. Газ құдықтардағы электр әлеуетін өлшеуге жол берілмейді. Аталған өлшеулерді орындау қажет болған жағдайда, өлшеу өткізгіштерін газ құбырына жалғауды газ құбырының меншік иесінің персоналы жүзеге асырады, бұл ретте өлшеу аспабы құдықтың сыртына шығарылады.

305. Электр химиялық қорғау қондырғыларын пайдаланушы ұйым қорғау қондырғыларының жұмысында бұзушылықтың алдын алуға бағытталған техникалық қызмет көрсету және жөндеу жүйесін әзірлейді және жүзеге асырады.

Қорғау қондырғыларының жұмысындағы бұзушылық жедел тәртіппен жойылады.

306. Электр қорғау қондырғыларына техникалық қызмет көрсету және жөндеу мерзімдерін әзірлеуші зауыттар регламенттейді. Бұл ретте телемеханикалық бақылау құралдарымен жабдықталмаған электр қорғау қондырғыларын техникалық байқау:

1. дренаждық қорғаныш қондырғыларында – айына 4 рет;

2. катодты қорғаныш қондырғыларында – айына 2 рет;

3. бақыланатын протекторлы қондырғыларда – 6-айында 1 реттен кем емес жүргізіледі.

307. Электр химиялық қорғау қондырғылары жұмысының тиімділігі 6 айда кемінде 1 рет, сондай-ақ қондырғылардың жұмыс режимін әрбір өзгерткен кезде және жерасты металл газ құбырлары мен шашыраңқы тоқ көздерінің желісін дамытуға байланысты өзгерткенде тексеріледі.

308. Қолданыстағы газ құбырларын қорғау бойынша жұмыстарды орындайтын ұйымдарда электр химиялық қорғау қондырғыларының орналасқан жері және бақылау-өлшеу пункттері белгілеген газ құбырларының карта-схемалары, топырақтың коррозиялығы және шашыраңқы тоқ көздері туралы жинақталған деректер болады, сондай-ақ газ құбырларының коррозиялық жағдайына және қорғау жұмыстарының тиімділігіне жыл сайын талдау жүргізеді.

309. Егер техникалық байқау кезінде катодты қондырғының жұмыс істемейтіні, ал оның жұмысына телеметриялық бақылау жүзеге асырылмағаны анықталса, оның жұмысында 14 тәулікті құрайтын үзіліс болды деп қабылданады (бір техникалық байқаудан екіншісіне дейін).

310. Электр оқшаулағыш қосындылардың ақаулығы газ құбырын пайдалануға қабылдау және электр қорғау қондырғыларының әрбір жұмыс параметрлерінің өздігінен өзгеруі (нашарлауы) кезінде, бірақ 12 айда 1 реттен сиретпей тексеріледі.

311. Бұрын қорғауды талап етпеген газ құбыры учаскелерінде шашыраңқы токтың қауіпті әсерін айқындау үшін әлеуетті өлшеуді жылына кемінде 1 рет, сондай-ақ әрбір коррозиялық жағдайды өлшеу кезінде өлшеу нүктелері арасында қоныстарда 200 метр аспайтын және кентаралық газ құбырларында 500 метр аспайтын аралықпен жүргізіледі.

312. Газ құбырының меншік иесі немесе газбен жабдықтау ұйымы болаттан жасалған жер асты газ құбырларының, бақылау-өлшеу пункттеріндегі коверлерді және

фланецті жалғамдарды окшаулағыштарды қорғау жабындарын жөндеу бойынша шараларды уақтылы қабылдайды.

313. Меншік иесі және пайдаланылатын ұйымдар газ құбырларының коррозиялық зақымдану себептерін анықтауды қамтамасыз етеді. Газ құбырларының тесіп өткен коррозиялық зақымдануының әрбір жағдайы комиссияның тексеруіне жатады, оның құрамына қаланың газ құбырларын қорғау бойынша жұмыстарды орындайтын ұйымдардың өкілі кіреді. Егер коррозиялық қауіпті аймақтарды жою бойынша жұмыстар белгіленген мерзімдерде орындалмаса, онда газ құбырлары қолданыстағы газ желілерінен ажыратылады.

Газ құбырының меншік иесі комиссияның жұмыс күні мен орны туралы жергілікті мемлекеттік бақылау органын алдын ала хабардар етеді.

Анодты және белгілердің орны ауыстырылатын аймақтар жойылғанға дейін меншік иесі газ құбырларының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ететін іс-шараларды әзірлейді және жүзеге асырады.

12-бөлім. Әлеуетті жарылыс қауіпті орталардың электр жабдығы

314. Электр жабдығы Талаптарға және зауыт-дайындаушының нұсқаулықтарына сәйкес пайдаланылады.

315. Жарылыстан қорғау жабдығы кезең-кезеңмен тексеріледі, сыналады, техникалық қызмет көрсетіледі және жөнделеді.

316. Электр жабдығын және электр өткізгіштерін тексеруді:

1) әрбір жұмыс ауысымының басында – қызмет көрсетуші персонал, кезекші электр дәнекерлеуші;

2) ай сайын – ұйымының электр шаруашылығына жауапты адам жүргізеді.

Пайдалану кезінде анықталған жарылыстан қорғалған жабдықтардың ақауы бірден жойылады.

317. Жарылыстан қорғалған электр жабдығын сынау техникалық нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес зауыт-дайындаушының пайдаланушы құжаттамасында белгіленген шамадан төмен емес шамада жүргізіледі.

318. Оның көмегімен жарылыс қауіпті аймақтарда электрлік сынау жүргізілетін аспаптар жарылыстан қорғалған күйде орындалады. Қорғау деңгейі және түрі жарылыс қауіпті аймақ санатына сәйкес келеді.

Сынауды аталған жұмыстардың авариясыз өтуін және қауіпсіздігін қамтамасыз ететін шараларды қабылдаған жағдайда, қалыпты түрде орындалған аспаптардың көмегімен, рұқсат нарядын бере отырып жүргізуге жол беріледі.

319. Іске қосқыштар мен автоматты ажыратқыштардың ең жоғары тоқ қорғанышын тексеру 6 айда кемінде 1 рет өткізіледі.

320. Болаттан жасалған құбырларда орнатылған электр өткізгіштерін және бөлуші тығыздағыштарды сынау кезінде сынау қысымының мерзімі, көлемі мен нормалары нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келеді.

321. Жарылыстан қорғайтын жабдыққа техникалық қызмет көрсету әзірлеуші ұйым белгілеген мерзімде, бірақ 6 айда кемінде 1 рет жүргізіледі. Жұмыстар техникалық және ұйымдастыру іс-шараларын сақтай отырып жүргізіледі. Атқарылған жұмыс туралы мәліметтер пайдалану құжаттамасына енгізіледі.

322. Кәбілді оқшаулау таспасымен, дымқыл резеңкемен, иілгіш резеңке құбырларының қиқымдарымен нығыздауға жол берілмейді.

323. Жарылыстан қорғалатын электр жабдығына жөндеуді ұйымдастыру, бұл ретте орындалатын жұмыстардың көлемі мен мерзімділігі нормативтік актілердің талаптарына сәйкес келеді.

324. Статикалық электрден және найзағайдың қайталама көріністерінен, оның ішінде контактілердің, қосылыс сымдарының, шиналардың бастарын қорғаудың жарамдылығы 6 айда кемінде 1 рет тексеріледі.

13-бөлім. Бақылау-өлшеу аспаптары, автоматтандыру және сигнализация жүйелері

325. Меншік иесі, пайдаланушы ұйымдар газ құбырлары мен агрегаттарда орнатылған бақылау, автоматтандыру және сигнализация аспаптары мен құралдарына тұрақты техникалық қадағалауды, күтім жасауды және күрделі жөндеуді қамтамасыз етеді.

326. Аспаптар мен құралдардың жұмысын қадағалау, импульсті газ құбыры желілерінің және бекіту арматурасының герметикалылығын тексеру газ жабдықтарын тексеру және техникалық қызмет көрсету кезінде жүргізіледі.

327. Өлшеу құралдарына, автоматтандыру және сигнализация жүйелеріне техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша жұмыстардың көлемі мен кезеңділігі зауыт-дайындаушының пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарында белгіленеді.

328. Бақылау-өлшеу аспаптары көрсеткіштерінің жарамдылығы мен дұрыстығы қысқа мерзімді ажырату және көрсеткіш тілін бақылау мәніне қайтару арқылы тексеріледі:

1) газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер, стационарлық автомобильді газ құю станция, қазандықтарда, өнеркәсіптік, ауыл шаруашылығы және басқа да ұйымдардың ішкі газ құбырларында бір ауысымда кемінде 1 рет;

2) жылу механикаландырылған газ реттеу пункттер 2 айда кемінде 1 рет;

3) шкафты газ реттеу пункты, сұйытылған мұнай газының резервуарлық және топтық баллонды қондырғыларында, автоматтандырылған қазандықтарда айына кемінде 1 рет.

329. Салыстырып тексеру аралығымен міндетті мерзімдік салыстырып тексеруге мынадай жұмыс өлшеу құралдары жатады:

1) тарту-тегеурін өлшегіштер, манометрлер (көрсетуші, өздігінен жазатын, қашықтықтан);

2) сұйытылған мұнай газының баллондарды бақылап өлшеу үшін пайдаланылатын салмақ өлшеу аспаптары, эталлон-гірлер;

3) өздігінен жазатын термометрлер;

4) көрсетуші термометрлер;

5) қысым, температура, қысымның ауытқуын түрлендіргіштер.

Өлшеу құралдарын салыстырып тексеру "Өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 19-бабының талаптарына сәйкес өлшеу зертханалары жүргізеді.

Жоғарыда келтірілген бақылау-өлшеу аспаптары күрделі жөнделгеннен кейін де салыстырып тексеруге тартылады.

Ескерту. 329-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

330. Пломбасы немесе таңбасы жоқ, салыстырып тексеру мерзімі өтіп кеткен, зақымданған, ажыратқан кезде тілі көлемі бойынша шкаланың нөлдік бөлігіне қайтып келмейтін, осы аспаптар үшін жіберуге болатын қателіктердің жартысынан асып түскен өлшеу құралдарын қолдануға жол берілмейді.

331. Көрсетіп тұратын манометрлердің циферблатында немесе корпусында бояумен ең жоғары жұмыс қысымына сәйкес келетін шкала мәні көрсетіледі.

332. Қауіпсіздік автоматикасының және сигнализация құралдарының іске қосылу параметрлерінің мәні зауыт-дайындаушының техникалық ерекшеліктерінде көрсетілген параметрлерге сәйкес келуге тиіс. Бұл ретте ауа ортасының жағдайын бақылаушы сигнализаторлар үй-жайда газдың қауіпті шоғырлануы пайда болған кезде іске қосылады.

333. Қорғау, блоктау және сигнализация қондырғыларының іске қосылуын салыстырып тексеру айына кемінде 1 рет, сондай-ақ егер ұйым-әзірлеушінің пайдалану құжаттамасында басқа да мерзімдер көзделмесе, жабдықты жөндеу аяқталғаннан кейін жүргізіледі.

334. Газданғандық сигнализаторды параметрлер сәйкестігіне салыстырып тексеру бақылау газ-ауа қоспаларын пайдалана отырып орындалуға тиіс. Үй-жайларда сигнализатордың жұмысын әдейі газдандыру жолымен тексеруге жол берілмейді.

335. Жобада, блоктауда және сигнализацияда көзделген ажыратылған бақылау-өлшеу аспаптары бар газ жабдығын пайдалануға жол берілмейді.

336. Жөндеу немесе салыстырып тексеру үшін алынған аспаптар ұқсас құралдарға, оның ішінде пайдалану шарттарында бірден ауыстырылады.

337. Ұйым басшысының жазбаша рұқсаты бойынша, жұмыстың қауіпсіздігін және авариясыз өтуін қамтамасыз ететін қосымша шараларды қамтамасыз ету шарттарында

қорғанышты ажырата отырып, қондырғылар мен агрегаттардың қысқа мерзімді жұмыс істеуіне жол беріледі.

338. Үздіксіз жұмыс істейтін газданғандық сигнализаторын ауыстырғанға дейін өндірістік үй-жайлар ауасындағы газдың шоғырлануы әрбір жұмыс ауысымында 30 минут сайын тасымалданатын құралдармен бақыланады.

339. Өлшеу құралдарына, автоматтандыру және сигнализация жүйелеріне техникалық қызмет көрсету мен жөндеуді талаптарды білуі салыстырып тексеруден өткен арнайы оқытылған персонал жоспарлы тексеру жүргізу жолымен орындайды.

Жоспарлы тексерулер 3 жылда кемінде бір рет (жабдықты зауыт-дайындаушының нұсқаулығы және ТП автоматтандырылған басқару жүйесі бұдан да жиі тексеруді талап етпесе) мынадай көлемде жүргізіледі:

- 1) оқшаулануын сынау;
- 2) аппаратуралар мен коммутациялық элементтердің жағдайын тексеру;
- 3) жұмыстың негізгі параметрлерін тексеру;
- 4) құрылғыларды жұмыста байқау.

Ішінара тексерулер пайдалану қызметінің жергілікті жағдайларын және техникалық мүмкіндіктерін ескере отырып құрылған және ГБҰ техникалық басшылығы белгіленген тәртіппен бекіткен кесте бойынша мынадай көлемде 3 айда кемінде бір рет жүргізіледі:

- 1) оқшаулау кедергілерін өлшеу;
- 2) аппаратуралар мен қайталама тізбектердің жағдайын тексеру;
- 3) құрылғыларды жұмыста байқау.

Жекелеген жоспарлы тексерістердің мерзімділігі ТП автоматтандырылған басқару жүйесі құралдарын пайдалану тәжірибесінен шыға отырып, ұйымның техникалық басшылығының шешімі бойынша тексеру арасындағы интервалдарды ұлғайту жағына қарай өзгертіледі.

Жоспардан тыс тексерулер жөндеудің барлық түрі жүргізілгеннен кейін, сондай-ақ жүйенің жұмысы қанағаттанғысыз болғанда немесе жекелеген құрылғылар істен шыққан жағдайда жүргізіледі.

Тексерулер газ тарату жүйелерінің қалыпты жұмыс істеуіне кедергі келтірмеуі тиіс, оларды жүргізуді негізгі технологиялық жабдықтағы жөндеу жұмыстарымен біріктіру ұсынылады.

340. Газданған жағдайларда автоматтандыру, аварияға қарсы қорғаныш және сигнализация жүйелерін реттеу және жөндеу бойынша жұмыс істеуге жол берілмейді.

3 -тарау. Ерекше табиғи және климаттық жағдайларда газбен қамтамасыз ету жүйелерін пайдалану кезіндегі талаптар

341. Ерекше жағдайдағы аумақтардағы газ құбырларын жобалау, салу және пайдалану газ құбырларының болуы және олардың әсерінің маңызымен байланысты

жердің рельефімен, топырақтың геологиялық құрамына, гидрогеологиялық тәртібіне, газ құбырларын салу аумағының әзірлемесіне, климаттық және сейсмологиялық жағдайларға, сондай-ақ өзге де әсерлер мен олардың уақыт бойынша өзгеру мүмкіндігін ескере отырып, жүзеге асырылады.

342. Болаттан жасалған су және газ құбырларын, сондай-ақ жер асты газ құбырларын салу үшін қайнаған болаттан жасалған құбырларды қолдануға жол берілмейді.

343. Әртүрлі мақсаттағы жер асты коммуникация коллекторларымен және каналдарымен газ құбырларының қиылысқан жеріндегі, сондай-ақ газ құдықтарының қабырғалары арқылы газ құбырын жүргізу орындарындағы газ құбырларын футлярға салынады.

Футлярдың ұштары қиылысқан құрылғылар мен коммуникациялардың сыртқы қабырғаларының екі жағынан кемінде 2 метр қашықтықта, газ құдықтарының қабырғалары қиылысқан кезде – кемінде 2 сантиметр қашықтықта шығарылады. Футлярдың ұштары гидроизоляциялық материалмен жабылады.

Еңістің жоғарғы бөлігіндегі футлярдың (құдықтардың қабырғаларының қиылысқан жерлерін қоспағанда) бір бөлігінің ұшында қорғаныш құрылғысын астына шығатын бақылау тетігін көздейді.

Футляр мен газ құбырының құбыраралық кеңістігінде газ тарату жүйелеріне қызмет көрсетуге арналған пайдаланудың 60 В дейінгі кернеулі кәбілін (байланыс, телемеханика және электр қорғау) салуға жол беріледі.

344. Электр өткізгіші немесе электр кәбілінің газ құбырына бекіту конструкциясы трубалар қозғалған жағдайда қосылыс мықтылығын қамтамасыз етеді.

345. Құбырларды қосу электрмен доғалап дәнекерлеу әдісімен жүргізіледі. Диаметрі 100 миллиметр аспайтын, қысымы 0,3 МПа (3 кгс/шаршы сантиметр) дейін, жабыны бар жер бетіндегі газ құбырын ғана газбен дәнекерлеуге жол беріледі.

Жер астындағы газ құбырларындағы дәнекерленген қосылыстар физикалық әдіспен 100% бақылауға тартылады. Дәнекерлеу қосылыстарының кез келген ұзындықта және тереңдікте бірікпей қалуына жол берілмейді.

346. Ең жақын дәнекерлеу жапсарының ғимараттың іргетасынан арақашықтығы кемінде 2 метр болады.

347. Газ құбыры қалыңдығы кемінде 200 миллиметр аз қысылатын топырақ негізінде төселеді және кемінде 300 миллиметр биіктікке осы топырақпен төселеді.

348. Жер бетіндегі және жер үстіндегі төсеуді табиғи және жасанды кедергілер арқылы газ құбырларының өтпе учаскелерінде, сондай-ақ жер астына төсеген кезде рұқсат етілгеннен асып кеткен газ құбырларының кернеуімен оймалар, жарылулар пайда болуы ықтимал учаскелерде көздейді.

349. Жобада көзделген компенсаторлар аумақты өңдеуді бастағанға дейін орнатылады.

350. Топырақтың ысырылуының белсенді дәрежесі аяқталған соң газ құбырын бойлық тарту кернеуін алып тастау үшін кесуге және болат қондырманы дәнекерлеу не компенсаторды топырақтың болжанатын деформациясына сүйене отырып орнатылады.

Газ құбырларында құдықтарда орнатылатын резеңке кордты компенсаторлар жер бетіндегі деформация аяқталғаннан кейін қайта өңдеу көзделмесе, тікелей үстемемен ауыстырылады, ал құдықтарға (ойықтарға) топырақ төселеді.

Жер бетінде деформациялаудың аяқталуы жұмыс істеген газ құбырының маркшейдерлік тау-кен ұйымы қызметінің қорытындысымен расталады.

351. Газ құбырларында ажыратқыш қондырғы ретінде гидроқақпақтарды қолдануға жол берілмейді.

352. Газ құбырының топырақта жылжымалылығын арттыру үшін оны топырақтың көшуі әсерінен қорғау жөніндегі конструктивті шаралар ретінде кескіндерді қосу орнын өтпелі емес арналарда орындайды.

353. Жер бетінің белсенді қозғалысы кезеңінде жер асты газ құбырларын, газ құбырларындағы қысымды жойғанға дейін аралап шығу күн сайын кесу жолымен жүргізіледі. Кентаралық және тарату газ құбырларының трассасын өңдеу кезінде тау жыныстарының әсер ету шекарасының бөлініп жатқан аумақтарында жоғарылық белгілері мен трассаның пикетажына байламы бар тұрақты белгілер бекітіледі.

354. Ерекше табиғи және климаттық жағдайларда газ тарату жүйелері мен газ тұтыну объектілерін салу кезінде нормативтік актілер талаптарына қосымша мынадай шаралар қолданылады:

1) сейсмикалығы 7 балдан жоғары аудандарда газ құдықтарын салу кезінде темір бетон құдықтарының плита негіздері және кірпіш қабырғалары бар құдықтардың монолитті темірбетон негіздері қалыңдығы 100 миллиметр тығыз топырақ төсеміне төселеді;

2) жылым топыраққа салынған газ құдықтары жинақталған, темір бетонды және монолитті болуы тиіс, темір аралас сылақпен сыланады. Қабырғалар мен қатып қалған топырақ арасындағы ілінісуді азайту үшін шайыр материалдардан жабын немесе қиыршық құмның үстіне қайта төсем немесе құм шиыршықты топырақты төсеу ұсынылады. Құдықты жабу үшін барлық жағдайларда құм топырақ және басқа да жылым емес топырақ төселеді;

3) отырғызылатын барынша ұсақ топыраққа салу кезінде құдықтардың негізі астындағы топырақ тығыздалады.

4-тарау. Жылу электр станцияларының және қазандықтың газ тарату жүйесі мен газ тұтыну объектілерін пайдалану кезінде қойылатын жарылыс қауіптілік талаптары

355. Жылу электр станциялар газбен жабдықтау жүйелерінде және аудандық қазандықтарда газ құбырларын ашық тарату қондырғылары мен трансформаторлы кіші станциялар аумағында, отын қоймаларында, сондай-ақ газ өткізгіштерінде, отын

жіберу, ауа жіберу галереяларында, лифт және желдеткіш шахталарында төсеуге жол берілмейді.

Енгізілетін газ құбырлары мен ішкі газ құбырларын ғимараттың нөлдік белгісінен төмен төсеуге жол берілмейді.

Ішкі газ құбырларын төсеу ашық жүргізіледі. Газ құбырының өн бойына оны үнемі бақылау және тексеру үшін қолжетімділік қамтамасыз етіледі.

Бекітпе және реттеуші арматураның орнатылған орнына жасанды жарық беріледі.

356. Газ құбырын қазандыққа келетін әрбір тарамына таратушы газ құбырынан электр жетегі бар бекіту құрылғысын орнату көзделеді.

Пайдалануға жаңадан енгізілген қазандық қондырғыларында газ құбырынан қазандыққа баратын торамда екі бекіту құрылғысы орнатылады, бұл кезде газ жүрісі бойынша бірінші бекіту құрылғысы қолмен қысқартылатын жетекпен жасалады. Құрылғылар араларында үрлеу газ құбыры көзделеді.

357. Отынның әр түрлерін жағуға арналған қазандықтарда газ құбырының қазандыққа баратын тарамындағы бекіту құрылғысының алдында қыздырғыштардың тұтандыру құрылғысына және қорғаныс-тұтандыру құрылғыларына газ өткізгіш үшін штуцер көзделеді.

358. Қазандық қондырғыларының ішкі газ құбырларында газ жүрісі бойынша енгізілетін газ құбырында бекіту құрылғысынан кейін мыналар көзделеді тығын орнату үшін оны ашу құралы және тоқ өткізгіш қосқышы бар фланецті қосылыстар, үрлеу агентінің магистралімен қосуға арналған штуцер, сақтандыру-бекіту клапаны, қыздырғыштардың тұтандыру құрылғысына және қорғаныс-тұтандыру құрылғылар тұтандыру газ құбыры (газды қазандықтар үшін) үшін штуцер, шығын өлшеуіш құрылғы, электр жетегі бар бекіту құрылғысы, негізгі және жағушы реттеу клапандары.

Оттық реттеу клапаны газды аз беретін тізбегінде негізгіне параллельді орнатылады. Клапан алдында электр жетектері бар сақтау қондырғысы орнатылады.

359. Қазандықтың әрбір қыздырғышының алдында газ өткізгіште электр жетегі бар екі бекіту құрылғысы орнатылады.

Бекіту құрылғыларын басқару қызмет көрсету алаңынан қолмен және басқарудың блокты немесе топтық, сонымен қатар орны бойынша дистанциялық қалқанынан қамтамасыз етіледі.

360. Пайдалануға жаңадан енгізілген қазандық қондырғыларына газ жүрісі бойынша әрбір қыздырғыштың алдында сақтандыру-бекіту клапанын және электр жетегі бар бекіту құрылғысын орнату көзделеді.

361. Жұмыс істеп тұрған қазандық қондырғыларында қазандықтың қопарылудан қауіпсіз тұтануын қамтамасыз ету үшін тұтандыру қыздырғыштарының тобы анықталады.

362. Қазандықтың тұтандыру қыздырғыштары, сонымен қатар сақтандыру-бекіту клапаны жарақталған қыздырғыштар сақтандыру-тұтандыру құрылғысымен жабдықталады. Қалған қыздырғыштар тұтандыру құрылғысымен жабдықталады.

Тұтандыру және тұтандыру-қорғаныш құрылғылары басқарудың блокты немесе топтық қалқанынан, сонымен қатар орны бойынша басқарылады.

Су жылыту қазандықтарында тасымалданғыш тұтандырғышты қолдану арқылы қыздырғыштарды қолмен тұтандыру мүмкінділігі көзделеді.

363. Сақтандыру-бекіту клапаны электр магнитін қоректендіру аккумулятор батареясынан немесе алдын ала зарядталған конденсаторлар батареяларынан іске асырылады.

Сақтандыру-бекіту клапаны электр магнитін басқару схемасы тізбектің оңтайлылығын үздіксіз бақылау құрылғысымен жарақталады.

364. Газ құбырында соңғысының алдында газ жүрісі бойынша бекіту құрылғыларына әрбір қыздырғышта электр жетегі бар бекіту құрылғысымен жарақталған диаметрі кемінде 20 миллиметр қауіпсіздік құбырлы өткізгіші көзделеді.

365. Қазандықтың газ құбырларында бекіту құрылғыларымен және сынама алу үшін штуцерлермен, оның ішінде, қажет болғанда, тұтандырушы үрлеу газ құбырлары бар үрлеу газ құбыры жүйесі болады.

Арматурасы технологиялық үрдістерді автоматты басқару жүйелері немесе функционалдық басқару топтары схемасына тартылған әрбір үрлеу газ құбырында, сонымен қатар қазандықты бұғаттау немесе жылу электр станциялар газбен жарақтау жүйелерінің және қорғау схемаларында электр жетегі бар бекіту құрылғысы орнатылады.

Үрлеу газ құбырлары газ өткізгіштің әрбір тұйық учаскесінің соңында немесе қыздырғыштың газ жүрісі бойынша соңғы бекіту құрылғысының алдында (газ өткізгіштерде тұйық учаскелер болмаған кезде); бірінші бекіту құрылғысына дейін газ өткізгіште әрбір қыздырғыш алдында, оның бірінші бекіту құрылғысына дейінгі ұзындығы 2 метр астам болғанда көзделеді.

Үрлеу газ құбырларының диаметрі газ өткізгіштің үрлеу учаскесінің 1 сағатта 15 дәрежелік көлемде қамтамасыз етілу есебімен айқындалады, бұл ретте оның диаметрі 20 миллиметрден кем болмау керек.

366. Үрлеу газ құбырларын қауіпсіздік құбыр жолдарымен, сондай-ақ мақсаттары бір газдың әртүрлі қысымдарымен газ құбырларының қосылуына жол берілмейді.

367. Жылу электр станциялар газбен жарақтау жүйесінде қолданылатын барлық арматура болаттан жасалады.

Газ қысымы 0,3 МПа (3 кгс/шаршы сантиметр) артық емес су қыздыру қазандықтарына газбен қамтамасыз ету жүйелері үшін түсті металдардан жасалған бекіту арматурасын қолдануға жол беріледі.

Арматураны жалғау тәсілі (дәнекерлеумен немесе фланецтерде) жобамен айқындалады.

368. Қазандық оттығының конструкциясы және қыздыру құрылғыларының тұтастығы жану процесінің тұрақтылығын, оны бақылауды қамтамасыз етеді, сонымен қатар нашар желдетілетін аймақтардың түзілуіне жол берілмейді.

369. Қазандық қондырғыларының жану өнімдерін шығару үшін газ жолдарында және оттықтағы жану өнімдерінің циркуляциялау жүйесінің газ жолдарында, сондай-ақ коллекторлар орнатылатын жабық қуыстарда газдың тұрып қалуы және жиналуы мүмкін желдетілмейтін учаскелер болмайды.

370. Қазандықтарда қолданылуға жол берілген және дайындаушы зауыттың паспорты бар газ қыздырғыштары қолданылады.

371. Газ қыздырғыштары үздіксіз тұрақты және жалынның үзілуінсіз қазандықтың жылу жүктемесін реттеу диапазонында жанады.

372. Газдандырылған қазандық қондырғыларында мынадай параметрлердің өлшенуі қамтамасыз етіледі:

- 1) қазандықтың газ құбырындағы реттеуші клапанға дейін және одан кейінгі газ қысымы;
- 2) шатырдағы ауа мен газ тығызды қазандықтарға арналған оттықтың түтінді газы арасындағы қысымның айырмашылығы;
- 3) қазандықтың айналасында жалпы қорапта және ауа жібергіштегі ауа қысымы (үрленіп жұмыс істейтін қазандықтардан басқа);
- 4) үрленіп жұмыс істейтін қазандықтар үшін оттықтың жоғарғы жағында қазандық пен түтінді газдардың айналысы бойынша жалпы қораптағы және ауа жібергіштердегі ауа қысымының айырмашылығы;
- 5) шатырдағы ауа қысымы.

373. Газдалған қазандық қондырғылары келесі технологиялық қорғаумен жарақталады:

1) қазандыққа газдың берілуін ажырата отырып, қазандықты тоқтату үшін жұмыс істейтіндермен:

оттықтағы факелді сөндірген кезде;

барлық түтін сорғыштарды ажыратқан кезде (салмақты тартымы бар қазандықтар үшін);

барлық үрлеу желдеткіштерін ажыратқан кезде;

реттеуші клапаннан кейін газ қысымын берілген мәннен төмен түсірген кезде;

2) жарақтанған сақтандыру-бекіту клапаны және қорғаныс-тұтандыру құрылғылар қыздырғышқа газдың жіберілуін ажыратуда, осы қыздырғыштың факелін тұтандыру немесе сөндіру кезінде жұмыс істейтіндермен;

3) қазандыққа газдың берілуін ажырату үшін жұмыс істейтіндермен:

қазандықты жағу процесінде тұтандыру қыздырғыш факелінің жалындамауы немесе сөнбеуі кезінде;

реттеуші клапаннан кейін газ қысымының берілген мәнінен төмендеуі кезінде (қосымша отын ретінде газды бір уақытта басқа отын түрлерімен жаққан кезде);

4) қазандықтың жүктемесін ажырату кезінде 50%-ға дейін азайту үшін жұмыс істейтіндермен:

екі түтін сорғының бірі;

екі үрлеу желдеткішінің бірі;

екі регенерациялық ауа жылытқыштың бірі.

374. Газдалған қазандық қондырғысы:

1) газ құбырындағы әрбір қыздырғыштың алдында тек бір бекітпе құрылғысы ашық болған кезде газ құбырындағы қазандық қондырғысында бекітпе құрылғысын ашуға;

2) қорғаныс-тұтандыру құрылғылар ажырату және 10 минут ішінде қазандық оттығын алдын ала желдетпей қыздырғышқа газды жіберуге;

3) барлық тұтанған қыздырғыштар жұмысқа толық қосылмайынша, сақтандыру-бекіту клапаны жабдықталмаған қыздырғыштарды тұтатуға;

4) қыздырғыш алдында ауа шиберінің (клапанының) жабық күйінде газды жіберуге және осы қыздырғышта жұмыс істеп тұрған желдеткішті ажыратуға;

5) тұтанған қыздырғышқа және СБК жабдықталған қыздырғышқа, оның қорғаныс-тұтандыру құрылғыларында тұтандырғыш факелі болмаған кезде газды жіберуге;

6) СБК жабдықталған қыздырғышқа, тұтату құрылғысындағы тұтату факелі болмаған кезде газды жіберуге;

7) қыздырғыш алдында (қайта енгізілген қазандықтар үшін) екі бекіту құрылғысы ашық (жабық) болған кезде қауіпсіз құбыр жолының бекіту құрылғысын ашуға (жабуға) тыйым салатын бұғаттаумен жаракталады.

375. Қазандық қондырғыларында:

1) реттеуші қазандық клапанынан кейін берілген мәніне қатысты газ қысымын азайту немесе арттыру туралы;

2) жалпы қорапта немесе ауа жібергіште берілген мәніне қатысты ауа қысымын азайту туралы (үрленіп жұмыс істейтін қазандықтардан басқа);

3) қорғаныс-тұтандыру құрылғылар жабдықталған қазандық қыздырғыштарында факелдің болуы туралы;

4) қорғаныс-тұтандыру құрылғылар тұтанған факелінің болуы туралы;

5) қазандық оттығындағы факелді сөндіру туралы;

6) Талаптардың 379-тармағында көзделген қорғаудың іске қосылуы туралы құлақтандыратын сигнализация көзделеді.

376. Қазандықтарды тоқтату және оны төмен жүктемеге ауыстыру үшін оқшаулағыш пен қорғауды орындау қазандық қондырғысын әзірлеуші зауытпен

келісілген техникалық шарттар немесе нормативтік-техникалық құжаттама бойынша жүзеге асырылады.

377. Қазандықты қосуға немесе тоқтатуға бөгет болатын қорғаулар мен бұғаттауларды енгізу және шығару: жалпы факел мен тұтандыру қыздырғышының факелін сөндіру бойынша қорғау үшін автоматты, қалған қорғаныстар үшін – енгізу-шығару құралдарымен жүргізіледі.

Жұмыс істеп тұрған құрал-жабдықтардың технологиялық қорғану, бұғаттау және сигнализация құрылғысының жұмыстан шығуына тек:

- 1) технологиялық регламентімен негізделген оларды ажырату қажеттілігі;
- 2) болуы мүмкін жарамсыздықтар немесе істемей қалу жағдайларында ғана жол беріледі.

Ажырату ауысым басшының рұқсатымен және техникалық басшының немесе қазандық басшының міндетті түрде хабардар ете отырып, орындалады.

Қорғау, бұғаттау және сигнализацияны қосу мақсатында жөндеу және реттеу жұмыстарын рұқсатсыз жүргізуге жол берілмейді.

378. Газ құбырларындағы тығындарды алып тастау газ қауіпті жұмыстардың өндірісінде рұқсат наряды бойынша орындалады, онда 0,01 МПа (1000 мм су. бағ.) қысымы кезінде ауадағы қазандық газ құбырының бақылау сығымдалуын жүргізу көзделеді.

Қысымның түсу жылдамдығы сағатына 60 даПа (60 мм су.бағ.) аспайды.

Консервациялау режимінен шығарылатын қазандық газ құбырларына газды жіберу, оларда жоспардан тыс техникалық қызмет көрсету жүргізілгеннен кейін орындалады.

379. Ұзақтығы 3 тәуліктен артық тоқтап тұрғаннан кейін қазандықты іске қосар алдында қазандықтың тарту үрлеу механизмдерінің, оның көмекші жабдықтарының, өлшеу құралдары мен оның арматура мен механизмдерді дистанциондық басқаруының, автореттеуіштердің оңтайлылығы мен қосуға дайындығы тексеріледі, сондай-ақ қорғау, оқшаулау, жедел байланыс құралдары және сақтандыру-бекіту клапаны іске қосылуын тексеру жүзеге асырылады.

Ұзақтығы 3 тәуліктен кем тоқтап тұру кезінде мыналар тексеруге жатқызылады: жабдықтар, жөндеу жүргізілген қорғау құрылғыларының, бұғаттау, өлшеу құралдарының механизмдері.

Анықталған ақаулықтар газ жібергенге дейін жойылады.

380. Суық күйден қазандықты жағу алдында қыздырғыштар және сақтандырғыш бекіту клапандары алдында бекіту қондырғысы ысырмасының герметикалылығына қосу алдында тексеру жүргізіледі. Қосу алдын ала тексеруді жүргізу, нормалары және әдістері қазандық қондырғысын пайдалану жөніндегі технологиялық регламентімен белгіленеді.

381. Қазандықтың газ құбырларын газбен толтыру жұмысқа қосылған түтін сорғылар, үрлеу желдеткіштері, рециркуляция түтін сорғылары қазандық

қондырғыларын пайдалану жөніндегі технологиялық регламентінде көрсетілген тәртіппен қосылған кезде жүргізіледі.

382. Қазандықтың газ құбырларын қауіпсіздік құбырлы өткізгіштері мен қазандықтың қыздыру қондырғылары арқылы үрлеуге жол берілмейді.

383. Қазандықты жағу алдында оттық, газ жолдары (оның ішінде рециркуляциялық) "жылы жәшік", сонымен қатар ауа өткізгіштер 10 минуттан кем емес уақыт бойы газ ауа трактының ашық шиберлері кезінде және номиналды ауа қысымының шығыны 25% кем болмағанда желдетіледі.

384. Үрлеумен жұмыс істейтін қазандықтарды, сонымен қатар түтін сорғылар болмаған кезде су қыздыру қазандықтарын желдету үрлеу желдеткіштерімен және рециркуляция түтін сорғыларымен жүзеге асырылады.

385. Теңестірілмеген тартқышы бар қазандықты жағу түтін сорғылар мен үрлеу желдеткіштері қосылған кезде, ал үрлеумен жұмыс жасайтын қазандықтарды жағу-үрлеу желдеткіштері қосылған кезде жүргізіледі.

386. Барлық қыздырғыштары қорғаныс-тұтандыру құрылғылар және сақтандыру-бекіту клапаны жарақталған қазандықтарды тұтату қазандық қондырғысын пайдалану жөніндегі технологиялық регламентінде көрсетілген тәртіппен кез келген қыздырғышты тұтату арқылы басталуы мүмкін.

Бірінші жағу қыздырғышының жалыны жанбағанда (бықсығанда) қазандыққа және қыздырғышқа газ беру тоқтатылады, қорғаныс-тұтандыру құрылғылар сөндіріліп және қыздырғыштар, оттық пен газ жолдары Талаптарға сәйкес желдетіледі, одан кейін қазандықты жағу басқа қыздырғышта іске асырылуы мүмкін. Бірінші тұтатылған қыздырғышты қайта тұтату оның жалынының тұтанбай қалу себебін жойғаннан кейін мүмкін болады.

Екінші (немесе кезекті) тұтатылған қыздырғыш жалыны жанбай (бықсып) қалған жағдайда бұл қыздырғышқа газ беру тоқтатылады, оның қорғаныс-тұтандыру құрылғылар сөндіріледі және осы қыздырғыштың ауа жолындағы толықтай ашық запорлы құрылғыға желдету жүргізіледі. Қыздырғышты қайтадан тұтату оның жалынының сөніп қалуына (бықсып) алып келген себептерді жойғаннан кейін жүргізіледі.

387. Жалынның тұтату кезінде ойламаған жерден немесе қазандықтың бір немесе бірнеше қосылған (жұмыс істеп тұрған) қыздырғышпен жұмысы кезінде сөніп қалғанда қазандыққа және қазандықтың барлық қыздырғышына газ беру тез арада тоқтатылады, қорғаныс-тұтандыру құрылғылар газбен жабдықтау тоқтатылады және Талаптарға сәйкес қыздырғыштарға, тұтатқыштарға, газ жолдарына желдету жүргізіледі.

Қыздырғыштар жалынының сөну себебін жойғаннан кейін қазандықты қайтадан тұтатуға болады.

388. Көмір тозанды немесе сұйық отыннан қазандықты сұйытылған мұнай газымен ауыстыру қазандықты пайдалану бойынша дайындаушы нұсқаулығымен анықталады.

389. Қыздырғыштар көп қабатты топтастырылғанда бірінші болып төменгі бөліктегі қабаттар газға алмастырылады.

390. Қазандықты газ жағуға жоспарлы алмастыру алдында сақтандыру-бекіту клапаны іске қосылуына, газ бойынша орындаушы механизмдерге немесе қазандық жұмысына бөгет жасамайтын көлемде дабылға әсер ететін технологиялық қорғаныштар мен бұғаттаулардың жұмысқа қабілеттілігіне тексеру жүргізіледі.

391. Қазандық тоқтағанда қазандықтың ішкі газ құбырларына және қыздырғыштарға газ беру тоқтатылады, үрлеу құбырлы өткізгіштері мен қауіпсіздік құбырлы өткізгіштеріндегі бекіту құрылғылары ашылады, қыздырғыштардың қорғаныс-тұтандыру құрылғылар және тұтандыру құрылғысы, 10 минут бойы оттықтың, газ жолдарының, "жылы жәшіктің" желдетілуі орындалады. Қазандықтың тарту үрлеу механизмдері тоқтатылады.

392. Қазандықтың газ құбырына газды жіберу мына жағдайларда дереу тоқтатылады:

- 1) технологиялық қорғаныш іске қосылмағанда;
- 2) қазандық газ құбыры жарылғанда;
- 3) оттықтағы жарылыс, газ өткізгіштеріндегі газ қалдықтарының жарылысы немесе тұтануы, қазандық қаңқасының салмақ түсетін арқалығы қатты қызып кеткенде;
- 4) қалануының бұзылуында, сондай-ақ персоналға немесе жабдықтарға қауіп төндіретін басқа да зақымдануларда;
- 5) қашықтан және автоматты басқару қондырғыларында кернеуі жоғалып кеткенде;
- 6) персонал мен жабдықтарға қауіп төндіретін, сондай-ақ қазандықты қорғау схемасына кіретін ажыратқыш арматураның қашықтықтан басқару шынжырындағы өрт

393. Қазандық авариялы тоқтаған жағдайда қорғаныш және бұғаттау іс-әрекетімен немесе персоналмен ішкі газ құбырларына және қазандық қыздырғыштарына газдың жіберілуін тоқтату, қауіпсіз құбыр өткізгіштерінде бекіту құрылғыларын ашу, тұтандыру құрылғысына және қорғаныс-тұтандыру құрылғылар ажырату қажет.

394. Қазандық қондырғысын резервке шығарған кезде қазандық газ құбырларында:

- 1) қазандықтың газ құбырының бекіту құрылғысы (электр жетегімен);
- 2) әрбір қыздыру алдындағы газ құбырларындағы бекіту құрылғысы жабылады;
- 3) әрбір қыздырғыштың алдында қазандыққа жалпы ішкі газ құбырында және газ өткізгішінде сақтандыру-бекіту клапаны жабылады.

Одан кейін газ құбырларында және қауіпсіз құбыр өткізгіштерінде үрлегіш бекіту құрылғыларын ашу қажет. Операция аяқталғаннан кейін қазандықтарда газ өткізгіштің торабындағы бекіту құрылғысына тығын орнатылмайды.

Қазандықтағы газ құбырының резервте болу ұзақтығы қазандық қондырғысы резервте болған уақытпен айқындалады.

Қазандық қондырғысы басқа отын түрімен (сұйық немесе қатты) жұмыс істеген кезде қазандық газ құбырларында артық газ қысымының болуына жол беріледі.

395. Газ арматураны бөлшектеумен, ішкі газ құбырларын қосумен және жөндеумен байланысты жұмыстарды жүргізу алдында, қазандық ішіндегі жұмыстарда, сондай-ақ қазандық газ құбырлары консервация режиміне шыққан кезде газ өткізгіштің қазандыққа баратын тармағындағы алғашқы газ жүрісі бойынша бекіту құрылғысы оларға орнатылған тығынмен жабылуға тиіс. Қазандықтың газ құбырлары газдан босатылуға және инертті газбен және сығылған ауамен үрленеді.

396. Қазандықтарды сырттан тексеру, тазалау және жөндеу тек рұқсат наряды бойынша жүргізіледі. Жұмыстарды бастар алдында 10 минут бойы оттықтың, газ жолдарының, "жылы жәшіктің" желдетілуі орындалады.

Оттықтың жоғарғы жағында және "жылу жәшігінде" газ сезілген жағдайда жұмысқа кірісуге жол берілмейді.

5-тарау. Газ қауіпті жұмыстар

397. Газдалған немесе газ шығуы мүмкін ортада орындалатын жұмыстар газ қауіпті болып есептеледі. Газ қауіпті жұмыстарға:

- 1) қайта салынған газ құбырларының жұмыс істеуші газ желілеріне қосылуы;
- 2) газбен қамтамасыз ету жүйелерін пайдалану, жөндеуден кейін және оларды консервациялағаннан кейін, сондай-ақ жіберу жөнге келтіру жұмыстарынан соң газ құбырларына және басқа да объектілерге газ жіберу;
- 3) газ құбырларына, газ реттеу пункттер жабдықтарына (газ реттеу қондырғы), газ пайдаланушы агрегаттарға техникалық қызмет көрсету мен жөндеу, сондай-ақ жарылыстан қорғалған электр жабдықтарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу;
- 4) бітеуіштерді алып тастау, тығындарды орнату және алып тастау, жұмыс істеп тұрған газ жабдықтарынан, құралдар мен аппараттардан газ құбырларын ажырату;
- 5) газ құбырларын ажырату, үрлеу және демонтаждау;
- 6) резервуарлы қондырғыларда, газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер, стационарлық автомобильді газ құю станция, сұйытылған мұнай газымен, сондай-ақ сұйытылған мұнай газымен төгу немесе құю операцияларын орындау, ақаулы және толып кеткен баллондардан төгу;
- 7) құдықтарды жөндеу, қарау және желдету, сыртқы газ құбырларындағы суды және конденсатты тексеру және жою, түзелмеген қалдықтарды сору және төгу;
- 8) резервуарларды дайындау және техникалық куәландыру жүргізу;
- 9) газ шыққан жерде оларды жойғанға дейін жағу топырақты толық;
- 10) газ реттеу пункттер, газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер, стационарлық автомобильді газ құю станция отпен жұмыстар жүргізу;
- 11) баллондарды және газ баллонды машиналарды толтыру жатады.

398. Газ қауіпті жұмыстар дәнекерлеуді қолданбай қосуды жеке газ құралдарын және аппараттарын, жеке баллонды қондырғыларды пайдалануға енгізуден, диаметрі 50 миллиметр аспайтын төмен қысымды газ құбырларында дәнекерлеуді және газбен кесуді қолданбай жөндеу жұмыстарын жүргізуден, диаметрі 50 миллиметр аспайтын газ құбырларын демонтаждаудан, құдықтарды пайдалану, қарау, жөндеу және желдету процесінде резервуарлар мен баллондарды толтырудан, сыртқы газ құбырларында суды және конденсаторды тексеру мен жоюдан, газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер, стационарлық автомобильді газ құю станция, газ құралдары мен аппараттарының сұйытылған мұнай газымен жарамсыз қалдықтарын төгуден басқа, жұмыстардың қауіпсіз жүргізілуіне жауапты тұлғалардың басшылығымен орындалады.

Аталған жұмыстар бойынша жетекшілікті аса білікті персоналға тапсыруға жол беріледі.

399. Газ қауіпті жұмыстарды құрамында кемінде екі жұмысшы бар бригада орындайды.

Ұйымдардың жеке баллонды қондырғыларды пайдалануға беруді, газ жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді, өндірістік емес сипаттағы және қоғамдық ғимараттың тұрғындарына, сондай-ақ тұрғын үйлерде жеке газ құралдарына және аппараттарға техникалық қызмет көрсетуді бір жұмысшы орындауы мүмкін.

400. Газ қауіпті жұмыстарды жүргізуге рұқсат наряды беріледі. Берілген рұқсат нарядты тіркеу рұқсат нарядтарды тіркеу журналында жүргізіледі.

Рұқсат нарядын қарындашпен толтыра отырып, мәтінге түзетулер енгізуге жол берілмейді.

401. Нарядтарды беруге құқығы бар адамдар газбен жабдықтау жүйесінің ұйымы немесе жеке газ қызметінің газбен жабдықтау жүйесіне пайдалануды жүзеге асырушы ұйым бойынша бұйрықпен айқындалады. Бұл адамдар Талаптардың нормаларына сәйкес емтихан тапсырған басшы қызметкерлердің және мамандардың ішінен тағайындалады.

402. Осыған ұқсас жағдайларда, әдетте тұрақты жұмыс істейтін құрам орындайтын мерзімді қайталанатын газ қауіпті жұмыстар, технологиялық регламентілермен және қауіпсіз жұмыс тәсілі бойынша нұсқаулықтармен әрбір жұмыс түріне бекітілген рұқсат нарядын ресімдемей жүргізілуі мүмкін. Оған 401-тармақта аталған жұмыстар жатады: тиек арматурасына және конденсаторларға техникалық қызмет көрсету, теміржол және автомобиль цистерналардан қайта төгу, резервуарларды, баллондарды сұйылтылған газбен қайта толтыру; технологиялық процестің ажырамас бөлігі болып табылатын өнеркәсіптік пештер мен агрегаттардағы жұмыстар, тұрғын үй және қоғамдық ғимаратарының газ құбырлы өткізгіш пен газ жабдықта газды өшіру сіз техникалық қызметін көрсету. Аталған жұмыстар осы Талаптарға 26-қосымшаға сәйкес нысан

бойынша рұқсат нарядсыз орындалатын газ қауіпті жұмыстарды есепке алудың арнайы журналында тіркеледі (бұдан әрі – есепке алудың арнайы журналы). Есепке алудың арнайы журнал тігіледі және мөрмен бекітіледі, парақтары нөмірленеді.

403. Қалалардың, кенттер мен ауылдық елді мекендердің газ желілеріне, жоғары қысымды газ құбырларына газ жіберуді, жоғары және орта қысымды газ құбырларын қосу бойынша жұмыстарды, газ реттеу пункттер, газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер, СМГ стационарлық автомобильді газ құю станция дәнекерлеуді және газбен кесуді қолдана отырып, жөндеу жұмыстарын, орта және жоғары қысымды "газдың астында" дәнекерлеу мен газбен кесуді қолдана отырып, газ құбырларында жөндеу жұмыстарын, тұтынушыларды ажыратумен байланысты орта және жоғары қысымды газ құбырларындағы газ қысымын азайту мен қалпына келтіруді, ұйымдағы газды ажырату мен одан әрі жалпы қосуды, газ толтыру станциялар, стационарлық автомобильді газ құю станция, газ толтыру пункттер сұйылтылған газы бар резервуарларды бастапқы толтыруды газбен жабдықтау ұйымының техникалық басшысы, ал аталған жұмыстарды орындау кезінде ұйымының газ қызметі күштерінде – осы ұйымының техникалық басшысы бекіткен арнайы жоспар бойынша жүргізеді.

404. Жұмыс жоспарында: жұмыстардың жүргізілу, адамдардың орналасу реттілігі, механизмдер мен саймандарға қажеттілігі; аталған жұмыстардың барынша қауіпсіз өтуін қамтамасыз ететін іс-шаралар; газ қауіпті жұмыстардың жүргізілуіне жауапты адамдар (жеке әрбір жұмыс учаскесінде), іс-әрекеттерге жалпы басшылық және оны үйлестіру көрсетіледі.

405. Әрбір жауапты адамға жұмыс жоспарына сәйкес газ қауіпті жұмыстарды жүргізуге арналған рұқсат наряды беріледі.

406. Жұмыс жоспарына және рұқсат нарядына жүргізілетін жұмыстың орны мен сипаты көрсетілген орындау сызбасы немесе оның көшірме нұсқасы қоса беріледі. Газ қауіпті жұмыстарды бастар алдында, оны жүргізуге жауапты адам орындау сызбасы мен оның көшірме нұсқасының объектінің іс жүзіндегі орналасу орнына сәйкестігін тексереді.

407. Аварияларды оқшаулау және жою бойынша жұмыстар адамдардың өміріне тікелей қауіпін жойғанға және материалдық құндылықтардың зақымдалуын анықтағанға дейін рұқсат нарядсыз жүргізіледі. Қауіпті жойғаннан кейін газ құбырларын және газ жабдықтарын техникалық дұрыс жағдайға келтіру жұмыстары рұқсат наряды бойынша жүргізіледі.

Аварияларды оқшаулау және жою бойынша жұмыстар есепке алудың арнайы журналында тіркеледі.

408. Газ қауіпті жұмыстарға рұқсат нарядтары алдын ала, қажетті жұмыстарды жүргізу үшін беріледі. Рұқсат нарядында қолданылу мерзімі, жұмыстың басталу және аяқталу уақыты көрсетіледі. Жұмысты белгіленген мерзімде аяқтау мүмкіндігі болмаса, газ қауіпті жұмыстарға рұқсат нарядын берген адам оны ұзарта алады.

Наряд бір бригадаға бес тәуіліктен артық емес мерзіміне беріледі. Жұмыстар бес тәуіліктен артық созылғанда наряды қайтадан ресімделеді.

Рұқсат наряды жоғалған жағдайда жұмыстар тоқтатылады. Жұмыстың жалғастыруына жаңа рұқсат наряды ресімделеді және жұмысқа кіру жаңадан жасалады.

Рұқсат нарядтар арнайы журналда тіркеледі.

Жауапты адам рұқсат нарядын алғанда және жұмыс аяқталғаннан кейін оны қайтарғанда журналға қол қояды.

409. Рұқсат нарядтар кемінде 1 жыл сақталады. Бастапқы газ жіберуге, жұмыс істеп тұрған газ өткізгішіне енгізуге, дәнекерлеуді қолдана отырып, көтергіш газ құбырларында жөндеу жұмыстарын жүргізуге берілетін рұқсат нарядтар аталған объектіге арналған орындаушылық-техникалық құжаттамада сақталады.

410. Егер рұқсат наряды бойынша орындалатын газ қауіпті жұмыстар 1 күнтізбелік күннен артық жүргізілсе, оларды орындауға жауапты адам осы жұмысқа рұқсат нарядын берген адамға жұмыстың барысы туралы күн сайын баяндайды.

411. Иссапарға жіберілген персоналға газ қауіпті жұмыстарға рұқсат наряды 412-тармағында көзделген тәртіпте беріледі. Жұмыс өндірісін жұмысты жүргізетін ұйым тағайындайтын адам бақылайды.

412. Газ қауіпті жұмыстар басталар алдында, оны жүргізуге жауапты адам барлық жұмысшылармен қажетті қауіпсіздік шаралары туралы нұсқама жасауға міндетті. Одан кейін нұсқама алған әрбір жұмысшы рұқсат нарядқа қол қояды.

413. Газ қауіпті жұмыстарды жүргізу процесінде барлық тапсырмаларды жұмысқа жауапты адам береді. Жұмыс жүргізу кезінде қатысатын басқа да лауазымды адамдар мен жетекшілер тек осы жұмысты жүргізуге жауапты адам арқылы ғана жұмысшыларға нұсқама беруі мүмкін.

414. Газ қауіпті жұмыстар әдетте күндізгі уақытта орындалады. Аварияларды жою және оқшаулау жөніндегі жұмыстар кез келген уақытта маманның немесе басшының тікелей басшылығымен орындалады.

415. Қабылдау комиссиясы қабылдамаған қайта жаңадан салынған газ құбырларын және газ тұтыну объектілерін жұмыс істеп тұрғандарға қосуға жол берілмейді.

Комиссия қабылдаған және пайдалануға енгізілген сыртқы газ құбырлары сыртқы газ құбырларын пайдалануға қабылданғандарды есепке алу журналында тіркеледі.

416. Комиссия қабылдаған, бірақ 6 ай ішінде пайдалануға берілмеген объектілерде газды жіберер алдында газ құбырларының қымталуына қайта сынау жүргізілуі, электр химиялық қорғауды орнату бойынша жұмыстарды, түтін шығатын желдету жүйесінің жағдайы, газ жабдықтарының, арматураның, өлшеу және автоматтандыру құралдарының жинағы және дұрыстығы тексеріледі.

417. Қайта салынған газ құбырларын және объектілерді жұмыс істеп тұрған газ құбырларына қосу тек осы газ құбырлары мен объектілеріне газ жіберу кезінде жүргізіледі.

418. Барлық газ құбырлары мен газ жабдығын жұмыс істеп тұрған газ құбырларына қосар алдында, сондай-ақ жөндеуден кейін оларды газ жіберетін бригада сыртынан қарап тексереді және бақылаулық сығымдауды (герметикалыққа сынау) өткізеді.

419. Бақылаулық сығымдау ауамен немесе инертті газбен орындалады.

420. Барлық қысымдағы сыртқы газ құбырлары 0,02 Мпа (2000 мм су бағ.) қысыммен бақылаулық сығымдауға жатады. Қысымның түсуі 1 сағатта 10 даПа (10 мм су бағ.) аспайды.

Ескертпе: Егер сыртқы газ құбырының төмен қысымды учаскелері гидроқақпақтармен ажыратылса, онда ондай газ құбырларын бақылаулық сығымдау 400 даПа (400 мм су бағ.) қысыммен жүргізілуі мүмкін. Қысымның түсуі 10 минутта 5 даПа (5 мм су бағ.) аспайды.

421. Өнеркәсіптік және ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының, халқына тұрмыстық қызмет көрсету ұйымдарының қазандарын ішкі газ құбырларының, сондай-ақ газ толтыру пункттер (газ тарату қондырғысы) газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер, стационарлық автомобильді газ құю станция газ құбырларының бақылау сығымдалуы 0,01 Мпа (1000 мм су бағ.) қысыммен жүргізіледі. Қысымның түсуі сағатына 60 даПа (60 мм су бағ.) аспайды.

422. Әлеуметтік инфрақұрылымдық объектілердің, тұрғын үйлердің ішкі газ құбырларын және газ жабдықтарын бақылаулық сығымдау 0,005 МегаПаскаль қысымымен жүргізіледі. Қысымның түсуі 5 минутта 0,0002 МегаПаскальдан аспайды.

Ескерту. 422-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

423. Сұйытылған мұнай газымен резервуарлар, резервуарлық және топтық баллонды қондырғылар орап байланған газ құбырлары 1 сағат ішінде 0,3 Мпа (3 кгс/шаршы сантиметр) қысыммен сыналады. Бақылаулық сығымдау нәтижелері манометр бойынша қысымның айтарлықтай түсуі және сабын эмульсиясының көмегімен айқындалатын кемуі болмаған кезде оң болып есептеледі.

424. Бақылаулық сығымдау нәтижелері газ қауіпті жұмыстарды орындауға арналған рұқсат нарядында жазылады.

425. Қосылатын өткізгіштердегі ауа қысымы оларды қосу немесе газды жіберу бойынша жұмыстар басталғанға дейін сақталады.

426. Егер қаралған және бақылаулық сығымдауға ұшыраған газ құбырлары газбен толтырылмаса, онда газ жіберу жөніндегі жұмыстарды қалпына келтірген кезде олар қайта қаралып, сығымдалады.

427. Газдалған ортадағы жөндеу жұмыстары кезінде ұшқын шығару мүмкіндігін болдырмайтын түсті металдан жасалған құрал-саймандар қолданылады. Құрал-саймандардың қара металдан жасалған жұмыс бөлігі солидолмен немесе басқа маймен үнемі майланады.

Газдалған ортада ұшқын шашатын электр және метрикалық құрал-саймандарды қолдануға жол берілмейді.

428. Құдықта, резервуарларда, газ реттеу пункттер, газ толтыру станциялар, газ толтыру пункттер, стационарлық автомобильді газ құю станция үй-жайларында газ қауіпті жұмыстарды орындайтын жұмысшылар мен мамандардың аяқ киімі болат тағалаусыз және шегесіз болады.

429. Газ қауіпті жұмыстарды орындау кезінде жарылыстан қорғалған тасымалданатын шамдар қолданылады.

430. Жабындары бар құдықтарда, үңгіжолдарда, коллекторларда, техникалық еден астарларында, газ реттеу пункттер және газ толтыру станциялар, стационарлық автомобильді газ құю станция, газ толтыру пункттер аумағында жұмыс істеп тұрған газ құбырларында, ажыратпай және оны ауамен немесе инертті газбен желдетпей дәнекерлеуге және газбен кесуді жүргізуге жол берілмейді. Газ құбырларын ажыратқаннан соң тиек қондырғыларынан кейін тығын орнатылады.

431. Газ құдықтарында дәнекерлеуге және кесуге, сондай-ақ арматураны, компенсаторларды және окшаулау фланецтерін ауыстыруға жабындарды толық алып тастағаннан кейін ғана болады.

432. Құдықтарда, шұңқыр ұраларда және коллекторларда дәнекерлеуді немесе газбен кесуді бастар алдында ауаның газдануын тексеру жүргізіледі. Ауадағы газдың көлемдік үлесі төменгі тұтану шегінен 20 %-дан аспайды. Сынамалар аса нашар желдетілетін орындарда іріктеледі.

Сұйытылған мұнай газымен газ құбырларында дәнекерлеу жұмыстарын жүргізудің барлық уақыты ішінде ауаны желдеткішпен немесе компрессормен айдау жолымен құдықтар мен шұңқыр ұралар желдетіледі.

433. Жұмыс істеп тұрған газ құбырларында, оларға газ құбырларын қосу және жөндеу кезінде дәнекерлеу немесе газбен кесу газдың 0,0004-0,0015 МегаПаскаль қысымымен жүргізіледі. Аталған қысымның болуы барлық жұмыстардың орындалу уақыты ішінде тексерілуге тиіс. Қысым 0,0004 МегаПаскальдан төмен түскенде және 0,0015 МегаПаскальдан асқанда кесуді немесе дәнекерлеуді тоқтатады.

Ескерту. 433-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

434. Жұмыс істеп тұрған ішкі газ құбырларында қосымша жабдықтарды орнату бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде дәнекерлеу мен кесуді ауамен немесе инертті газбен үрленетін ажыратылған учаскелерде жүргізеді.

435. Жұмыс істеп тұрған газ құбырларына жаңа газ құбырларын қосу бойынша жұмыстарды орындау кезінде газ қысымының төмендеуі ажырату құралдарының немесе қысымды реттегіштердің көмегімен жүргізіледі.

Газ құбырының осы учаскесіндегі газ қысымының артуына жол бермеу үшін қолда бар конденсатор жинақтарын, гидроқақпақты пайдаланған, ал қажет болған жағдайда (қосу бойынша жұмыстардың басында) мүмкіндігінше жағу, газды шығаруға арналған ажыратқыш құралдармен шығару құбырын орнатады.

436. Газ құбырын жұмыс істеп тұрған газ құбырына қосу амалын газбен жабдықтау жүйесін пайдаланушы ұйым немесе оның функциясын орындайтын ұйым айқындайды.

437. "Газ астындағы" газ құбырын кесуді газбен жабдықтау жүйесін пайдаланушы ұйым әзірлейтін арнайы нұсқаулық бойынша жүргізеді.

438. Газ құбырларының, арматураның және құралдардың герметикалануын отпен тексеруге жол берілмейді.

439. Газ қауіпті жұмыстарды жүргізу орындарында бөгде адамның болуына, сондай-ақ шылым шегуге және ашық от көздерін пайдалануға жол берілмейді.

Шұңқыр ұралар мен құдықтарда жұмыстар жүргізу кезінде олар қоршалады. Жұмыс орнына жақын жерлерде ескерту белгілері ілінеді немесе қойылады.

440. Жұмыс істеп тұрған газ құбырларында газбен кесу немесе дәнекерлеу жұмыстары кезінде, сондай-ақ шойын газ құбырларының қоныштарына қорғасын құю кезінде газ шыққан орында үлкен жалынның түзілуіне жол бермеу үшін асбест қақпағымен шамотты саз балшық жағу қажет.

441. Тұтынушыларға бұратын, сондай-ақ жекелеген ғимараттарға кірер жерлерде орнатылған тығындарды жою Талаптардың 422-430-тармақтарына сәйкес газ құбырларын қарағаннан және жуу жүргізілгеннен кейін газ беру бойынша жұмыстарға басшылық ететін адамның нұсқауы бойынша жүргізіледі.

442. Егер оның дұрыстығы, газ жабдығының жарамдылығы қарау жолымен тексерілмесе және бақылап нығыздау жүргізілмесе, газ құбырына газды жіберуге жол берілмейді.

443. Жаңадан салынған тұрғын үйлердегі газ құбырларына және газ жабдығына газ жіберу, үйдегі пәтерлердің жалпы санының кемінде 80 %-ына тұрғындар орналасқанда, әдетте үй тұрғындары көшіп келгенге дейін жүргізіледі.

Газ жіберу, қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша ұйымдық және техникалық шараларды қабылдау газбен жабдықтау жүйелерін пайдаланушы ұйымның технологиялық регламентімен белгіленеді.

Іске қосу жұмыстары аяқталғаннан кейін газ аспаптары мен аппараттары тұрғын үй қорын пайдаланушы ұйымының өкіліне немесе жеке меншік құқығындағы пәтерлердің меншік иелеріне сақтау үшін тапсырылады.

444. Газ жіберген кезде газ құбырлары барлық ауаны шығарға дейін газбен үрленеді. Үрлеудің аяқталуы іріктелген сынамаларды талдау және тұтату жолымен айқындалады.

Газ сынамасындағы оттегінің көлемдік үлесі 1 %-дан аспайды, ал газдың жануы дыбыссыз баяу болады.

Газ құбырлары газдан босаған кезде ауамен немесе инертті газбен газ толық ығыстырылғанға дейін үрленеді. Үрлеудің аяқталуы талдаумен айқындалады. Үрленген ауадағы газдың көлемді қалған үлесі газдың төменгі тұтану шегінің 20 %-ынан аспайды.

Газ құбырларын үрлеу кезінде газ-ауа қосындысын үй-жайға, сатылы торларға, сондай-ақ мұржаларға, желдету арналарына және тағы басқаға жіберуге жол берілмейді. Газ құбырларын үрлеу жүргізілетін үй-жайларды желдету қажет.

Газ құбырларын үрлеу кезінде газ-ауа қосындысы, оның ғимаратқа тигізуы, қандай да бір от көзінен тұтату ықтималдығы жойылған орындарда шығарылады.

445. Ғимараттарды бұзу немесе объектінің газ жабдықтарын демонтаждау кезінде газ құбырлары бұрылған жерлерінде кесіледі және тастай бекітіледі.

446. Газдалған құдықтарда, коллекторлар мен үй-жайларда, сондай-ақ үй-жайдан тыс газдалған атмосферада жөндеу жұмыстары ашық отты (дәнекерлеу, газбен кесу) қолданбай жүргізіледі.

447. Ішкі қарау және жөндеу кезінде, қазандықтар мен басқа да газдалған агрегаттар тығынның көмегімен газ құбырынан ажыратылады.

Қазандық және агрегат оттығындағы жұмыстарды, тек оны желдеткеннен және газдалуын тексергеннен кейін ғана жүргізуге жол беріледі.

448. Тұтқасы жоқ құдықтарға, шұңқыр ұраларға, сондай-ақ резервуарларға жұмысшыларды түсіру үшін құдықтың, шұңқыр ұраның шетіне, резервуардың люгіне бекітілетін сайманы бар металл сатылар қолданылады.

449. Ажыратылмаған газ құбырлары бар құдықтар мен шұңқыр ұраларда бір уақытта екеуден аспайтын адамның болуына жол беріледі, бұл ретте жұмыстарды олар құтқару белдіктерімен, газ шығатын жағдайларда газтұмшалармен орындайды.

Жер бетінде жел жағынан, сондай-ақ резервуар люгінің жанында екі адам болады, олар жоғарыда аталған құрылыстардың ішіндегі жұмысшылардың құтқару белдіктеріндегі арқанның ұшын ұстап тұруға, оларға және шлангі газтұмшаның ауа жинаушы трубкаларына үнемі бақылау жүргізуге, жұмыс орнында бөгде адамдардың болуына жол бермеуге міндетті.

450. Сыртқы және ішкі газ құбырларында орнатылған жабдықтарды (арматура, фильтрлер, есептеуіштер және тағы басқа) ашу және ауыстыру газ құбырдың ажыратылған учаскесінде жүргізіледі. Ажыратылған қондырғыларда тығын орнатылады.

451. Газ құбырларында орнатылатын тығындар газ құбырындағы газдың ең жоғары қысымына сәйкес келеді. Оларда фланцтердің шегінен тыс тұратын ұштары болады. Тығындардың ұштарында газ қысымы және газ құбырының диаметрі көрсетілген таңба ойылып басылады.

452. Тиек арматурасының сальниктерін толтыру, орта және жоғары қысымды сыртқы газ құбырларында конденсаторлар жинаушылардың бұранда қосылыстарын бөлшектеу газ қысымы 0,1 мегаПаскальдан артық болмаған жағдайда жол беріледі.

Ескерту. 452-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

453. Кез келген қысымдағы ішкі газ құбырындағы фланецті, бұранда қосылыстарын және арматура жабындарын ауыстыру газ құбырының ажыратылған және тұйықталған учаскесінде жүргізіледі.

454. Кез келген қысымдағы ішкі газ құбырындағы фланецті, бұранда қосылыстарын және арматураны бөлшектеу газ құбырының ажыратылған және тұйықталған учаскесінде жүргізіледі.

455. Қажетті сақтандыру шараларын сақтаған кезде диаметрі 50 миллиметр дейінгі газ құбырларындағы үй ішіндегі газ жабдығының кранын майлау газ қысымы 300 даПа (300 мм су бағ.) аспаған жағдайда жол беріледі.

456. Газ құбырларында және жабдықтарда жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде газдалған үй-жайдың сыртында, жақын жерлерде от көздерінің болмауын қадағалауға міндетті адам болады. Газдалған үй-жайдың сыртқы есіктері үнемі ашық тұрады.

457. Жер асты газ құбырларында газ құбырларын ажыратумен (жапқыштарды ауыстыру, тығындарды, жабындарды алу және орнату және тағы басқа) байланысты жөндеу жұмыстарын бастар алдында бар электр қорғанысын ажырату және ұшқынның түзілуін болдырмау мақсатында ажыратқыш газ құбырларында тосқауыл (егер стационарлы орнатылған тосқауыл болмаса) орнату қажет.

458. Газ құбырларында тазалауға, (метал сүмбімен), еріткіштерді құюға немесе бу беру жолымен мұз, шайыр, нафталинді және басқа да тығындарды жоюға газ құбырындағы газ қысымы 0,005 МегаПаскальдан аспаған жағдайда жол беріледі. Газ құбырын жылыту үшін ашық отты қолдануға жол берілмейді.

Ескерту. 458-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

459. Газ құбырларында тығындарды жою кезде, газ құбырынан газдың шығуын барынша азайтатын шаралар қолданылады. Жұмыстар шлангті және оттегі оқшаулағыш газтұмшаларымен жүргізіледі. Бөлмеге газдың кіруіне жол берілмейді.

460. Газ құбырларын тазалау кезінде тұтынушыларға газ құралдарын жұмыстар аяқталғанға дейін ажырату қажеттілігі туралы алдын ала ескертіледі.

461. Газ құбырындағы тығындарды жою үшін бөлшектелген бұранда және фланецті қосылыстар жинақталғаннан кейін герметикалылығы сабын эмульсиясымен немесе газталдағышпен тексеріледі.

462. Жұмысшыларды жеке қорғау құралдарымен қамтамасыз етуге және осы құралдардың дұрыстығына жауапты адам газ қауіпті жұмыстарға жетекшілік ететін маман, 404-Тармаққа сәйкес жетекшіліксіз жүргізуі мүмкін жұмыстарды орындау кезінде – тапсырманы берген адам болып табылады.

Газ қауіпті жұмыстарға рұқсат нарядын берген кезде жеке қорғау құралдарымен қамтамасыз етілуі және оның дұрыстығы анықталады. Жұмыс орнын ұйымдастыру кезінде жұмыс жетекшісі жұмысшылардың қауіпсіз аймаққа жылдам өту мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті.

463. Рұқсат наряды бойынша жұмыс істейтін әрбір жұмысшының шлангті немесе оттегі оқшаулағыш газтұмшаы болады.

Сүзгі газтұмшаларды қолдануға жол берілмейді. Ішкі газ құбырларында жұмысшылардың жұмыстарды орындау кезінде газтұмшаның болу қажеттілігі осы жұмыстарға арналған рұқсат нарядпен айқындалады.

464. Оттегі оқшаулағыш газтұмшаларды пайдалануға рұқсатты әрбір жағдайда жұмыс жетекшісі медициналық куәландырудан және осындай газтұмшаларды пайдалану қағидасы туралы арнайы нұсқамадан өткен адамдарға береді.

465. Оттегі оқшаулағыш газтұмшамен жұмыс жүргізу кезінде газтұмша баллонындағы қалған оттегі қысымы жұмысшының өндіріс орнына және газдалмаған аймаққа қайтуын қамтамасыз етуі қажет.

466. Газтұмшамен үздіксіз жұмыс істеу ұзақтығы – 30 минут. Оттегі оқшаулағыш газтұмшамен жұмыс уақытын газтұмша паспортында жазылады.

467. Шлангті газтұмшаның ауа жинаушы патрубкасы жұмыс жүргізу кезінде газ бөлінетін орыннан жел жағына орналастырылады және бекітіледі. Желдеткішпен ауаны мәжбүрлеп беру кезінде шлангтың рұқсат етілген ұзындығы – 15 метр, шланг күрт бүгілмеуге және бір нәрсемен қысылып қалмауға тиіс.

468. Құтқару белдіктерінде арқанды бекітуге арналған, олардың қосылатын арқа жағында шығыры бар иыққа салатын белбеуі болады. Белдік шығыры жауырынынан төмен орналаспайтындай етіп жасалуы керек. Иыққа салатын белбеусіз белдіктерді қолдануға жол берілмейді.

469. Әрбір қауіпті жұмысты жүргізер алдында газтұмшалардың герметикалылығы тексеріледі. Киіліп тұрған газтұмшада гофрланған түгіктің ұшы қолмен қысылады. Егер осындай жағдайда тыныс алу мүмкін болмаса, газтұмша жарамды, ал егер тыныс алуға болса, онда газтұмша ақаулы қолдануға жарамды емес.

470. Карабиндерге арналған шығыры бар құтқару белдіктері былайша сыналады: екі қаптырмасы тағылған белдік шығырына салмағы 200 килограмм жүк ілінеді, ол сондай ілінген жағдайда 5 минут тұрады. Жүкті алғаннан кейін белдікте зақымдану белгілері болмауы керек.

471. Белдік карабиндері салмағы 200 килограмм жүкпен сыналады. Ашық затворлы карабин жүкпен 5 минут тұрады. Жүкті алғаннан кейін босатылған тетігі дұрыс және еркін өз орнына келтіріледі.

472. Құтқару арқаны 15 минут ішінде салмағы 200 килограмм жүкпен сыналады. Жүкті алғаннан кейін арқанда жалпы және жекелеген жіптерінде зақымдануларға жол берілмейді.

473. Құтқару белдіктерін, белдік карабиндерін және құтқару арқандарын сынау 6 айда кемінде 1 рет маманның немесе басшының басшылығымен жүргізіледі. Сынау нәтижелері актімен немесе арнайы журналдағы жазбамен ресімделеді және осы Талаптардың 27-қосымшасына сәйкес нысан бойынша жеке қорғану құралдарын сынауды тексеру журналына тіркеледі.

Белдіктерді, карабиндерді және арқандарды берер алдында оларды сыртынан қарап тексеру жүргізіледі. Әрбір белдік пен арқанның түгендеу нөмірі болады.

Динамикалы түрде жыртылған белдік пайдаланудан алынып тасталады.

6-тарау. Аварияларды оқшаулау және жою

474. Газ тарату мен газ тұтынушы жүйелері объектілеріндегі инциденттер мен аварияларды оқшаулау және жою үшін газбен жабдықтау ұйымдары демалыс және мереке күндерін қоса алғанда, тәуліктік режимде жұмыс істейтін мамандандырылған бөлімшелерін (авариялық-қалпына келтіру жұмыстары қызметтері, авариялық-диспетчерлік қызметтер, авариялық бекеттер) құрады. Авариялық-диспетчерлік қызмет пен олардың филиалдарының штатын, материалдық-техникалық жарақталуын, сондай-ақ техникалық және жедел-пайдалану құжаттамасымен жасақталуын техникалық және нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес газбен жабдықтау жүйесінің ұйымдары айқындайды.

475. Құрамында өздерімен қызмет көрсететін газбен жабдықтау жүйелері объектілерінде пайдаланушы учаскелерде жер астындағы газ құбырлары болмағанда, авариялық-диспетчерлік қызмет және оның филиалдары ұйымдастырылмауы мүмкін. Ондай учаскелер оларға қажетті көмек көрсету үшін газбен жабдықтау ұйымының аса жақын орналасқан авариялық-диспетчерлік қызмет филиалына бекітіледі (газбен жабдықтау ұйымының бұйрығымен).

476. Авариялық бригадалары бар әрбір ұйымында персоналдың іс-қимылы бағаланатын оқу-жаттығу сабақтары өтеді:

1) әр тақырып бойынша, әр бригада үшін аварияларды оқшаулау және жою жоспары бойынша – 6 айда кемінде 1 рет;

2) әртүрлі мақсаттағы қызметтердің өзара іс-қимыл жоспарлары бойынша – жылына кемінде 1 рет.

Оқу-жаттығу сабақтары іс жүзіндегі жағдайларға барынша жақын жағдайларда арнайы жабдықталған полигондарда (жұмыс орындарда), оқу-жаттығу бөлмесінде жүргізіледі.

Жүргізілген оқу-жаттығу сабақтары журналда тіркеледі.

Ескерту. 476-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Төтенше жағдайлар министрінің 27.01.2023 № 43 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

477. Авариялық-диспетчерлік қызметке келген барлық өтінімдер осы Талаптардың 28-қосымшасына сәйкес нысан бойынша авариялық өтінімдерді тіркейтін арнайы журналдарда тіркеледі.

Газбен жабдықтау ұйымдарындағы авариялық қызметтерге телефон өтінімдері автоматты түрде жазылады. Жазбаларды сақтау мерзімі 10 тәуліктен кем болмайды. Авариялық өтінімдердің және жұмыс көлемінің уақытында орындалуын газбен жабдықтау ұйымдарының басшысы жүйелі түрде бақылайды.

Барлық өтінімдерді талдау негізінде газбен жабдықтау жүйелері объектілеріне техникалық қызмет көрсетуді ұйымдастыруды жақсарту бойынша іс-шаралар әзірленеді. Авариялық және авариялық емес өтінімдердің саны және сипаты туралы анықтамалардың ұсынылатын нысаны осы Талаптардың 29, 30-қосымшаларында келтірілген.

478. Газдың бар болуы туралы хабарлама (өтінім) алған кезде диспетчер өтініш берушіге қажетті қауіпсіздік шараларын қабылдау туралы нұсқама береді.

479. Авариялық өтінімдерді орындау бойынша жұмыстардың ұйымдастырылуы негізінде авариялық-диспетчерлік қызмет бригадасының (авариялық-диспетчерлік қызмет және оның филиалдары ұйымдастырылмайтын пайдалану учаскесінің персоналы) авариялық-диспетчерлік қызмет туралы қағидада белгіленген аса қысқа мерзімде, бірақ 40 минуттан кешікпей авариялық объектіге жетуі туралы талаптар көрсетіледі. Жарылыс, өрт, үй-жайдың газдануы туралы барлық хабарлама бойынша авариялық бригада авария орнына 5 минут ішінде шығады.

Әрбір аварияға, инцидентке (жазатайым оқиғаға) осы Талаптарға 31-қосымшада келтірілген нысанға сәйкес техникалық актімен ресімделеді.

480. Авариялық бригада инциденттер мен аварияларды және олардың салдарын уақытында оқшаулау үшін арнайы авариялық машинамен, жабдықталған радиостанциямен, дабылмен, көк түсті жылтылдайтын маякпен және жасақталған құрал-саймандармен, бақылау материалдарымен, құралдарымен, жабдықтарымен және аспаптармен шығады.

Жер бетіндегі және жер астындағы аварияларды оқшаулауға шыққан кезде авариялық бригаданың планшеттері (бағыттық карталары) және қажетті орындаушылық-техникалық құжаттамасы (газ құбырының жоспарлары, дәнекерлеу схемасы) болады.

Газ қызметінің авариялық-жөндеу машиналарын материалдық-техникалық құралдармен жаратқандыру осы Талаптарға 32-қосымшада көрсетілген тізбеге сәйкес жүзеге асырылады.

481. Авариялық машиналарды өз мақсатынан тыс пайдалануға жол берілмейді.

482. Жертөлелерде, тоннельдерде, коллекторларда, кіре берістерде көлемді газ үлесі , ғимараттың 1 қабаттағы үй-жайларында табиғи газ үшін 1 % немесе сұйытылған мұнай газымен үшін 0,4 % анықталған жағдайда, газдалған объектінің, ғимараттың, бөлменің, газ тарату жүйесі объектілерінің қорғау аймақтарында өрт болған кезде, газ құбырларын газбен қамтамасыз ету жүйелерінен бірден ажырату және қауіпсіз аймақтан адамдарды эвакуациялау бойынша шаралар қабылданады.

483. Зақымдалған газ құбырына (газдың шығуын уақытша жою үшін) авариялық объектіні пайдаланушы қызметке бере отырып, бандаж немесе қамыт төсеуге жол беріледі.

Жер астындағы газ құбырларына бандаждар және қамыттар төсеуге жол берілмейді.

484. Авариялық-диспетчерлік қызмет кейіннен авариялық объектіні бере отырып, аварияларды және инциденттерді оқшаулауға және жоюға пайдаланушы қызметті тартуға құқығы бар.

485. Газды бақылау объектілері:

- 1) газ құбырлары және олардағы жабдық;
- 2) газ отынымен жұмыс істейтін пеш, оттық;
- 3) металды кесу бекеті (жылжымалыдан басқа);
- 4) ГТС, газ реттеуші қондырғылар, газ реттеу пункттер;
- 5) сұйытылған газдың топтық резервуарлық және баллонды қондырғылары;
- 6) үй ішіндегі газ құбырлары (газ тұтыну жүйелері), тұрғын үй және қоғамдық ғимараттардың газ жабдығы;
- 7) төгу-құю эстакадасы;
- 8) газды сақтауға арналған резервуар;
- 9) сорғы-компрессорлық бөлім;
- 10) баллондарды толтыру бөлімі;
- 11) ауыр қалдықтарды төгу бөлімі;
- 12) автоларға отын құю колонкасы;
- 13) сұйытылған газды ауамен араластыру жөніндегі бөлім;
- 14) қоғамдық тамақтану ұйымдарының газ жабдығы (плиталар, су жылытқыштар, тамақ пісіру қазандары);
- 15) автоматиканы қоса алғанда, қазандықтардың газ жабдығы;
- 16) техникалық куәландыру бөлімшесі, пункті.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі

жөніндегі талаптарға

1-қосымша

Нысан

Газ желілеріндегі қысымды өлшеу журналы

20__ жылғы "___" _____ басталды
20__ жылғы "___" _____ аяқталды

Газ реттеу пунктiнiң , шкафты газ реттеу пунктiнiң нөмiрi	Өлшеу мекенжайы	Кiрiс қысымы	Шығыс қысымы	Тегi, аты, әкесiнiң аты (бар болған кезде)
1	2	3	4	5

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
2-қосымша
Нысан

ГАЗ ҚҰБЫРЫНЫҢ ПАСПОРТЫ

Газ құбырының меншік иесінің атауы мен мекенжайы

Құбырды әзірлеу және монтаждау сапасы туралы
куәлік

1. Газ құбырының меншік иесінің атауы мен мекенжайы _____

2. Газ құбырын тағайындауы _____

3. Іске қосудың күні, айы мен жылы _____

4. Құрылыс (монтаждау) ұйымының атауы (бас мердігер)

5. Газ құбыры құрылысын (монтаждауды) аяқтаған күні, айы мен жылы

6. Газбен жабдықтау жобасын кім және қашан әзірлеген _____

7. Жобаны кім және қашан бекіткен _____

8. Жобаны кім және қашан келіскен _____

Газ құбырының сипаттамасы

1. Газ құбырының жалпы ұзындығы (метр) _____

соның ішінде:

а) жер асты газ құбырының (метр) _____

жер астына орналасудың ең аз тереңдігі (метр) _____

газ құбырының еңісі (градусы) _____

б) жер үсті газ құбырының (метр) _____

в) ішкі газ құбырының (метр) _____

г) құбырлар туралы мәліметтер:

Газ құбырының схемасында учаскелердің белгілері	Құбырдың сыртқы диаметрі және қабырғасының қалыңдығы (миллиметр)	Газ құбыры учаскесінің (ұзындығы (м)	Жұмыс қысымы	Болаттың маркасы және құбырға ҚР МемСт
1	2	3	4	5

Орнатылған гидроқақпалар, конденсат жинағыштар, бақылау құбырлары туралы мәліметтер

Атауы	Типі (маркасы)	Зауыттық (сериялық) №	Шартты қысымы (мегаПаскаль)	Сынау датасы	Сынау нәтижесі	Орнату орны (схемадағы шартты белгісі)	Орнату тереңдігі, (метр)
1	2	3	4	5	6	7	8

Фланецтар және тіреу бөлшектері туралы мәліметтер

Газ құбырының схемасындағы шартты белгі	Атауы	Шартты өткел (миллиметр)	Шартты қысымы (мегаПаскаль)	Материал		Шпилькалар, гайкалар, блоктардың материалдары	
				Болат (пластик) маркасы	ҚР МемСт	Маркасы	ҚР ӨЖ (Өлшеу жүйелері)
1	2	3	4	5	6	7	8

Бақылау-өлшеу аспаптары

Газ құбырының схемасындағы шартты белгі	Аспаптың атауы	Қысқаша техникалық сипаттамасы	Саны
1	2	3	4

Дәнекерлеушілер туралы мәліметтер

№ р/с	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Аттестаттау куәлігінің № және берілген күні	Куәлікті берген ұйымның атауы	Дәнекерлеуші білімнің соңғы тексеруден өткен күні
1	2	3	4	5

Газ құбырларының сыналатын үлгілерінің механикалы сынаулар нәтижелері

Дәнекерлеушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	№ немесе үлгінің шифрі	Негізгі материал беріктігінің ең аз шегі	Үлгілердің механикалы сынаулар нәтижесі		№ және зертхана қорытындысының датасы	Зертхананың (ұйымның) атауы
			Беріктігінің шегі	Бүгіс бұрышы (градустар)		
1	2	3	4	5	6	7

Бақылау үлгілерінің механикалы сынаулар нәтижесі

Дәнекерлеушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	№ немесе үлгінің шифрі	Негізгі материал беріктігінің ең аз шегі	Үлгілердің механикалы сынаулар нәтижесі		№ және зертхана қорытындысының датасы	Зертхананың (ұйымның) атауы
			Беріктігінің шегі	Бүгіс бұрышы (градустар)		
1	2	3	4	5	6	7

Газ құбырларының дәнекерлеу жіктері физикалық сынауларының бұзылмайтын немесе басқа да әдістерінің нәтижелері туралы мәліметтер

Дәнекерлеушінің тегі, аты, әкесінің	Сапасын бағалау		
-------------------------------------	-----------------	--	--

аты (бар болған кезде)	Схема бойынша дәнекерлеу жіктерінің №		№ және зертхана қорытындысының датасы	Зертхананың (ұйымның) атауы
1	2	3	4	5

Топырақтың сипаттамасы.

Топырақ қасиеттері геологиялық зерттеу негізінде беріледі

Топырақтың құрылымдық түйіршіктерінің ірілік құрамы	Жер астындағы сулардың деңгейі, сумен қанықтығы	Жердің қатқақтау тереңдігі	Топырақтың коррозиялық қасиеті және топырақтың коррозиялық деңгейді анықтаудың қолданған әдісі
1	2	3	4

Газ құбырларын белсенді қорғау құрылғысы туралы мәліметтер (электрлік коррозиядан қорғау)

Газ құбырын оқшаулау туралы мәліметтер

Жұмыстар өткізілді

Жұмысты жүргізген ұйымның атауы

Қай жағдайларда оқшаулау жұмыстары өткізілгенін көрсету

Схемадағы газ құбыры учаскесінің шартты белгісі, ұзындығы (метр)	Бөлек оқшауланған жіктердің № (схема бойынша)	оқшаулаушы материалдың түрі	Гидрооқшаулау орауышын күшейту типі	Газ құбырында оқшаулауды тексеру сынаулары мен нәтижесі	№, зертхана (ұйым) қорытындысының датасы
1	2	3	4	5	6

Газ құбырының беріктігіне жүргізілген сынаулар нәтижелері

Сынаудың датасы	Схема бойынша газ құбыры учаскесінің атауы немесе белгісі	Газ құбырының ұзындығы, (метр)	Газ құбырының жұмыс қысымы, (мегаПаскаль)	Сынау уақытындағы қысымның шамасы	Сынау нәтижесі бойынша қорытынды
1	2	3	4	5	6

Газ құбырының тығыздық сынауларының нәтижелері

Сынаудың датасы	Схема бойынша газ құбыры учаскесінің бастапқы және ақырғы байластыру	Газ құбырының ұзындығы, (метр)	Сынаудың мәліметі және нәтижесі		
			Қысымның түсуі		Сынау нәтижелері туралы қорытынды
			шекті	нақты	
1	2	3	4	5	6

Қорытынды

Газ құбыры жобаға, Талаптарға сәйкес әзірленген және жинақталған, және жұмысқа _____-да (мегаПаскаль) жарамды танылған.

Техникалық басшысы _____

Монтаждау (құрылыс) ұйымының атауы _____

Газ құбырының (ұйымның) меншік иесі _____

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)

Газ құбырын монтаждау (әзірлеу) сапасына жауапты тұлға _____

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)

Монтаждау ұйымының басшысы _____

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерін қауіпсіз пайдалану үшін жауапты тұлға

Тағайындау туралы бұйрықтың (өкім) күні және №	Лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Жауапты тұлғаның қолы
1	2	3

Газ құбырларын жөндеу және қайта орналастыру туралы мәліметтер

Жөндеуді өткізу күні	Газ құбырын орындалған жөндеу немесе қайта орналастыру туралы жазбасы	Лауазымы және жауапты тұлғаның қолы
1	2	3

Газ құбырларының негізгі элементтері мен арматураларын ауыстыру туралы мәліметтер

Күні	Ауыстырған элементтердің атауы	ҚР МемСт	Жауапты тұлғаның қолы
1	2	3	4

Авариялық жөндеу жұмыстары

Күні	Орындалған жұмыстардың атауы	Жауапты тұлғаның қолы
1	2	3

Техникалық куәландырудың нәтижелері

Куәландыру күні	Куәландыру нәтижелері	Келесі куәландырудың күні
1	2	3

Газ құбырын есепке қою (тіркеу) Газ құбыры

№ _____

Аумақтық (құрылымдық) бөлімшенің атауы
есепке қойылған (тіркелген)

паспортта _____ беттер нөмірленген және барлығы _____ парақтар тігілген, соның ішінде

сызбалар _____ парақта.

Тіркейтін тұлғаның лауазымы

және оның қолы

М. О. 20__ жылғы " ____ " _____

Ескертпе: паспорт газ құбыры учаскесіне, газ параметрлеріне, газ құбырының мақсатына және тиесілілігіне қарай (таратушы, цехтік ...) жасалады. Әрбір жекелеген жағдайда газ құбырларына паспорт санын оның меншік иесі белгілейді.

Газ құбыры паспортына қосымша

Паспорт құрамына кіретін құжаттар тізбесі

1. Бас жоспар және газ құбырын төсеу пішіні.
2. Учаскенің ұзындығы, құбырлар диаметрі, дәнекерлеу жіктерінің нөмірлері, бақылау жіктері кесінділерінің орындары, газ құбырларының бұрылыс бұрыштары,

арматураны және бақылау өлшеу аспаптардың орнату орындарын көрсетумен газ құбырының атқару схемасы.

3. Газ құбырларының жоспары мен аксонометриясы.
4. Газ құбырларының жағдайы туралы акті.
5. Газ құбырларын бақылау сығымдау актісі (еркін түрде).
6. Газ құбырларын пайдалану және қауіпсіз іске қосу (нұсқаулығы).

Паспортпен бірге сақталатын құжаттар тізбесі

1. Газ құбырының схемасы.
2. Жобадан немесе Талаптардан жіберілген шегінудің келісімі туралы құжаттар.
 3. Жіктер нөмірлері, жіктердің (бұрылатын, төбелік) сипаттамасы, бақылаудың физикалық әдісімен тексерілген бақылау жіктері кесінділерінің орындары, газ құбырларының бұрылыс бұрыштары, ғимараттарға байлаулар көрсетілген газ құбырының схемалары.
 4. Бақылау жіктерінің бұзылмайтын бақылау әдісінің қорытындысы.
 5. Құбырларға, конденсат жинақтарына, гидроқақпаға, компенсаторларға және фасонды тетіктерге сертификаттар.
 6. Дәнекерлеу материалдарына сертификаттар.
 7. Оқшаулау материалдарына сертификаттар.
 8. Орнату алдындағы бекіту арматурасын сынау актілері.
 9. Мердігер мен тапсырыс беруші қол қойған, құбырлардың ішкі қуысын тазарту туралы акті.
 10. Газ құбырын орға төсегеннен кейін ор түбін тексеру актісі (орналасудың тереңдігі, еңісі).
 11. Газ құбырының беріктігін сынау актісі.
 12. Газ құбырының тығыздығын сынау актісі.
 13. Құдықты орнату бойынша жасырын жұмыстар актісі.
 14. Арналар ұнғымаларының жалғанған жерлерімен немесе сызбаларымен түтін шығарудың және желдеткіштің жағдайы туралы акті.
 15. Ғимараттардың іргетастарын бөлуге арналған акті.
 16. Пайдаланылған тығыздағыш материалдар туралы анықтама.
 17. Механикалық сынаулар нәтижелері туралы зертхананың қорытындылары:
 - а) сыналатын үлгілердің;
 - б) тексерілген үлгілердің.
 18. Газ құбырларын бақылау сығымдау актісі.
 19. Сақтандырғыш, реттеуіш аспаптардың, гидроқақпалардың, конденсат жинақтарының паспорттары.

20. Газ құбырларын оқшаулауды тексеру туралы құжаттар (оқшауланған құбырларға әзірлеушінің паспорттары, жиек үсті және себеленген түрде құбырларды тексеру).

21. Әлеуеттерді өзгерту жөніндегі қорытынды. Газ құбырлары әлеуеттерінің жиынтық кестесі. Қорғайтын жерге қосудың сынау хаттамасы.

22. Дәнекерлеушілердің аттестаттық куәліктерінің көшірмелері.

23. Механикалық сынаулар үшін сыналатын және бақыланатын үлгілерді іріктеу актісі.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
3-қосымша
Нысан

Пайдалануға берілген сыртқы газ құбырларын есепке алу журналы

20__ жылғы "___" _____ басталды
20__ жылғы "___" _____ аяқталды

Ашылған журналдың сол жағы

Пас-порт нөмірі	Маршрут нөмірі	Ойып орнатылған күні	Қысым	Төселген орны (мекен-жай)	Диаметр бойынша бойлығы	Ысырмала р	Крандар	Компенсаторлар
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Ашылған журналдың оң жағы

Футляр	БӨ	Протекторлар	Катодты қондырғылар	Оқшаулағыш фланецтер	ГҚ	Газ реттеу пункт, ШГРП	Папка нөмірі
10	11	12	13	14	15	16	17

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
4-қосымша
Нысан
Бекітемін

(лауазымы)

Қолтаңбаның толық жазылуы

Газ құбырының техникалық жай-күйін тексеру актісі

Кәсіпорын.....

Қала (елді мекен және тағы басқа).....

20 жылғы "___" _____

1. Газ құбырының мекенжайы.....

2. Газ құбырының сипаттамасы:

1) қысым: жоғары, орташа, төмен (астын сызу керек)

2) ұзындығы, диаметрі, қабырғаларының қалыңдығы

3) құбырлардың және құбыр материалдарының стандарты (немесе ТШ)

4) салынған жылы.....

5) салудың ең жоғарғы және ең төменгі тереңдігі (құбырдың жоғарғы жағынан жердің бетіне дейін).....

6) оқшаулау түрі – қалыпты, күшейтілген, қатты күшейтілген (астын сызу керек), дәкемен, қап тігетін матамен, бризолмен, гидроизолмен шыныматамен арматураланған (астын сызу керек).

7) пайдалану кезінде туындаған немесе салу кезінде жол берілген қолданыстағы нормалар мен ережелерден ауытқушылықтардың болуы.....

8) газ құбырларының электр қорғаныш құралдарының болуы (электр қорғаныш қондырғылардың үлгісін және оны пайдалануға енгізген жылын, қорғаныш әлеуетін көрсету керек).....

3. Герметикалығын тексеру:

1) дәнекерлік жалғанымдардың сапасымен немесе тесілген коррозиялық зақымдалулармен (осы тексерісті де қоса алғанда) байланысты газ құбырын пайдаланудан бастап анықталған газ шығуларының саны – барлығы

2) осы нұсқау құжаттың 6-қосымшасының 2-кестесіне сәйкес жүргізілген, газ құбырының герметикалығын балмен көрсету.....

4. Оқшаулау жабындысының жай-күйін тексеру:

1) аспаптық тексеру кезінде анықталған оқшаулағыштың зақымдалған жерлерінің саны, барлығы

2) осы нұсқау құжаттың 6-қосымшасының 3-кестесіне сәйкес жүргізілген, зақымдалулар санына байланысты оқшаулау жабындысының жай-күйін бағалау $a=.....$
.....балл

3) оқшаулау жабындысының жай-күйін көзбен қарау арқылы тексерілетін шурфтардың саны.....

4) оқшаулау жабындысын шурфтық қарау арқылы тексерудің нәтижесі:

оқшаулау қалыңдығы.....

арматураланған орауыш жай-күйі

оқшаулаудың жоғарғы жағы: тегіс, қатпарлы, кедір-бұдырлы бүйірінен, төменгі жағынан қысылған (сызу керек);

5) зақымдалу сипаты: пайдалану кезінде болған тесілу, кесілу, топырақпен басылу, майысуы, қабатталуы, соққы болған жағдайда ұнтақталуы, түрлі механикалық зақымдалулар.....

.....
6) құжаттың 6-қосымшасының 4-кестесіне сәйкес шурфты қарауды ескере отырып, оқшаулау жабындысының жай-күйін түпкілікті бағалау..... балл.

5. Құбыр металының жағдайын тексеру:

1) құбыр металының жағдайы тексерілетін шурфтардың саны.....

.....
Соның ішінде, коррозия табылғандар:

күшті

өте күшті.....

болар-болмас.....

Ескертпе: коррозия түрі осы қосымшаның 1-кестесіне сәйкес айқындалады.

2) коррозияның болжанған себептері.....

3) 6-қосымшаның 5-кестесіне сәйкес жүргізілген құбыр металының жағдайын бағалау

6. Дәнекерлеу жіктерінің сапасын тексеру:

1) пайдалану уақытынан бастап дәнекерлік жалғанымдардың сапасына байланысты анықталған газ шығуы, барлығы

2) қосымша тексерілген жіктерінің саны

Соның ішінде ақаулы болып танылғандар

3) 6-қосымшаның 6-кестесіне сәйкес жүргізілген газ құбырларының дәнекерлік жіктерінің сапасын бағалау, балмен

Ескертпе: егер пайдалану үдерісінде жіктері арқылы газдың шығуы анықталса, дәнекерлік жіктерді тексереді.

7. Коррозиялық қауіптілікті бағалау:

1) қорғаныс қызметінің актісі бойынша топырақтың коррозиялық белсенділігі.....

.....
топырақ түрітопырақты судың деңгейі.....

топырақты ластану

2) шашыраңқы тоқтарды өлшеу нәтижелері.

Электр әлеуетінің шамасы: ең жоғары

ең төменгі

3) газ құбырының жалпы ұзындығына анодты және белгі ауыстырылатын аймақтардың өн бойы (м)

4) 6-қосымшаның 8-кестесіне сәйкес коррозиялық қауіптілікті бағалау

.....
8. Газ құбырының техникалық жағдайын жалпы бағалау (балмен) әрбір көрсеткіш бойынша алынған бағаларды жинақтаумен анықталуы тиіс: 6-қосымшаның 2, 4, 5, 6, 8-

кестелерге сәйкес герметикалығы, оқшаулау жабындысының жай-күйі, құбыр металы, дәнекерленетін жіктерінің сапасы, коррозиялық қауіптілігі

9. Қосымша деректер

10. Қорытынды

Қойылған қолдар:.....

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
5-қосымша
Нысан

Газ құбырларының трассасына техникалық тексеру жүргізу журналы

20__ жылғы "___" _____ басталды
20__ жылғы "___" _____ аяқталды

Ашылған журналдың сол жағы

Күні	Маршрут нөмірі	Тексерушінің Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Маршрут бойынша газ құдығының нөмірі
1	2	3	4

Ашылған журналдың оң жағы

БТ және жертөлелердің саны	Өзге де құрылыстар	Телефонограммалар мен мекенжайлардың болуы	Ескертулердің болуы	Тексерушінің қол қоюы
5	6	7	8	9

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
6-қосымша

Жерасты газ құбырларының техникалық жай-күйін бағалау

1. Жерасты газ құбырларын жөндеуге немесе ауыстыруға тағайындау кезінде газ құбырының герметикалылығы техникалық жағдайын айқындайтын негізгі критерийлер , газ құбырының герметикалығы, құбыр металының жай-күйі және дәнекерлік жалғанымдардың сапасы, оқшаулағыш жабындардың жай-күйі, коррозиялық қауіптілігі болып табылады.

2. Газ құбырының герметикалығы жай-күйін айқындау кезінде:

1) құбыр металының коррозиялық зақымдалуымен;

2) пайдалану кезінде маңызды тексерулерді қоса алғанда табылған дәнекерлеу жіктерінің ашылуына немесе ажырауына байланысты газ учаскелері ескеріледі.

Бұл ретте газ құбырына жақын жерлерде жүргізілген, эпизодтық сипаттағы және техникалық жай-күйдің жалпы нашарлауымен байланысты емес, құрылыс немесе жөндеу жұмыстарын жүргізу кезіндегі газ құбырының механикалық зақымдалуынан болған газ шығулары, сондай-ақ, арматурадағы тығыздықтың болмауы және зақымдалу арқылы пайдалану кезінде болған газ шығулары ескерілмейді.

3. Құбыр металының жай-күйін тексеру кезінде (деректерді толтыру үшін) оны тексеру газ шығуын оқшаулағышты жөндеу немесе орнату мақсатында пайдалану процесінде ашылған барлық шурфтарда, сондай-ақ, газ құбырын жөндеуге немесе ауыстыруға тағайындау үшін жүргізілген газ құбырын тексеру кезінде жүргізіледі.

Тексеру нәтижелері газ құбырларына берілетін паспорттармен бірге сақталатын актілерде көрсетіледі.

4. Актілерде 1-кестеге сәйкес айқындалатын құбыр металының коррозиясының тозу деңгейі көрсетіледі.

1-кесте

Коррозия дәрежесі	Құбыр қабырғаларының зақымдалуының сипаттамасы
Болмашы Күшті Өте күшті	металдың бетінде тот басқан дақтар және тереңдігі 0,6 миллиметр дейінгі жалғыз ойығы болады беткі коррозия құбыр қабырғасы қалыңдығының 30 % дейінгі тереңдіктегі жалғыз немесе ұялы ойығы Құбыр қабырғаларының қалыңдығынан 30 % жоғары жалғыз және ұялы ойығы бар коррозия және жарылған коррозиялық зақымдалуларға дейінгі

Ескертпе: Ұялы ойықтар деп аралығында 10 диаметрден аспайтын арақашықтығы бар екі және одан да көп ойықтарды есептейді.

5. Қауіптілік коррозиясының критерийлері мынадай факторлармен айқындалады:

- 1) оқшаулағыш жабынның жағдайы;
- 2) топырақтың белсенді коррозиялылығы;
- 3) топырақты және өзге сулар;
- 4) шашыраңқы тоқтардың болуы және шамасы;
- 5) газ құбырларындағы қорғаныш әлеуетінің болуы;
- 6) анодты ауыспалы белгілері аймақтардың болуымен.

6. Жоғарыда көрсетілген критерийлерден басқа жерасты газ құбырларын одан әрі пайдалану мүмкіндігін анықтау кезінде мына фактілерді ескеру қажет:

- 1) газ құбырының салынған жылы;
- 2) газ құбырындағы қысым;
- 3) болуы және нәтижелілігі;

4) газ құбыры өтетін аумақ құрылысының бекемдігі;

5) газ құбыры трассасында орналасқан жол жабындарын салу, қайта құру немесе жөндеу жоспары.

7. Газ құбырының техникалық жай-күйі әрбір критерий бойынша балдық жүйемен бағаланады.

8. Газ құбырының герметикалығын сезгіштігі кемінде 0,001% жоғары сезімтал газоиндикаторлармен тексереді. Газ құбырларының герметикалығын бағалау 2-кестеге сәйкес жүргізіледі.

2-кесте

Газ құбырының герметикалығын бағалау

Тексеріліп отырған газ құбырының әрбір километрінде пайдалана бастағаннан бері болған коррозиялық зақымдалулар немесе дәнекерлік жіктердің зақымдалуына байланысты газ шығу жағдайлары (қорытынды тексеруді де қоса алғанда)	бағасы, балдар
> 2	1
>1-2	2
1	3
0	5

Барлық тексерілетін газ құбырларының жай-күйін бағалау, егер газ құбырының учаскелері 1 километрмен аяқталмайтын болса, интерполирлеу тәсілімен әрбір километрлік учаске үшін алынған бағалардың орташа арифметикалық мәні ретінде айқындалады.

Егер газ құбырының тексерілетін учаскесінің ұзындығы кемінде 1 километр болса, бағалау (балмен) 1 километрге тең ұзындық бойынша шығулар жағдайының санын жүргізу жолымен анықталады.

Мысалы, тексерілетін газ құбырының ұзындығы 700 метр құраса, онда 1000 метр ұзындыққа келтірілген шығулар саны анықталды, ол $(1 \times 1000) / 700 = 1,4$ құрайды. Осы көлемге 2-кестедегі 2 балл бағасы сәйкес келеді.

Жерасты газ құбырларының оқшаулау жабындыларының жай-күйін бағалау

9. Жерасты газ құбырларының оқшаулау жабындыларының жағдайын бағалау екі кезеңмен жүргізіледі.

10. Бірінші кезең оқшаулау жабындысының зақымдалу санын топырақты ашпай аспаптық әдіспен айқындаумен қорытындыланады (оқшаулау зақымдалуының орнын анықтау аппаратымен немесе ВРГ және ТНК типті жоғары сезімтал трасса іздегіштермен).

Газ құбырының әрбір 100 метр оқшаулаудың табылған зақымдалу орындарының санына байланысты 3-кестеге сәйкес 100 метрлік учаскенің оқшаулау жабындысының жағдайын бағалау (балмен) жүргізіледі.

Газ құбырының оқшаулау жабындысының жағдайын бағалау тұтастай алғанда 4-кестеге сәйкес жүргізіледі.

3-кесте

Оқшаулау жабынының жағдайын зақымдалулар санына қарай бағалау

Газ құбырының әрбір 100-метрлік учаскедегі топырақты ашпай тексеру кезінде аспаптармен табылған оқшаулаудың зақымдалу орындарының саны	бағасы, балдар
0-1	4
2-3	3
4-8	2
>8	1

4-кесте

Газ құбырының оқшаулау жабындысының жағдайын тұтастай бағалау

Газ құбырының 100-метрлік учаскесінің нөмірі	Оқшаулау жабынының жағдайын бағалау, балдар		
	Газ құбырының 100-метрлік учаскесін аспапты әдіспен тексеру нәтижесі бойынша	Газ құбырын тұтастай аспапты әдіспен тексеру нәтижесі бойынша	Шурфты тексеру нәтижелерін ескере отырып, жалпы бағалау
1	1		
2	2		
3	3		
4	4	a	A
5	5		
...	...		
n	a _n		

2-бағанда әрбір өткізілген 100-метрлік учаскенің 3-кесте бойынша айқындалған бағалары қойылады.

Газ құбырының оқшаулау жабындысының жағдайын бағалау газ құбырының 100-метрлік учаскесі үшін алынған бағалардың орташа арифметикалық мәні ретінде тұтастай мына формула бойынша анықталады:

$$a = \frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n}{n},$$

мұнда a₁ a₂..., a_n-баға (балла) әрбір 100-метрлік учаске бойынша;

n – 100-метрлік учаскенің саны. Нәтижесі 3-бағанда қойылады.

11. Екінші кезеңде газ құбырларының оқшаулау жабындысының жағдайы көзбен қарау арқылы және аспаптардың көмегімен тексеріледі, оған тексеріліп жатқан газ құбырының әрбір 500 метр ұқсас тексерістер кезінде табылған оқшаулаудың аса үлкен зақымдалу орындарында 1,5-2 метр ұзындықтағы кемінде бір рет бақылау шурфын орнатады.

Егер шурфтық қарау кезінде оқшаулау жабынының жағдайы, тұтас алғанда, жақсы деп белгіленсе, бірақ жекелеген шағын зақымдалулар (тесіктер, кесіктер) болса және оларды түзеткеннен кейін жабынның қорғаныс қасиеті қалпына келетін болса, газ құбыры оқшаулауының бағасын (а) 1 балға көтереді.

Оқшаулау жабындысында осындай ақаулары бар газ құбырларының учаскелері қайта оқшаулауға жатады.

Шурфтық тексеру нәтижелерін ескере отырып, (А) балымен бағалау 4-бағанда жүргізіледі.

Құбыр металының жай-күйін бағалау

12. Құбыр металының жай-күйін тексеру газ шығуларын жою және оқшаулау жабындыларын жөндеу үшін ашылатын барлық шурфтарда, бұдан басқа түрлі жөндеу жұмыстары кезінде ашылған барлық шурфтарда пайдалану процесінде жүргізіледі. Егер соңғыларында оқшаулау зақымдалуы табылмаса, онда құбыр металының жағдайына тексеріс жүргізілмейді. Тексеру нәтижелері актімен бекітіледі.

13. Ашық шурфтағы құбыр металының жағдайын тексеру үшін ұзындығы кемінде 0,5 метр құбыр учаскесінің оқшаулауынан мұқият тазалау қажет. Содан соң құбыр металының жоғарғы жағын мұқият тексеріп шығу керек, құбырдың төменгі жағын айнаның көмегімен тексеру ұсынылады.

Металдың ойықты зақымдалулары коррозия өнімдерімен толып қалуы мүмкін және оларды тек мұқият қарау кезінде ғана табуға болатын және коррозия өнімдері өткір пышақтың ұшымен немесе қандай да бір өткір затпен алып тасталатынын ескереді.

Ойық тереңдігін өлшеу үшін штангенциркуль немесе арнайы микрометрикалық тереңдік өлшегішті қолданады.

Құбырдың жоғарғы бөлігінің тұтастай коррозиясы кезінде құбыр қабырғасының қалыңдығын айқындау қажет.

14. Құбыр қабырғаларының қалыңдығын айқындау үшін бір жақтан кіруге мүмкіндік болған кезде қалыңдықты өлшеуге мүмкіндік беретін импульсты резонансты қалыңдықты қолданады.

15. Егер құбырдың үстіңгі жағын тексеру кезінде күшті немесе өте күшті коррозия табылса (коррозия дәрежесін осы нұсқау құжаттың 1-кестесіне сәйкес айқындайды),

онда аспаптармен анықталған оқшаулаудың барынша зақымдалған жерлерінде әрбір 500 метр алынатын екі шурфта құбырлардың металын тексеру жолымен газ құбырына қосымша тексеруді жүргізу керек.

Тексеріліп жатқан газ құбырының 0,7 ұзындығында орналасқан күшті және өте күшті коррозиялы 5 орын табылғанда, ол ауыстыруға жатады.

Егер осындай зақымдалуы бар жерлер тексеріліп жатқан газ құбырының ұзындығынан кемінде 0,7 ұзындықта орналасса, онда газ құбырының көрсетілген ақаулары бар учаскелері ғана ауыстыруға жатады.

16. Тексеру нәтижелері балл бойынша бағалана отырып, 5-кестеде жинақталады. Құбыр металының жағдайы бойынша бір балл алған газ құбырлары өзге өлшемдер бойынша алынған балдардың жалпы сомасына қарамастан ауыстыруға жатады.

5-кесте

Құбыр металының жай-күйін бағалау

Құбыр металының жай-күйі	Бағасы, балдар
> 50 % тексерілген жерлерде күшті және өте күшті құбыр коррозиясы бар	1
< 50 % тексерілген жерлерде күшті және өте күшті құбыр коррозиясы бар	2
Болмашы коррозия	3
Коррозия жоқ	5

6-кесте

Дәнекерленген жіктердің сапасын бағалау

Жіктердің сапасы	Бағасы, балдар
Ақаулы (гамма тексерісі бойынша - немесе рентгенография), %	
>50	1
<50	2
Жарамды	3

17. Егер тексерілген жіктердің 50 % және одан астамы ақаулы деп белгіленсе, онда бір балл баға қойылады (газ құбырының техникалық жағдайын сипаттайтын өзге де көрсеткіштер бойынша тексеріс жүргізу міндетті емес) және газ құбырын қайта жөндеу тағайындалады.

Коррозиялық қауіптілікті бағалау

18. Жерасты газ құбырларының коррозиялық қауіптілігі мынадай жағдайда анықталады:

- 1) шашыраңқы тоқтардан туындаған анодты белгісі өзгермелі аймақтардың болуы;
- 2) газ құбырында қорғаныш әлеуеттерінің болуы;

3) топырақтың коррозиялық белсенділігі бойынша.

19. Жерасты газ құбырларының коррозиялық қауіптілігін бағалау үшін мыналар анықталады:

1) газ құбырларының коррозия қауіпті топырақты аймақтардағы учаскелері;

2) газ құбырларының шашыраңқы тоқтардан туындайтын анодты және белгісі өзгермелі әлеуеттері бар учаскелері;

3) шектес жерасты құрылыстарын қорғайтын, жұмыс істеп тұрған электр қорғаныш қондырғыларының әсер ету аймағы.

20. Жұмыс істеп тұрған газ құбырларында шашыраңқы тоқтардың болуын газ құбыры мен жер арасындағы әлеуеттердің әртүрлілігін өлшеу нәтижесі бойынша анықтайды.

Әлеуеттердің әртүрлілігін көлемі және белгісі немесе жерде шашыраңқы тоқтардың болу көлемі бойынша ғана өзгерту.

21. Болат салыстыру электродтарымен жабдықталған бақылау-өлшеу пункттері арқылы газ құбырларындағы электр әлеуеттерін өзгерту кезінде қателерге жол бермеу үшін ішінара салыстыру, өткізбелі мыс-сульфатты салыстыру электродтарының көмегімен өлшеуге ішінара бақылау жүргізеді. Көрсетілген электродтармен өлшеу нәтижесінде айтарлықтай айырмашылықты алғанда тек электр әлеуеттерін бақылау өткізгіштерімен қатар топыраққа орнатылатын мыс-сульфатты электродтардың көмегімен ғана өлшеген жөн.

22. Сыртқы поляризация әсер еткен кезде газ құбырларында анодты немесе белгі өзгермелі аймақтардың болуы "құбыр", "жер" әлеуеттерінің әртүрлілік шамасына және топырақтың коррозиялық белсенділігіне қарамастан, коррозиялық жағынан қауіпті болып саналады.

23. Ауыспалы тоқпен жұмыс істейтін өтпелі электрлендірілген көліктің әсерімен жерасты болатты газ құбырларында газ құбырының стационарлық әлеуетімен салыстырғанда 10 мВ-дан астам теріс жағына салыстыру арқылы құбыр мен мыс-сульфатты электрод арасындағы әртүрлі әлеуеттердің ортақтығы байқалған аймақтар коррозиялық жағынан қауіпті болып саналады.

24. Газ құбырларында электр коррозиялық жағынан қауіпті аймақтар болған кезде мыналарды нақтылайды:

көрсетілген газ құбырларын қорғайтын, жұмыс істеп тұрған қондырғылардың аймақтарын (соның ішінде электр қорғаныш қондырғылардың жұмыс тәртібінің өзгертуі);

қорғаныш тоғының жоғалу жолдарын.

Жерге орнатылған жабдықтар мен өзге де құрылыстармен тікелей байланыстағы газбен жабдықтау объектілерінде (газ реттеу пункттері, қазандықтар, газды су қыздырғыштарымен жабдықталған тұрғын үй және қоғамдық ғимараттар және тағы басқа) электр оқшаулау фланецтерінің болуына ерекше назар аударады.

25. Жоғарыда көрсетілген объектілерде электр оқшаулау фланецтері болмаған кезде қорғаныс тоғының жоғалуын шамамен есептеу үшін 7-кестеге сәйкес деректерді пайдалану ұсынылады.

7-кесте Электр оқшаулау фланецтері болмаған кезде жабдық және шектес коммуникациялар арқылы жермен тікелей байланысы бар газбен жабдықтау объектілеріндегі қорғаныш тоғының орташа жоғалуы

Объектілер	Қорғаныш тоғының жоғалуы
Газ реттеу пункттері	2-4
Қазандықтар	12-15
Газды су қыздырғыштары бар тұрғын үй ғимараттар, жабдықтар	<5

Егер шамамен есептеу кезінде қорғаныш тоғының айтарлықтай жоғалуы байқалса, онда жоғарыда көрсетілген объектілерде тікелей өлшей отырып, қорғаныш тоғының жоғалуын тексеру қажет.

26. Тексерілетін газ құбырының коррозиялық қауіптілігін түпкілікті бағалау алдында шашыраңқы тоқтардың көлемін шектеу бойынша көзделген іс-шаралар (және олардың мерзімдері) туралы мәліметтер, сондай-ақ осы көздердің шашыраңқы тоқтары аймағындағы газ құбырының коррозия қауіптілігінің ұлғаюына әкеле алатын шашыраңқы тоқ көздері құрылғыларының жұмыс тәртібінің өзгеру мүмкіндігі туралы мәліметтер алу қажет.

27. Газ құбырларына арналған коррозиялық қауіптілікті жалпы бағалауды 8-кестеге сәйкес газ құбырларында анодты және белгі өзгермелі аймақтардың болуы бойынша жүргізеді.

8-кесте

Анодты және белгі алмастыру аймақтарының болуы	Бағасы, балдары
>50 % газ құбырының ұзындығы	1
< 50 % газ құбырының ұзындығы	2
Жоқ	3

Газ құбырының техникалық жай-күйін жалпы бағалау

28. Газ құбырының техникалық жай-күйін жалпы бағалау 3, 4, 5, 6, 8-кестелерге сәйкес шығарылған әрбір көрсеткіштер бойынша бағаларды жинақтай отырып балды жүйемен жүргізіледі.

29. 10 және одан төмен балл алған газ құбырлары ауыстыруға жатады.

Жалпы 10 балдан астам алған газ құбырлары балдың өсу тәртібінде жөндеуге тағайындалады.

Жерасты газ құбырларының трассаларын аралап шығу кезеңділігі

Газ құбырлары	Қоныстардың құрылыс салынған бөлігіндегі төмен қысымды	Қоныстардың құрылыс салынған бөлігіндегі жоғары және орташа қысымды	Қоныстардың құрылыс салынбаған бөлігіндегі сондай-ақ, кентаралық барлық қысымдағы
1. Жаңадан салынған газ құбырлары	Тікелей пайдалануға енгізілген күні және келесі күні		
2. Авария және инцидент болмаған кезде 40 жылға дейін пайдаланылатын болат газ құбырлары	Газ тарату ұйымының техникалық басшысы белгілейді, бірақ мынадан сиретпей:		
	айына 1 рет	айына 2 рет	Жыл сайын аспаппен тексеру кезінде 6 айда 1 рет немесе ол жүргізілмеген кезде 2 айда бір рет
2.1. Авария және инцидент болмаған кезде 50 жылға дейін пайдаланылатын полиэтилен газ құбырлары	3 айда 1 рет	3 айда 1 рет	6 айда 1 рет
3. Полиэтилен құбырларын тарту немесе синтетикалық мата түтікпен қалпына келтіру әдісімен қайта жаңартылғаннан кейінгі болат құбырлар	Газ тарату ұйымының техникалық басшысы белгілейді, бірақ мынадан сирек емес:		
	3 айда 1 рет	3 айда 1 рет	6 айда 1 реттен сиретпей
4. Шашыраңқы тоқ көздерінің әсері бар аймақта, жоғары коррозиялық агрессивті және электр әлеуетінен ең төмен қорғанумен қамтамасыз етілмеген топырақты жерде пайдаланылатын болат газ құбырлары	аптасына 1 рет	аптасына 2 рет	екі аптада 1 рет
5. Қорғану жабындарының ақаулары жойылмаған болат газ құбырлары	аптасына 1 рет	аптасына 2 рет	екі аптада 1 рет
6. Электр әлеуетінің мәндері оң және белгісі өзгермелі болат газ құбырлары	күн сайын	күн сайын	аптасына 2 рет
7. Ауыстырылуға тиіс, қанағаттанғысыз			

техникалық күйдегі газ құбырлары	күн сайын	күн сайын	аптасына 2 рет
8. Төселген топыраққа орнатылған газ құбырлары	аптасына 1 рет	аптасына 2 рет	екі аптада 1 рет
9. Газдың шығуы уақытша тоқтатылған газ құбырлары (бинт, бандаж)	Күн сайын, жөндеу жүргізілгенге дейін		
10. Құрылыс жұмыстары жүргізілетін жерден 15 метр аймақтағы газ құбырлары	Күн сайын, газ құбырының зақымдалу қаупі жойылғанға дейін		
11. Су өтпелері және жыралар арқылы өтетін жерлердегі газ құбырларының жағалаудағы учаскелері	Су тасқыны кезеңінде күн сайын		
12. Диагностика нәтижелері оң болған жағдайда 40 жылдан асқаннан кейін пайдаланылған болат газ құбырлары	айына 1 рет	айына 2 рет	жыл сайынғы аспаптық тексеру кезінде 6 айда 1 рет немесе оны жүргізбеген кезде 2 айда 1 рет
13. Диагностика нәти-желері оң болған жағдайда 50 жыл асқаннан кейін пайдаланылған полиэтилен газ құбырлары	3 айда 1 рет	3 айда 1 рет	6 айда 1 рет
14. Қайта төсеуге немесе қайта жаңартылуға арналған диагностика нәтижелері теріс болған жағдайда 40 жыл асқаннан кейін пайдаланылатын болат газ құбырлары	күн сайын	күн сайын	аптасына 2 рет
15. Қайта төсеуге арналған диагностика нәтижелері теріс болған жағдайда 50 жыл асқаннан кейін полиэтилен газ құбырлары	күн сайын	күн сайын	аптасына 2 рет

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
8-қосымша

Сыртқы және ішкі газ құбырларының сынау нормалары

Құрылыстар	Сынау нормалары					Ескертпе
	Төзімділікке		Герметикалылыққа			
	Сынау қысымы, мегаПаскаль (килограмм күш шаршы сантиметрге)	Сынаудың ұзақтығы, сағ.	Сынау қысымы, мегаПаскаль (килограмм күш шаршы сантиметрге)	Сынаудың ұзақтығы, сағ	Қысымның жол берілген төмендеуі	
Жер асты газ құбырлары						-
1. 0,005 мегаПаскальға (0,05 килограмм күш шаршы сантиметрге) дейінгі төмен қысымды газқұбырлары (2 поз. көрсетілген газ құбырларына н басқалары)	0,6 (6)	1	0,1 (1)	24	(1) Формула бойынша айқындалады	
2. Көшелік газ құбырларына н оларды бөлек салу кезінде 100 миллиметр. дейінгі шартты диаметрімен, 0,005 мегаПаскальға (0,05 килограмм күш шаршы сантиметрге) дейінгі төмен қысым енгізбелері	0,1 (1)	1	0,01 (0,1)	1	Ол да	-
3. Орташа қысымды газ құбырлары 0,005-тен астам, 0,3-ға мегаПаскальға дейін (0,05-тен астам 3	0,6 (6)	1	0,3 (3)	24	(1) Формула бойынша айқындалады	-

килограмм күш шаршы сантиметрге дейін)						
4. 0,3-ден астам 0,6 мегаПаскальға дейін (3-тен астам 6 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) жоғарғы қысымды газ құбырлары	0,75 (7,5)	1	0,6 (6)	24	Ол да	-
5. Жоғары қысымды газ құбырлары:						-
0,6-дан, 1,2 мегаПаскальға дейін (6-дан астам 12 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін)	1,5 (15)	1	1,2 (12)	24	(1) Формула бойынша айқындалады	
0,6-дан астам 1,6 мегаПаскальға дейін (6-дан астам 16 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) сұйытылған газдар үшін	2,0 (20)	1	1,6 (16)	0,5	Ол да	-
Жер үстіндегі газ құбырлары						
6. 0,005 мегаПаскальға (0,05 килограмм күш шаршы сантиметрге) дейін төмен қысымды газ құбырлары (7 поз. берілген) газ	0,3 (3)	1	0,1 (1)		Манометр бойынша көрінетін төмендеуге	-

кұбырларына н басқа)				0,5	ж о л берілмейді	
7. Көше газ кұбырларына н оларды бөлек салу кезінде 100 миллиметр. дейінгі шартты диаметрімен, 0,005 мегаПаскальғ а (0,05 килограмм күш шаршы сантиметрге) дейінгі төмен қысым енгізбелері.	0,1 (1)	1	0,01 (0,1)	0,5	Ол да	-
8. 0,005-тен астам 0,3 мегаПаскальғ а дейін (0,05- тен 0,3 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) орташа қысымды газ кұбырлары	0,45 (4,5)	1	0,3 (3)	0,5	Ол да	-
9. 0,3-тен астам 0,6 мегаПаскальғ а дейін (0,3- тен астам 0,6 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) жоғары қысымды газ кұбырлары	0,75 (7,5)	1	0,6 (6)	0,5		-
10. Жоғары қысымды газ кұбырлары:						-
0,6-дан астам 1 , 2						

мегаПаскальға дейін (6-дан астам, 12 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін)	1,5 (15)	1	1,2 (12)	0,5	Ол да	
Сұйытылған газдар үшін 0,6-дан астам 1 , 6 мегаПаскальға дейін (6-дан астам 16 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін)	2,0 (20)	1	1,6 (16)	12		-
Г а з құбырлары және газ реттеу пункттер жабдықтары						
11. 0,005 мегаПаскальға (0,05 килограмм күш шаршы сантиметрге) дейінгі төмен қысымды газ құбырлары ж ә н е жабдықтар	0,3 (3)	1	0,1 (1)	12	Сынау қысымының 1 %	Шкафты типті газ реттеу пункттер қолданылмайды, себебі о л а р дайындаушы зауыттарда қолданылады
12. 0,005-тен астам 0,3 мегаПаскальға дейін (0,05-тен астам 3 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) орташа қысымды газ құбырлары ж ә н е жабдықтар	0,45 (4,5)	1	0,3 (3)	12	Ол да	Ол да
13. 0,3-тен астам 0,6 мегаПаскальға дейін (3-тен						

астам 6 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) жоғары қысымды газ құбырлары мен жабдықтар	0,75 (7,5)	1	0,6 (6)	12	Ол да	Ол да
14. 0,6-дан астам 1,2 мегаПаскальға дейін (6-дан астам 12 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) жоғары қысымды газ құбырлары және жабдықтары	1,5 (15)	1	1,2 (12)	12	Ол да	Ол да
Үйшілік және цехішілік газ құбырлары, газ реттеу пункттер						
15. Тұрғын үйлердегі және қоғамдық ғимараттардағы, өндірістік емес сипаттағы тұрғын халыққа тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарындағы, 0,005 мегаПаскальға дейін (0,05 килограмм күш шаршы сантиметрге) төмен қысымды газ құбырлары	0,1 (1)	1	0,005 (0,05)	5 мин	2 0 декаПаскаль (- 20 мм су. бағ.)	
16 . Өнеркәсіптік						

және ауыл шаруашылығы кәсіпорындарындағы газ құбырлары, өндірістік сипаттағы халыққа тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарының қазандықтары						
төмен қысымды:						
0,005 мегаПаскальға дейін (0,05 килограмм күш шаршы сантиметрге)	0,1 (1)	1	0,01 (0,1)	1	60 декаПаскаль (-60 мм су. бағ.)	
Орташа қысымды:						
0,005-тен астам 0,1 мегаПаскальға (0,05 бастап, 1 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) дейін	0,2 (2)	1	0,1 (1)	1	Сынау қысымының 1,5 %	-
0,1-ден астам 0,3 мегаПаскальға дейін (1 бастап, 3 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін)	0,45 (4,5)	1	0,3 (3)	1	(2) Формула бойынша айқындалады	-
Жоғары қысымды:			Жұмыс қысымының 1,25. бірақ 0,6 (6) жоғары емес			
0,3-тен астам 0,6 мегаПаскальға дейін (3-тен астам 6	0,75 (7,5)	1		1		-

килограмм күш шаршы сантиметрге дейін)					Ол да	
0,6-дан астам 1, 2 мегаПаскальға дейін (6-дан астам 12 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін)	1,5 (15)	1	Жұмыс қысымының 1,25. бірақ 1,2 (12) жоғары емес	1	Ол да	-
0,6-дан астам 1, 6 мегаПаскальға дейін (6-дан астам 16 килограмм күш шаршы сантиметрге дейін) сұйытылған газдар үшін	2,0 (20)	1	Жұмыс қысымының 1,25. бірақ 1,6 (16) жоғары емес	1	Ол да	-

Газ құбырының герметикалығын сынаудың нәтижесінде анықталған ақауларды жойғаннан кейін бұл сынауды қайтадан жүргізеді.

Жерасты газ құбыры, егер сынау кезеңіндегі қысымның нақты төмендеуі

$$\left[\Delta P_{адм} = \frac{20T}{d}, \right] \left(\Delta P'_{адм} = \frac{150T}{d} \right),$$

(1) формуласы бойынша анықталатын шамадан асып кетпесе, герметикалық сынағынан өтті деп саналады.

мұнда

$$\Delta P_{адм}$$

- қысымның жол берілген төмендеуі, кПа;

$$(\Delta P'_{адм})$$

- бұл да солай, мм сын. бағ.;

d – газ құбырының ішкі диаметрі, миллиметр;

T – сынаудың ұзақтығы, сағат.

Өнеркәсіптік және ауылшаруашылығы кәсіпорындарындағы, өндірістік сипаттағы халыққа тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарының қазандықтарындағы 0,1

мегаПаскальдан астам (1 килограмм күш шаршы сантиметрге) орташа және жоғары қысымды ішкі газ құбырларының герметикалығын сынау кезінде бастапқы сынау қысымына қойылатын пайыздармен көрсетілген

$$\Delta P_{адм}$$

қысымның жол берілген төмендеуін мына формула бойынша анықтайды

$$\Delta P_{адм} = \frac{50}{d},$$

(2)

мұнда d – сыналатын газ құбырының ішкі диаметрі, миллиметр.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
9-қосымша
Нысан

Газ реттеу пунктiне, шкафты газ реттеу пунктiне техникалық байқау жүргiзу журналы

20__ жылғы "___" _____ басталды
20__ жылғы "___" _____ аяқталды

Күні	Газ реттеу пунктiң, шкафты газ реттеу пунктiнiң нөмірі	Техникалық тексерудiң нәтижесi	Тексерушiнiң тегi, аты, әкесiнiң аты (бар болған кезде)
1	2	3	4

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
10-қосымша

Газ реттеу пунктiнiң негiзгi үй-жайларына арналған алғашқы өрт сөндiру құралдарының тiзбесi

Құрал	Саны	Үй-жайдың алаңы, м ²
Көмір қышқылды немесе ұнтақты өртсөндiргiш	>2	Барлық үй-жайлар
ОУ-1	1	50
ОП-5	1	100
ОУ-3	1	Барлық үй-жайлар
ОП-10А	1	Барлық үй-жайлар
Құм салынған жәшік	0,5 текше метр	Барлық үй-жайлар
Күрек	1	Барлық үй-жайлар
Асбесттi кенеп немесе киіз	2x2 метр	

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі

Ғимараттар мен құрылыстарға дейін оқшау тұрған газ реттеу пункттерден (тіректерде орнатылған шкафтық жабдықтарды қоса алғанда) жарықтағы көлденеңі бойынша арақашықтық

газ реттеу пункттер, мегаПаскаль (килограмм күш шаршы сантиметрге) енгізудегі газ қысымы	Оқшау тұрған газ реттеу пункттерден (көлденеңі бойынша) арақашықтық, метр, дейін	Ғимараттар мен құрылыстар	Темір жол және трамвай жолдары (жақын тұрған рельске дейін)	Автомобиль жолдары (жол жиегіне дейін)	электр беретін әуе желілері
0,6 (6) дейін	10	10	5	Тірек биіктігінен 1,5 кем емес	
0,6 (6) астам, 1,2 (12) дейін	15	15	8	Тірек биіктігінен 1,5 кем емес	

Ескертпе. Арақашықтықты ғимараттың сыртқы қабырғаларынан немесе газ реттеу пункттер шкафынан бастап, ал жабдықты ашық алаңға орналастыру кезінде – қоршау шетінен бастап қабылдайды.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
12-қосымша
Нысан

(ведомствоның, реттейтін

ұйымның атауы)

**ЖЕЛДЕТКІШ ЖҮЙЕСІНІҢ ПАСПОРТЫ
(АУАНЫ САЛҚЫНДАТУ ЖҮЙЕСІ)
(НЫСАН)**

Объект _____

Аумағы (цех) _____

А. Жалпы мәліметтер

1. Жүйенің тағайындауы _____

—

2. Жүйе жабдығының орналасқан жері _____

3. Жоба _____ жылы (кіммен) жасалған

4. Жинақтау _____ жылы (кіммен) жасалған

5. Желдеткіш жүйесінің жобалық деректеріне сынау пен реттеу жасалған

6. Жарылысөртқауіптігінің санаты

7. Жарылыс қауіпті қоспалардың атауы және жарылыс қауіпті шоғырланудың шегі

8. Желдеткіш жүйесінің жұмыс тәртібі (тұрақты, кезеңдік)

9. Басқа деректер

10. Паспорт _____ жылы құрастырылған

Атқарушы _____

Кәсіпорындағы желдеткіш жүйесі жұмысына жауапты тұлға

Б. Жүйе жабдығының негізгі техникалық сипаттамасы 1. Желдеткіш

Деректер	Типі	№	Дөңгелектің диаметрі D_n ақты, миллиметр	Беру, текше метр сағатына	Толық қысымы, Па	Шкивтің диаметрі, миллиметр	Айналу жиілігі, c^{-1}
Жоба бойынша							
Нақты							

Ескертпе. _____

2. Электр қозғалтқыш

Деректер	Типі	Қуаты, килоВатт	Айналу жиілігі, c^{-1}	Шкивтің диаметрі, миллиметр	Берілістің түрі
Жоба бойынша					
Нақты					

Ескертпе. _____

3. Ауажылытқыш, ауасалқындатқыш, соның ішінде аймақтық

Деректер	Типі немесе моделі	Саны	Схемасы		Түрі мен параметрі	Жылу алмастырғыш тарды сыннан өткізу*
			Жылусалқындар таратушы бойынша байлауы	Ауа бойынша орналастыру	Жылусалқындар таратушы	Жұмыс қысымына (орындалды, орындалмаған емес)
Жоба бойынша						
Нақты						

* Тапсырыс берушінің (реттейтін ұйымының) қатысумен жинақтау ұйымымен жасалады.

Ескертпе. _____

4. Шаңгазұстағыш құрылғысы

--	--	--	--	--	--	--

Деректер	Атауы	№	Саны	Ауа шығыны, текше метр сағат	Сорудің % (ұшырау)	Кедергі, Па
Жоба бойынша						
Нақты						

Ескертпе. _____

5. Ауаны ылғалдаушы

Деректер	Сорғы			Электр қозғалтқыш			Ылғалдаушының сипаттама-сы
	типi	беру, текше метр сағатына	форсункалар алдындағы қысымы, кПа	айналу жиілігі, с-1	типi	қуат, килоВатт	
Жоба бойынша							
Нақты							

Ескертпе. _____

В. Ауаның үй-жайы бойынша (желі бойынша) шығыны

Өлшеуіш қиманың нөмірі	Үй-жайдың атауы	Ауаның шығыны, текше метр сағатына		Көрсеткіштерден ауытқу %, жалғанған жері
		Нақты	Жоба бойынша	

Желдеткіш жүйесінің (ауа салқындатудың) схемасы

Ескертпе. Жобадан (жұмыс жобасынан) анықталған ауытқулар және оларды жобалық ұйымымен келісілгені немесе жоюлар көрсетіледі.

9. Ұсыныстарға сәйкес орындалған шаралар туралы мәліметтер

Күні, айы, жылы	Жұмыстың түрі	Атқарушы (орындаушы)	Пайдалану үшін жауапты тұлға

10. Желдеткіш жүйені жөндеу жөніндегі мәліметтер

Күні, айы, жылы	Жөндеудің түрі	Атқарған жұмыстардың тізбесі	Пайдалану үшін жауапты тұлға

Тапсырыс берушінің (іске қосуды реттейтін ұйымның) өкілі _____

(қолы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))

Жоба ұйымының өкілі _____

(қолы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))

Монтаждау ұйымының өкілі _____

(қолы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
13-қосымша

Цистерналар мен бөшкелерді сұйытылған газбен толтыру

Газдың атауы	Сыйымдылығы 1 литр цистернадағы немесе бөшкедегі газ массасы, килограмм, артық емес	Цистернаның немесе бөшкенің 1 килограмм газ сыйымдылығы, л, кем емес
Азот	0,770	1,30
Аммиак	0,570	1,76
Бутан	0,488	2,05
Бутилен	0,526	1,90
Пропан	0,425	2,35
Пропилен	0,445	2,25
Фосген, хлор	1,250	0,80
Оттегі	1,080	0,926

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
14-қосымша
Нысан

_____ (ұйымның (бөлімшенің) атауы) Газ қауіпті жұмыстарды жүргізуге №.рұқсат наряды

20__ жылғы "___" _____

1. Кәсіпорын атауы _____

2. Жұмыстарды орындауға наряд алған адамның лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)

3. Жұмыс орны және сипаты _____

4. Бригада құрамы _____

(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)

5. Жұмыстардың басталған күні және уақыты _____

Жұмыстардың аяқталған күні және уақыты _____

6. Нұсқаулыққа сәйкес жұмыстарды орындау кезіндегі негізгі операциялардың технологиялық салдары

7. Мынадай негізгі қауіпсіздік шаралары орындалған кезде жұмысқа жол беріледі

(негізгі қауіпсіздік шаралары көрсетіледі, басшылыққа алынатын нұсқаулықтар көрсетіледі)

8. Бригадада болатын жалпы және жеке қорғау құралдары _____

9. Жөндеу жұмыстарын бастар алдында жүргізілген, жабық ғимараттар мен құдықтарда газдың бар-жоғы тұрғысынан әуе ортасын талдаудың қорытындысы _____

10. Рұқсат нарядты берген адамның лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде) _____

11. Жұмыстардың шарттарымен таныстым және орындауға наряд алдым _____

_____ 20__ жылғы " ____ " _____ (қолы) (күні)

12. Жұмыстарды жүргізу және қауіпсіздік шаралары бойынша нұсқама

Р/с №	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Лауазымы	Нұсқаманы алғандығы туралы қолы	Ескертпе
-------	--	----------	---------------------------------	----------

13. Бригада құрамындағы өзгеріс

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Өзгерістердің себептері	Уақыты	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Лауазымы, мамандығы	Уақыты
--	-------------------------	--------	--	---------------------	--------

14. Наряд-рұқсатты ұзарту

Күні мен уақыты		Нарядқа қол қойған адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде) және лауазымы	Қолы	Жұмыс жетекшісінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Қолы
жұмыстың басталуы	жұмыстың аяқталуы				

15. Жұмыстар аяқталғаннан кейін жұмыс жетекшісінің қорытындысы _____

_____ (қолы)

_____ (Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарға
15-қосымша
Нысан

(ұйымның (бөлімшенің) атауы)

Газ қауіпті жұмыстарды жүргізуге рұқсат-нарядтарды тіркеу журналы

20___жылғы "___" _____

басталды

20___жылғы "___" _____ аяқталды

Рұқсат наряд-тың №	Беріл-ген күн	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Атқарып отырған лауазымы	Жұмыс жүргізу мекенжайы және оның сипаттамасы	Нарядты алғанын растайтын қолхат және күні	Орындалған жұмыстар және нарядты қайтару туралы белгі, күні
1	2	3	4	5	6	7

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарға
16-қосымша

Резервуарлық қондырғының және бір резервуардың сыйымдылығын

Резервуарлық қондырғының мақсаты	Резервуарлық қондырғының жалпы сыйымдылығы, текше метр		Бір резервуардың барынша сыйымдылығы, текше метр	
	жерүсті	жерасты	жерүсті	жерасты
Тұрғын үй, әкімшілік және қоғамдық ғимараттарды газбен жабдықтау	5	300	5	50
Өнеркәсіптік кәсіпорындардың өндірістік ғимараттарын, тұрмыстық ғимараттарын және қазандықтарды газбен жабдықтау	20	300	10	100

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарға
17-қосымша

Жалпы сыйымдылығы 50 текше метр дейінгі резервуарлық қондырғылардан арақашықтығы

Ғимараттар, құрылыстар және коммуникациялар	Резервуарлардан жарықтағы арақашықтық, метр						Буландырғыш немесе топтық баллондық қондырғыдан жарықтағы арақашықтық, метр
	жер үсті			жер асты			
	Резервуарлардың қондырғыдағы жалпы сыйымдылығы, текше метр						
5-ке дейін	5-тен астам 10-ға дейін	10-нан астам 20-ға дейін	10-ға дейін	10-нан астам 20-ға дейін	20-нан астам 50-ге дейін		

1 . Қоғамдық ғимаратта р мен құрылыста р	40	50*	60*	15	20	30	25
2. Тұрғын Ү й ғимаратта ры	20	30*	40*	10	15	20	12
3. Балалар және спорт алаңдары, гараждар (резервуар лық қондырғы қоршауын ан)	20	25	30	10	10	10	10
4 . Өндірістік ғимаратта р (өнер-кәсіп тік, ауыл шаруашыл ы ғ ы кәсіпорын дары мен өндірістік сипаттағы тұрмысты қ қызмет көрсету ұйымдары)	15	20	25	8	10	15	12
5. Кәріз, жылу трассасы (жер асты)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
6 . Резервуар лық қондырғығ а жатпайты н жер бетіндегі құрылыста р мен коммуник ациялар (5	5	5	5	5		5

эстакадалар, жылу трассасы және тағы басқа)						5	
7. Су құбыры және басқа да арнасыз коммуникациялар	2	2	2	2	2	2	2
8. Жер асты коммуникация құдықтары	5	5	5	5	5	5	5
9. Жалпы желідегі теміржолдар (резервуарлар жағынан үйме астынан немесе жиектеме шетіне дейін)	25	30	40	20	25	30	20
10. Өнеркәсіптік кәсіпорындардың жер асты теміржол жолдары, трамвай жолдары (ось жолына дейін), I-III санаттағы автомобиль жолдары (жүру жол шетіне дейін)	20	20	20	10	10	10	10
11. IV және V санатты автомобиль							

1	стық, өндірістік ғимараттар, қазандық, гараж және ашық тұрақтар ғимараттары *	70 (30)	80 (50)	150 (110)*	200	300	40 (25)	75 (55)**	100	150	50	50 (20)	100 (30)
2	Жер үстіндегі құрылыстар мен коммуникациялар (эстакадалар, жылу трассалары), тұрғын үй ғимаратының қосалқы құрылыстары	30 (15)	30 (20)	40 (30)	40 (30)	40 (30)	20 (15)	25 (15)	25 (15)	25 (15)	30	20 (15)	20 (20)
3	Жерасты коммуникациялары (газ толтыру станциялары аумағындағы газ құбыр	Қолданыстағы құрылыс нормалары талаптарына сәйкес қоршаулар шегінде											

	ларын а н басқа)											
4	Эл ек тр бе ру же лі ле рі, тр ан сф ор ма то рл ық та ра ту құ ры лғ ыл ар ы	Электр кондырғыларын орнату қағидалары бойынша										
5	Ж ал пы же лі лік те мі р жо лд ар (үй ін ді ас ты на н та ба ны на	50	75	10 0* **	100	100	50	75***	75	75	50	50

	н), I — III са на тт ы ав то мо би ль жо лд ар ы									50		
6	Те мі р жо лд ар ды ң, кә сі по ры н жо лд ар ын ың кі ре бе ріс жо лд ар ы, тра м вай жо лд ар ы, IV — V	30 (20)	30*** (20)	40 * (30)	40 (30)	40 (30)	20*** (15) **	25*** * (15)***	25 (15)	25 (15)	30	20 (20)

8. "****" деген белгі темір және автомобиль жолдарынан жалпы сыйымдылығы 200 текше метр артық емес сұйытылған мұнай газымен резервуарларына дейін жер үстіндегі орындауда 75 метрге дейін және жер астындағы орындауда 50 метрге дейін азайту жол беріледі. Кіреберіс, кәсіпорын аумағынан тыс өтетін трамвай жолдарынан (6 жолы) жалпы сыйымдылығы 100 текше метр артық емес сұйытылған мұнай газымен резервуарларына дейін жер үстіндегі орындауда 20 метрге дейін және жерастындағы орындауда 15 метрге дейін азайту, ал жолдардың кәсіпорын аумағы бойынша өткен жағдайда (6 жолы) осы қашықтықтар резервуарлардың жер астындағы орындалуы жағдайында 10 метрге дейін қысқартуға жол берілетінін білдіреді.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
19-қосымша

Топтық қондырғының сыйымдылығын

Топтық баллонды қондырғының мақсаты	Топтық баллонды қондырғыдағы барлық баллондардың сыйымдылығы, литр (текше метр), төмендегідей орнатылғанда	
	ғимарат қабырғасының жанында	ғимараттан қашықта
Тұрғын үй, әкімшілік, қоғамдық және тұрмыстық ғимараттардың газбен жабдықталуы	600 (0,6)	1000 (1)
Өнеркәсіп және ауыл шаруашылығы кәсіпорындары мен тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары	1000 (1)	1500 (1,5)

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
20-қосымша

Бою және баллондарға жазба түсіру

Газдың атауы	Баллондарды бояу	Жазбаның мәтіні	Жазбаның түсі	Жолақтың түсі
Азот	Қара	Азот	Сары	Қоңыр
Аммиак	Сары	Аммиак	Қара	-
Шикі аргон	Қара	Шикі аргон	Ақ	Ақ
Техникалық аргон	-	Техникалық аргон	Көк	Көк
Таза аргон	Сұр	Таза аргон	Жасыл	Жасыл
Ацетилен	Ақ	Ацетилен	Қызыл	-
Бутилен	Қызыл	Бутилен	Сары	Қара
Мұнай-газ	Сұр	Мұнай-газ	Қызыл	-
Бутан	Қызыл	Бутан	Ақ	-
Сутегі	Қою жасыл	Сутегі	Қызыл	-

Ауа	Қара	Сығылған ауа	Ақ	-
Гелий	Қоңыр	Гелий	-	-
Азот шала тотығы	Сұр	Азот шала тотығы	Қара	-
Оттегі	Көгілдір	Оттегі	-	-
Медициналық оттегі	-	Медициналық оттегі	-	-
Күкірт сутегі	Ақ	Күкірт сутегі	Қызыл	Қызыл
Күкіртті ангидрид	Қара	Күкіртті ангидрид	Ақ	Сары
Көмірқышқылы	-	Көмірқышқылы	Сары	-
Фосген	Қорғаныш	-	-	Қызыл
Фреон-11	Алюминді	Фреон-11	Қара	Сұр
Фреон-12	-	Фреон-12	-	-
Фреон-13	-	Фреон-13	-	2 қызыл
Фреон-22	-	Фреон-22	-	2 сары
Хлор	Қорғаныш	-	-	Жасыл
Циклопропан	Қызыл сары	Циклопропан	Қара	-
Этилен	Күлгін	Этилен	Қызыл	-
Барлық басқа жанғыш газдар	Қызыл	Газдың атауы	Ақ	-
Барлық басқа жанбайтын газдар	Қара	Бұл да сол	Сары	-

Баллондарды бояу және олардағы жазбалар майлы, эмаль немесе нитро бояулармен жүргізіледі.

Жаңадан дайындалған баллондарды бояу және жазбалар жазуды дайындаушы, ал пайдалану кезінде – толтыру станциялары немесе сынау пункттері жүргізеді.

Қондырғыларда пайдаланылатын немесе мақсаттағы газбен толтыруға арналған баллондардағы бояу түсі және жазбалар мәтіні белгіленген тәртіппен келісіледі.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
21-қосымша
Нысан

(газбен жабдықтау жүйесі ұйымының атауы) Баллондардың толтырылуын есепке алу және толтырылған баллондарды бақылау журналы

Толтырылған күні (күні, айы)	Баллон №	Куәландыру күні	Баллондағы газ (сұйытылған) салмағы, кг	Баллонды толтырған адамның қолы
1	2	3	4	5

Ескертпе. Баллондардың деңгей бойынша автоматты түрде 100% толуын (салмақсыз) бақылау кезінде бақылаушы тек толық толған баллондарды, ал баллондарды толтырушы барлық толған баллондарды жазады.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
22-қосымша

Баллондарды сұйытылған газбен толтыру

Газдың атауы	Сыйымдылығы 1 литр баллондағы газдың салмағы, килограмм, аспайтын	1 килограмм газға баллонның сыйымдылығы, литр, кемінде
Аммиак	0,570	1,76
Бутан	0,488	2,05
Бутилен, изобутилен	0,526	1,90
Этилен тотығы	0,716	1,40
Пропан	0,425	2,35
Пропилен	0,445	2,25
Күкіртсутегі, фосген, хлор	1,250	0,80
Көмір қышқылы	0,720	1,34
Фреон-11	1,200	0,83
Фреон-12	1,100	0,90
Фреон-13	0,600	1,67
Фреон-22	1,800	1,00
Хлорлы метил, хлорлы этил	0,800	1,25
Этилен	0,286	3,50

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
23-қосымша
Нысан

Баллондардың куәландырылуын тіркеу ЖУРНАЛЫ

20__ жылғы "____" _____ басталды
20__ жылғы "____" _____ аяқталды

Ашылған журналдың сол жағы

Р/с №	Дайындаушы зауыттың тауарлық белгісі	Баллон №	Баллонды дайындаған күні (айы, жылы)	Жүргізілген және келесі куәландыру күні	Баллонда о й ы п жазылған салмағы, килограмм	Куәландыру кезіндегі баллонның салмағы, килограмм
1	2	3	4	5	6	7

Ашылған журналдың оң жағы

Баллонда ойып жазылған сый-ымдылығы, литр	Куәландыру кезіндегі бал-лонның сыйым-дылығы, литр	Жұмыс қысымы, Р, кгс/см ²	Баллоның жарамдылығы туралы белгі	Баллондарға куәландыру жүргізген адамның қолы
8	9	10	11	12

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарға
24-қосымша
Нысан

Газ баллондарын пайдаланушыларға нұсқаулықтың өткізілуін тіркеу журналы

20__ жылғы "___" _____ басталды
20__ жылғы "___" _____ аяқталды

Күні	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Тұрғылықты жері	Туған жылы	Нұсқаулық өткізген адамның лауазымы және тегі	Қолы
1	2	3	4	5	6

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарға
25-қосымша
Нысан

(газ ұйымының атауы)

Сақталу мерзімі: тұрақты

Газ аспаптарын ажыратуға № _____ акт-наряд

20__ жылғы "___" _____

Газ ұйымының өкілі _____

(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде), лауазымы)

мынаған байланысты: _____

(себебін көрсету керек)

_____ көшесіндегі _____ үйдің № _____ пәтері бойынша

Абонент _____

(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))

(құралдардың атауы)
ажырату тапсырылады.
Нарядты берген _____

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде), қолы)
Нарядты алған _____

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))
Мен _____

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде), қолы)
20_ жылғы " __ " _____ сағат _____
минут тұрғын үй пайдаланушы ұйым өкілінің қатысуымен

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))
_____ көшесіндегі _____ үйдің № _____ пәтерінде _____

(аспаптардың атауын, санын, ажырату әдісін көрсету керек)
газ құралдарына ажыратуды жүргіздім.
Қолдары: газ ұйымының өкілі _____

тұрғын үй пайдаланушы ұйымның өкілі _____

жауапты пәтерді жалға алушы (тұрғын) _____

газ ұйымының өкілі _____

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))
20_ жылғы " __ " _____ газ қосылды

_____ нұсқауы бойынша

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде))

Қолдары: газ ұйымының өкілі _____

жауапты пәтерді жалға алушы (тұрғын) _____

Ескертпе: акт-наряд екі данада жасалады, біреуі абоненттің қолына беріледі, екіншісі газ ұйымында сақталады.

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
26-қосымша
Нысан

Рұқсат-нарядсыз орындалатын газ қауіпті жұмыстарды тіркеу журналы

№	Күні	Басшының тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Атқаратын лауазымы	Жұмыс орнының мекен-жайы	Бригада құрамы тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Орындалатын жұмыстардың түрі	Тапсырманы алғаны туралы қол қою	Орындалғаны туралы белгі
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
27-қосымша
Нысан

Жеке қорғаныш құралдарын сынауды тексеру ЖУРНАЛЫ

Тексеру немесе сынау күні	Газтұмшаларды сырттай тексеру және герметикалығын тексеру	15 минуттың ішінде 200 килограмм жүкпен құтқарушы жіптің мықтылығын сынау	Берілген №	5 минуттың ішінде 200 килограмм жүкпен құтқару белдігінің және карабиннің мықтылығын сынау	Қолдары	
					Орындаушы	Сынауға жауапты тұлға
1	2	3	4	5	6	7

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
28-қосымша
Нысан

(газ ұйымының атауы)

Авариялық мәлімдемені тіркеу журналы

№ _____ № _____ Том _____
б а с т а п № _____ дейін
Б а с т а л д ы _____
А я қ т а л д ы _____
Б а р л ы ғ ы _____ парақ

Ашылған журналдың сол жағы

Р/с№	Мәлімдеме түскен күн		Мәлімдеушінің мекенжайы және тегі, телефон №	Мәлімдеме мазмұны	Мәлімдемені жауапты орындаушы					
	күні, айы	сағаты, минуты			Тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	мәлімдеме ні алған уақыт	мәлімдеме ні алған кездегі қол қою	шыққан уақыты	келген уақыты	мәлімдеме ні орындау уақыты және күні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Ашылған журналдың оң жағы

Бұзылу сипаты	Орындаушының орындағаны туралы қолы	Газ шаруашылығы кәсіпорнының өзге қызметіне берілген мәлімдемелері			Алған кездегі қолхат	Мәлімдеме ні орындау күні және уақыты	Мәлімдеме ні жабу туралы жауапты кезекшінің қолы
		Берілген күні және уақыты	Қызмет атауы	Мәлімдеме ні қабылдаған адамның тегі			
12	13	14	15	16	17	18	19

Газбен жабдықтау жүйелері объектілерінің қауіпсіздігі жөніндегі талаптарға
29-қосымша
Нысан

20 _____ жылғы _____ айындағы авариялардың саны және сипаты туралы АНЫҚТАМА

Р/с №	Мәлімдеме түрі	Мәлімдеме саны
	Орталық авариялық қызметке және филиалға түскен авариялық мәлімдемелер, барлығы және оның ішінде: Жерасты газ құбыры бойынша, барлығы соның ішінде:	

1.	<p>1) газ құбырының коррозиясы (газдың шығуымен және газдың шығуысыз)</p> <p>2) газ құбырының құрылыс жұмыстары кезінде зақымдалуы</p> <p>3) газ құбыры жіктерінің ажырауы және бөлінуі</p> <p>4) газ құбырының арматурасындағы газдың шығуы</p> <p>5) газ құбырының тығыны</p> <p>6) өзге де авариялық мәлімдемелер</p> <p>Реттеу станциясы, пункттер және қондырғылар бойынша, барлығы соның ішінде:</p> <p>1) қорғаныш клапандарының жабылуы</p> <p>2) түсіру клапандарының іске қосылуы</p> <p>3) газдың реттегіштен және арматурадан шығуы</p> <p>4) өзге де авариялық мәлімдемелер</p>
2.	<p>Үйшілік газ жүйесі (желілік және сұйытылған газ) бойынша, барлығы соның ішінде:</p> <p>1) жертөлелік газ құбырларының арматурадағы газдың шығуы</p> <p>2) краннан (тығыннан) газдың шығуы</p> <p>3) газ құбырларындағы бұранда жалғанымдардағы (муфталардағы, крандардағы тағы басқа) газдың шығуы</p> <p>4) өзге де авариялық мәлімдемелер</p>
3.	<p>Тұрмыстық плиталар бойынша (желілік және сұйытылған газ), барлығы соның ішінде:</p> <p>1) плита кранындағы газдың шығуы</p> <p>2) духовкалы шкафтың тарс етуі</p> <p>3) өзге де авариялық мәлімдемелер</p>
4.	<p>Ағынды және ыдысты су қыздырғыштар, тұрмыстық есептегіштер, қазандықтары және пешті қыздырғыштар (желілік және сұйытылған газ) бойынша, барлығы</p>

5.

соның ішінде:

- 1) ағынды су қыздырғыштардағы газдың шығуы
- 2) ыдыстық су қыздырғыштар мен қазандықтардағы газдың шығуы
- 3) пешті қыздырғыштардағы газдың шығуы
- 4) қыздыру аспабының істен шығуы
(автоматика жұмыс істемейді)
- 5) өзге де авариялық мәлімдемелер

Сұйытылған газды баллондар және ыдысты қондырғылар бойынша, барлығы

соның ішінде:

6.

- 1) баллоннан вентиль арқылы газдың шығуы
- 2) баллонның жалғау түтікшесіндегі газдың шығуы
- 3) баллонның редукторындағы газдың шығуы
- 4) ыдыстың "басындағы" (байланған) газдың шығуы
- 5) газ мыналардан аспапқа түспейді:

- баллоннан

- ыдыстан

7.

- 6) өзге де авариялық мәлімдемелер

Коммуналдық-тұрмыстық газ жабдықтары және қазандықтар бойынша, барлығы

соның ішінде:

- 1) қазандықтардағы және кәсіпорындардағы газ реттеу пункттер (газ реттеу қондырғылар)
) қорғаныш клапандарының жабылуы
- 2) редуциялау тораптарындағы газдың шығуы
- 3) қазандықтардың газ жабдықтарының крандары мен ысырмаларындағы газдың шығуы
- 4) коммуналдық-тұрмыстық аспаптардағы (плиталар, қайнатқыштар және тағы басқа) газдың шығуы
- 5) өзге де авариялық мәлімдемелер

Авариялық қызметтердің және филиалдарының барулары, барлығы
соның ішінде:
1) жалған шақырулар бойынша ___

2) оқыту бойынша барулар

Көпшілік авариялық мәлімдемелердің себептері: _____

20__ жылғы " __ " _____

_____ газ ұйымының техникалық басшысы

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
30-қосымша
Нысан

(газ ұйымының атауы)

20__ жылғы _____ айындағы авариялық мәлімдемелердің саны
және сипаты туралы анықтама

Р/с №	Мәлімдеме түрі	Мәлімдемелер саны
1.	Авариялық емес мәлімдемелер түсті, барлығы соның ішінде: Үйшілік газ желісі бойынша (желілік және сұйытылған газ), барлығы Тұрмыстық газ плитасы бойынша (желілік және сұйытылған газ), барлығы Ағынды су қыздырғыш бойынша, барлығы соның ішінде: 1) автоматиканың (мембраналар, биметалды пластинкалар, серіппелер, кран блогы) бұзылуы 2) радиаторлардың бұзылуы (дәнекерінің бөлінуі, күюі)	
2.	3) мұржада түтіннің тартылмауы 4) өзге де мәлімдемелер	
3.	Бдысты су қыздырғыштар, қазандықтар және пешті қыздырғыштар бойынша, барлығы соның ішінде: 1) Электромагнитті клапан және автоматика блогының бұзылуы 2) терморегулятордың бұзылуы	

4.	3) термобулардың бұзылуы 4) мұржада түтіннің тартылмауы 5) өзге де мәлімдемелер Сұйытылған газдың баллондары және ыдысты қондырғылары бойынша, барлығы соның ішінде:	
5.	1) баллон қондырғылары редукторларының бұзылуы 2) ыдыстың "басындағы" байламының бұзылуы (газ берудің кемуі және тоқтауына байланысты емес) 3) өзге де мәлімдемелер	
6.	Коммуналдық-тұрмыстық газ жабдығы және қазандық бойынша, барлығы соның ішінде: 1) коммуналдық-тұрмыстық газ жабдығының (плиткалар, қыздырғыштар және тағы басқа) бұзылуы 2) қазандықтар автоматикасының бұзылуы 3) қазандықтардағы редуциялау тораптарының бұзылуы (газдың шығуына және тоқтауымен байланысты емес) 4) өзге де мәлімдемелер	

_____ жағдай бойынша барлығы _____ газ аспабы желіден ажырады

Соның ішінде:

1) тұрмыстық плиталар _____

2) ағынды су қыздырғыштар _____

3) ыдысты су қыздырғыштар және пешті қыздырғыштар _____

4) өзге де құралдар _____

Жөндеуге жармайтын кезекті радиаторлардың саны _____ ай ішінде _____ дана

Жөнделген радиаторлардың саны _____ ай ішінде _____ дана

Ағынды су қыздырғыштардың саны _____ жағдай бойынша _____ дана

Көпшілік авариялық мәлімдемелердің себептері: _____

20 ____ жылғы " ____ " _____

Техникалық басшысы _____

(қолы)

Газбен жабдықтау жүйелері
 объектілерінің қауіпсіздігі
 жөніндегі талаптарға

Зардап шеккеннің тегі, аты, әкесінің аты (бар болған кезде)	Жасы	Дәрежесі		Жұмыс орны	Кім болып жұмыс атқарады	Ауруханаға жатқызу
		улану	күю			

7. Көшелік газ құбырын, үй-жайды және газ жабдығын тексеру кезінде мыналар анықталды:

— (газ құбырындағы, құралдағы газдың шығуы,

— түтін жолында сорудың жоқтығы және тағы басқа)

8. Авариялық-диспетчерлік қызмет не жасады _____

9. Авариялық-диспетчерлік қызметтің жұмысы 20 ____ жылғы " __ " _____

сағат ____ минутта аяқталды.

10. Авария немесе жазатайым оқиғаның себептері туралы қорытынды: _____

—

— Қолдары _____

11. Қандай ұйымға және қандай қалған жұмыстар берілді _____

— Қолдары _____

12. Ерекше ескертулер _____

13. Техникалық акт берілді: Алғандар:

1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____
4. _____	4. _____

Қолдары _____

Газбен жабдықтау жүйелері
объектілерінің қауіпсіздігі
жөніндегі талаптарға
32-қосымша

Газ қызметінің авариялық-жөндеу машиналарын материалдық-техникалық құралдармен жарақтандыру тізбесі

Құрал	Арнайы авариялық автомобиль үлгісі	
	АЖШ	АГЖШ
1. Жабдық Жылжымалы компрессорлық станция Бұрғы қондырғысы Қар-мұз және кристалды-гидратты тығындарды жоюға арналған қондырғы-құрылғы Қысымы орташа ацетиленді ауыспалы генератор ABC Оттегі баллондары	- - - - -	1 1 1 1 1
2. Аспаптар Газ талдағыш Сезгіштігі жоғары трасса іздегіш Сезгіштігі жоғары газ индикаторы Ауыспалылық электромегафоны Манометрлер: серіппелі, жинақ сұйық У –тәрізді 500 және 2000 мм су бағ.	1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1
3. Құрал-сайман Гайкалы кілттер (екі жақты, бүйірлі, бөлшектеу), жиынтық Түтікті рычагты кілттер, жиынтық Слесарь балғасы, оның ішінде түрлі түсті металдан немесе жезден жасалған, жинақ Күректер, қайлалар, балталар, ағаш аралар, жинақ Слесарь қыспалары	1 1 1 1 1	1 1 1 1 1

Кұбыр кескіш	1	1
Бұранда кескіш құрал-сайман, жиынтық	1	1
Кұдық қақпақтарын ашуға арналған ілмектер	2	2
Егеулер, қашаулар, бұрауыштар, пассатиждер, рулетка, болаттан жасалған мәуесектер және басқалар, жинақ	1	1
4. Мүкәммал, арнайы киім, қорғаныш құралдары		1
Мүкәммалды қоршау қалқандар, жиынтық		1
Сигналды белгілер, ескерту кестелері және олардың астына қоятын тұғыр, жиынтық		1
Жалаушалары бар қабық талшықтардан жасалған арқандар, 100 м, жиынтық		1
Жарылыстан қорғай отырып жасалған жылжымалы шамшырақтар (шамдар) (бригаданың әр мүшесіне)		1
Күндізгі жарық тәрізді шамды прожектор		1
Қалтаға салынатын шаммен белгі беру фонарі (бригаданың әр мүшесіне)	1	
Металдан жасалған жылжымалы баспалдақ (4-6 метр)	1	
Диаметрі 50-700 миллиметр құбырларға арналған бандаждар, жиынтық	1	
Домкрат	1	
Арнайы киім (мақта матадан тігілген костюмдер, ашық қызыл түсті жакеттер, мақта курткалар мен шалбарлар, қолғаптар, диэлектрлік биялайлар, қорғаныш каскалар), жиынтық (бригаданың әр мүшесіне)	1	
Шлангілі газтұмшалар (бригаданың әр мүшесіне)		
дәрігерге дейінгі көмек құралдары мен дәрі-дәрмектер (медициналық зембілдер, брезент, ақжаймалар, таңу құралдары, йод, шарап және мүсәгір спирті, медициналық оттегі, Зеленин тамшысы және шүйгіншөп тұнбасы, натрий гидрокарбонаты, бор қышқылы), жинақ		

